

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AVRUPA BİRLİĞİ ANABİLİM DALI
AVRUPA BİRLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**AB'DE VE TÜRKİYE'DE GENÇLİK POLİTİKALARI
UYGULAMALARI**

Fatma Başak USLU

**Danışman
Prof.Dr. Emine Sedef AKGÜNGÖR**

İZMİR-2013

YÜKSEK LİSANS
TEZ/ PROJE ONAY SAYFASI

2009800460

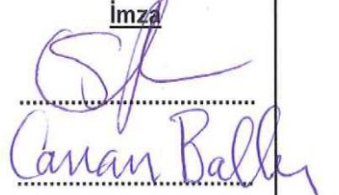
Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Adı ve Soyadı : Fatma Başak USLU
Tez Başlığı : AB'de ve Türkiye'de Gençlik Politikaları Uygulamaları

Savunma Tarihi : 25.07.2013
Danışmanı : Prof.Dr.Emine Sedef AKGÜNGÖR

JÜRI ÜYELERİ

<u>Ünvanı, Adı, Soyadı</u>	<u>Üniversitesi</u>
Prof.Dr.Emine Sedef AKGÜNGÖR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof.Dr. Canan BALKIR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Yrd.Doç. Dr. İ.Alper ARISOY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

İmza

Canan Balkir

Oybirliği (X)

Oy Çokluğu ()

Fatma Başak USLU tarafından hazırlanmış ve sunulmuş "AB'de ve Türkiye'de Gençlik Politikaları Uygulamaları" başlıklı Tezi () / Projesi () kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Utku UTKULU
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**AB’de ve Türkiye’de Gençlik Politikaları Uygulamaları**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

....../....../.....

Fatma Başak USLU

İmza

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi
AB’de ve Türkiye’de Gençlik Politikaları Uygulamaları
Fatma Başak USLU

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Avrupa Birliği Anabilim Dalı
Avrupa Birliği Programı

Bu araştırma, gençlik politikalarının işlevlerini ve yararlarını gözlemlemek, Avrupa Birliği’nde ve Türkiye’de devletler tarafından uygulanan ulusal, bölgesel ve yerel gençlik politika uygulamalarını incelemek amacı ile yapılmıştır.

Araştırma kapsamında Schrizotto ve Gasperoni tarafından önerilen Avrupa Birliği’ndeki dört gençlik politikası modeli açıklanmıştır. Ardından her modeli temsilen bir örneklem ülke olarak seçilen İrlanda, İtalya, İsveç ve Hollanda’daki gençlik politikaları varyans analizi yöntemi ile gençlik politikaları ile ilişkili oldukları düşünülen sosyo ekonomik değişkenlere göre incelenmiştir. Son olarak, sosyo ekonomik değişkenlerine göre Türkiye’ye yakın olan modeller belirlenmiş ve örneklem ülkelerde uygulanan gençlik politikaları kapsamında Türkiye için önerilerde bulunulmuştur.

Ortaya konulan çalışmanın analiz kısmında ise, araştırma kapsamındaki dört ülkenin gençlik politikalarının toplam nüfus, toplam nüfus içinde gençlik oranı, toplam gençlik nüfusunda işsizlik, yüksek öğrenim derecesine sahip genç nüfus oranı, toplam nüfusta en az orta öğrenimlerini tamamlayan genç nüfus oranı ve sosyal kamu harcamalarının GSYİH’ye oranı değişkenleri dahilinde farklılık göstermekte olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum Türkiye açısından incelendiğinde ise Avrupa Birliği’nde uygulanan tek bir gençlik politikası modelinin Türkiye’de uygulanabilirliği olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle Türkiye’nin, incelenen sosyo ekonomik değişkenler arasında en iyi

değerlere sahip olan ülkelerin gençlik politikaları alanındaki iyi uygulamalarını örnek alarak bütünsel bir gençlik politikası uygulaması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Gençlik, Gençlik Politikaları

ABSTRACT
Master's Thesis
Youth Policies in The EU and in Turkey
Fatma Başak USLU

Dokuz Eylül University
Graduate School of Social Sciences
Department of European Union
European Union Program

The goal of this study is twofold: First, to observe the functions and the benefits of the youth policies, and second, to examine the national, regional, and local youth policies implemented by the governments in the European Union and Turkey.

Within this research, using the model of Schrizotto and Gasperoni, four different youth policy models applied in the European Union are elaborated. In a next phase, the socio-economic variables related to the youth policies of the Republic of Ireland, Italy, Sweden and the Netherlands, each of which is selected as a representative country of the four models, are investigated with variance analysis. Finally, the youth policy models resembling to the models of Turkey with respect to the socio-economic variables are determined, and some suggestions that can be accommodated by the youth policy in Turkey are proposed based on the youth policies implemented by the governments of the four respective countries.

The findings of the analysis have indicated that aforementioned four countries representing different youth policy models differ from each other to at least some degree within the next socio- economic variables: total population, percentage of youth population on total population, unemployment in the youth population, youth population having completed at least upper secondary education, tertiary educational attainment by the youth population and the social public expenditures in the percentage of GDP. In the case of Turkey, this study demonstrates that a single youth policy implemented in the governments

of the European Union is not applicable to accommodate to the youth policy in Turkey. In conclusion, this study proposes that Turkey should implement an integrated set of youth policies of the countries, which have the best practices related to the respective socio-economic criteria, as its youth policy model.

Keywords: European Union, Youth, Youth Policies

AB'DE VE TÜRKİYE'DE GENÇLİK POLİTİKALARI UYGULAMALARI

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xii
TABLOLAR LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
EKLER LİSTESİ	xv
 GİRİŞ	 1

BİRİNCİ BÖLÜM TEMEL KAVRAMLAR

1.1.GENÇLİĞİN TANIMI VE KAPSAMI	5
1.2.GENÇLİK POLİTİKASI KAVRAMI	8
1.2.1. Gençlik Politikasının Temel Aktörleri	10
1.2.2. Etkin Bir Gençlik Politikası Nasıl olmalıdır?	12
1.2.3. Ulusal Gençlik Politikası Oluşturulmasının Önemi	13

İKİNCİ BÖLÜM AVRUPA BİRLİĞİ'NDE VE TÜRKİYE'DE GENÇLİK VE GENÇLİK POLİTİKALARI

2.1.AVRUPA'DA GENÇLİK VE GENÇLİK POLİTİKALARI	17
2.1.1. Avrupa'da Gençlik	17
2.1.2. Avrupa'da Gençlik Politikalarının Gelişim Süreci	21

2.1.3. Avrupa Konseyi Çalışmaları Kapsamında Gençlik Politikaları	22
2.1.3.1. Avrupa Gençlik Merkezleri ve Avrupa Gençlik Vakfı	23
2.1.3.2. Ulusal Gençlik Politika İncelemeleri	24
2.1.3.3. Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Avrupa Şartı	24
2.1.4. Avrupa Komisyonu Çalışmaları Kapsamında Gençlik Politikaları	25
2.1.4.1. Gençler için Beyaz Kitap ve Avrupa Gençlik Paketi Çerçevesinde Gençlik	26
2.1.4.2. Gençlik Programı	28
2.1.4.3. Avrupa Komisyonu’nun Yeni Programı: Erasmus+	31
2.2. TÜRKİYE’DE GENÇLİK VE GENÇLİK POLİTİKALARI	34
2.2.1. Türkiye’de Gençlik	34
2.2.2. Türkiye’de Gençlik Politikası Çerçevesi	36
2.2.3. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları	37
2.2.3.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı	38
2.2.3.2. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı	40
2.2.3.2.1. Hayatboyu Öğrenme Programı	41
2.2.3.2.2. Gençlik Programı	41
2.2.4. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları	42
2.2.5. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve	44
2.2.5.1. Anayasa’da Gençlik	44
2.2.5.2. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi	45
2.2.6. Gençler ile İlgili Güncel Gelişme: Gezi Parkı Protestoları	47

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA SORUSU VE TEORİK ÇERÇEVE

3.1. ARAŞTIRMA SORUSU	49
3.2. TEORİK ÇERÇEVE	49
3.2.1. Temel Kavramlar	50
3.2.1.1. Gençlik Politikası Modelleri	51

3.2.1.1.1. Evrenselci Model	51
3.2.1.1.2. Koruyucu Model	52
3.2.1.1.3. Toplum Tabanlı Model	53
3.2.1.1.4. Merkezi Model	53
3.2.1.2. İsveç Gençlik Politikası	58
3.2.1.2.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları	60
3.2.1.2.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel Kamu Kurumları	61
3.2.1.2.3. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları	61
3.2.1.2.4. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve	62
3.2.1.3. İrlanda Gençlik Politikası	62
3.2.1.3.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları	63
3.2.1.3.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel Kamu Kurumları	64
3.2.1.3.3. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları	64
3.2.1.3.4. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve	65
3.2.1.4. Hollanda Gençlik Politikası	65
3.2.1.4.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları	66
3.2.1.4.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel Kamu Kurumları	67
3.2.1.4.3. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları	67
3.2.1.4.4. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve	67
3.2.1.5. İtalya Gençlik Politikası	68
3.2.1.5.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları	68
3.2.1.5.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel ve Yerel Kamu Kurumları	69
3.2.1.5.3. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve	70
3.2.1.6. Gençlik Politikalarının Karşılaştırması	70

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERİ VE YÖNTEM

4.1. VERİLER	73
4.2. YÖNTEM	73
4.2.1. Değişkenler	73
4.2.2. Analiz Yöntemleri	74

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

5.1. FARKLI GENÇLİK POLİTİKASI MODELLERİ KAPSAMINDA YER ALAN ÜLKELERİN SOSYO EKONOMİK DEĞİŞKENLER KAPSAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI VE TÜRKİYE	76
5.1.1. Toplam Nüfus Değişkeni	76
5.1.2. Toplam Nüfus İçinde Gençlik Oranı Değişkeni	77
5.1.3. Toplam Gençlik Nüfusunda İşsizlik Değişkeni	78
5.1.4. En Az Orta Öğrenimini Tamamlayan Nüfus Değişkeni	79
5.1.5. Yüksek Öğrenimini Tamamlayan Nüfus Değişkeni	80
5.1.6. Enflasyon Oranı Değişkeni	82
5.1.7. Sosyal Kamu Harcamalarının GSYİH'ye Oranı Değişkeni	82
5.1.8. Kişi Başına Düşen GSYİH Artışı Değişkeni	84
5.2. GENÇLİK POLİTİKA MODELLERİNİN FARKLILIKLARI	85
SONUÇ	87
KAYNAKÇA	92
EKLER	

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
EFTA	Avrupa Serbest Ticaret Birliği
STK	Sivil Toplum Kuruluğu
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
BM	Birleşmiş Milletler
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSGM	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
TOG	Toplum Gönüllüleri Vakfı
GSYİH	Gayri Safı Yurtiçi Hasıla
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
APQ	Program Çerçevesi Anlaşmaları

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: 1998-2008 Yılları Arası AB Gençlik Programları	s.30
Tablo 2: Rakamlar ile Gençlik Programı	s.31
Tablo 3: Avrupa’da Gençlik Politikası Modelleri	s.55
Tablo 4: Gençlik Politikaları Karşılaştırmalı Tablo	s.71
Tablo 5: Farklı Gençlik Politikası Modelleri Kapsamında Yer Alan Ülkelerin Sosyoekonomik Değişkenler Kapsamında Karşılaştırılması ve Türkiye (2002-2011 ortalaması)	s.75
Tablo 6: Sosyo Ekonomik Değişkenlere Göre Gençlik Politikası Modellerinde Benzerlikler ve Farklılıklar	s.85

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: AB Gençlik göstergesi: Gençlerin Toplam Nüfustaki Oranı	s.18
Şekil 2: AB27, 2008-2050 Yılları Arası Genç Yaş ve Yaşlı Bağımlılık Oranlarının Taminiilmesi	s.18
Şekil 3: 2009 Yılı Program Ülkelerinin Gençlik Programına Dahil Olan Katılımcı Sayıları	s.29
Şekil 4: 2007-20110 Yılları Arası AB Gençlik Grogramına Katılan Ülkelere Aktarılan Bütçeler	s.30
Şekil 5: Gençlik Nüfus Oranları	s.35
Şekil 6: Türkiye’de Okuryazarlık ve Eğitim Durumuna Göre Nüfus	s.35

EKLER LİSTESİ

EK 1 : Toplam Nüfus Tablosu ve Şekli	ek s.1
EK 2: Genç Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı Tablosu ve Şekli	ek s.2
EK 3 : Toplam Gençlik Nüfusunda İşsizlik Tablosu ve Şekli	ek s.3
EK 4: Yüksek Öğrenim Derecesine Sahip Nüfus Oranı Tablosu ve Şekli	ek s.4
EK 5: En Az Orta Öğrenimini Tamamlayan Nüfus Oranı Tablosu ve Şekli	ek s.5
EK 6: Kişi Başına Düşen GSYİH Artışı Tablosu ve Şekli	ek s.6
Ek 7: Enflasyon Oranı Tablosu ve Şekli	ek s.7
EK 8: Sosyal Kamu Harcamalarının GSYİH'ye Oranı Tablosu ve Şekli	ek s.8

GİRİŞ

Gençlik Politikaları Avrupa Birliği (AB)'nde gelişmekte olan bir alandır. Avrupa Konseyi'nin ve Avrupa Komisyonu'nun bu alanda önerileri ve çalışmaları olmasına rağmen ülkeler ekonomik ve sosyal koşulları ile standartlarına bağlı olarak kendi gençlik politikalarını belirlemektelerdir. Bunun sonucu olarak bazı AB üye ülkelerin politikaları daha sistematik ve başarılı iken bazı üye ülkelerin gençlik politikalarının daha karmaşık ve yetersiz olduğu gözlenebilir. Ancak son on yılda Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun gençlik konusunda ortak çalışma alanlarının da artması ile birlikte standart bir Avrupa Gençlik Politikası oluşturma çabaları artmıştır.

Türkiye'de oldukça büyük bir gençlik nüfusu olmasına rağmen; gençlerin eğitim, istihdam ve sağlık başta olmak üzere gençlik ile ilişkili sorunlarına yeteri kadar önem verilmemektedir. Türkiye'de gençlik çalışmaları ve politikaları oluşturulma süreci Türkiye'nin AB'ye resmi aday olması ve AB Gençlik Programlarına dahil olması ile birlikte hız kazanmıştır. Ancak; bu alanda AB ve Türkiye kapsamında karşılaştırmalı araştırmalar kuramsal düzeyde yeterli değildir. Bunun önemli bir nedeni, Türkiye'de gençlerin sosyal ve politik hayata aktif katılımlarına yönelik ulusal düzeyde yapılandırılmış gençlik politikalarının sistematik bir yapıda işlememesi ve gençlik konusundan sorumlu devlet kurumlarının koordinasyonu konularında eksikler bulunmasıdır.

Gençlik politikaları, akademik alanda gelişmeye açık, yeni bir alandır. Türkiye'de gençlik politikaları alanında ulusal ve uluslararası düzeyde Sivil Toplum Kuruluşları (STK) tarafından yapılmış araştırmalar ve raporlar bulunmaktadır. Bunların güzel örnekleri ise Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) 'nın gençlerin istek ve ihtiyaçları, üniversite öğrencilerinin sivil hayata katılımı, ifade ve örgütlenme özgürlükleri ve gençlik istihdamı üzerine gerçekleştirdikleri araştırma raporlarıdır. Bunun yanında, TOG ve İstanbul Bilgi Üniversitesi arasında, Kasım 2005'te imzalanan bir işbirliği protokolü kapsamında faaliyete geçen Gençlik Çalışmaları Birimi, bilgi temelli gençlik politikaları oluşturma sürecini destekleyecek açılımların yaratılmasını hedefleyen araştırma ve raporlar yayınlamaktadır. Bu çalışmalar

kapsamında Gülesin Nemrutlu ve Yörük Kurtaran gençlik politikaları alanında Türkiye’de gerçekleştirilen en önemli kaynakçalardan biridir. Bunun yanında, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye Temsilciliği’nin Türkiye’de Gençlik isimli Türkiye 2008 İnsani Gelişim Raporu da gençlik alanında yapılan araştırmalar için değerli bir kaynakçadır. Fakat; Türkiye’de gençlik politikalarını ve gençlik çalışmalarını inceleyen akademik kaynaklar sınırlıdır. Bu nedenle araştırma gençlikle ilgili akademik bir kaynak olarak literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Çalışmanın ana hedefi, AB’de ve Türkiye’de uygulanan gençlik politikalarını temel hatları ile incelemektir. Çalışma, genel anlamda farklı sosyo ekonomik yapılara sahip örneklem ülkelerin gençlik politikalarını inceleyerek bu çalışmaların Türkiye’nin gençlik politikaları için iyi örnek teşkil etmesini ve gelecekte sadece devletin değil gençlerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik politikalar oluşturulmasını hedeflemektedir. Ancak, her örneklem ülkenin farklı gençlik nüfusuna, gençlerin de farklı ihtiyaç ve taleplere sahip oldukları unutulmamalıdır. Bu kapsamda uygulanan ya da uygulanması gereken gençlik politikaları da her ülkede değişim göstermektedir. Bu anlamda çalışma, farklı sosyo ekonomik yapılara sahip ülkelerin gençlik politikaları ile Türkiye’yi karşılaştırmayı değil; ortak yönler bularak iyi uygulamaların örnek alınmasını amaçlamaktadır. Bu amaçlara ulaşmak için araştırmada belirlenen bölümler ise şöyledir:

Araştırmanın giriş bölümünü izleyen birinci bölümünde, temel kavramlar içerisinde, araştırmanın temelini oluşturan gençlik ve gençlik politikaları kavramları açıklanmaktadır. Bu bölümde gençliğin tanımı, farklı bakış açıları kapsamında ele alınmakta ve gençlik kavramının sınırları çizilmektedir. Ardından, gençlik politikasının temel aktörleri ve etkin bir gençlik politikasının etmenleri tanıtılmakta; ulusal gençlik politikası oluşturulmasının önemi vurgulanmaktadır.

Araştırmanın ikinci bölümünde AB’deki gençlik ve gençlik politikalarının gelişimi, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu’nun gençlik alanında programları kapsamında incelenmektedir. Ardından, Türkiye’de gençlik ve gençlik politikası çerçevesi, gençlik alanında yetkili kamu kurumları ve gençleri ilgilendiren konularla ilişkili hukuksal çerçeve incelenmektedir.

Üçüncü bölümde, araştırma sorusu açıklanmakta, araştırmanın kuramsal çerçevesinin temel kavramları ortaya konmakta ve araştırmanın hipotezi sunulmaktadır. Temel kavramlar dahilinde AB gençlik politikası modelleri ve araştırma kapsamındaki dört ülkenin gençlik politikaları incelenmektedir.

Dördüncü bölüm ise araştırmanın veri ve yöntemini sunmaktadır. Bu bölümde veriler açıklanmakta ve araştırmada kullanılan değişkenler ile analiz yöntemleri belirtilmektedir.

Beşinci bölümde, araştırma bulguları ortaya konulmakta ve araştırma sonucunda elde edilen bulguların ışığında Türkiye'nin Ulusal Gençlik Politikası'nın gelişim sürecine önerilerde bulunmaktadır.

Araştırma; teorik çerçevede daha kapsamlı açıklanacağı gibi, Schrizotto ve Gasporoni'nin çalışmasında ortaya konulan gençlik politikası modellerinin farklı ülke gruplarından örneklem olarak seçilen ülkelerin belirlenen sosyo ekonomik değişkenleri ve devletleri tarafından uygulanan gençlik politikaları ile sınırlıdır. Araştırmaya dahil olan ülkeler; İsveç, İtalya, İrlanda, Hollanda ve Türkiye'dir. Araştırma kapsamında dört farklı gençlik politika modelini temsilen İsveç, İtalya, İrlanda ve Hollanda seçilmiştir. Araştırmanın amacı Türkiye'yi bu ülkeler ile karşılaştırmak değil, Türkiye'nin kendi gençlik politikalarını incelemek ve iyi örnek uygulamaların Türkiye'ye uygulanabilirliğini araştırmaktır.

Araştırma kapsamındaki beş ülkenin gençlik politikaları, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ülke raporları temel kaynak alınarak incelenmiştir. İncelemeler, ülkelerin ulusal, bölgesel ve yerel seviyede uygulanan gençlik politikalarının kapsamı ile sınırlıdır. Araştırma, devlet tarafından düzenlenen ve uygulanan gençlik politikaları incelenerek oluşturulmuştur. Araştırma dahilinde örneklem ülkelerin STK ve gençlik kuruluşlarının gençlik politikaları ile ilişkili çalışmalarına değinilmemesi başka bir sınırlılıktır. Araştırmada kullanılan sosyo ekonomik değişkenler ise 2002-2011 arasındaki 10 yıllık süreci kapsamaktadır. Bu veriler Dünya Bankası, OECD ve Eurostat veritabanları ile beş ülkenin kendi istatistik veritabanları temel kaynak alınarak elde edilmiştir.

Çalışmanın önemli sınırlılıklarından birisi Türkiye'de gençlik ve gençlik politikaları alanındaki yasal ve akademik açıdan kaynak eksikliğidir. Gençler için yapılan istatistiksel araştırmalar özellikle 2005 yılı itibari ile hızlanmıştır. Son

yıllarda devlet tarafından gençlik politikaları ile ilişkili yeni adımlar atılmaktadır. Ancak, bu çalışmalar diğer AB ülkelerine göre oldukça yeni ve gençlerin tamamına danışılmadan belirli kesimlerin bilgisi dahilinde gerçekleşmiştir. Türkiye’de gençler için STK’lar tarafından gerçekleştirilen alan araştırmaları da sınırlıdır. Bunun önemli sebepleri ise Türkiye’nin yakın tarihindeki gençlik hareketleri ile birlikte apolitikleşmenin sivil topluma yansımaları, sivil toplum kuruluşlarının sınırlı kaynakları ve gençlik politikaları kavramının gençlerin hayatlarını pozitif yönde değiştirme hedefli olarak AB’de algılandığı şekilde Türkiye’de algılanmasının yeni bir kavram olmasıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

Bu bölümde araştırmanın temelini oluşturan gençlik ve gençlik politikaları kavramları açıklanacaktır. Öncelikle farklı bakış açıları ile gençliğin tanımı yapılacak ve gençlik kavramının sınırları çizilecektir. Ardından, gençlik politikasının temel aktörleri ve etkin bir gençlik politikasının etmenleri tanıtılacak; ulusal gençlik politikası oluşturulmasının nedenleri vurgulanacaktır.

1.1. GENÇLİĞİN TANIMI VE KAPSAMI

Gençlik politikasını açıklamadan önce politikanın yararlanıcıları olarak tanımlayacağımız hedef kitlenin çerçevesini çizmekte yarar vardır. Ancak gençlik kavramını genel geçerliliği olacak bir biçimde tanımlamak oldukça zordur. Çünkü gençlik uluslararası seviyede ortak bir tanıma ulaşılması güç bir kavram olmasının yanında, ulusal ve yerel anlamda bile farklı şekillerde algılanmaktadır. Gençlerin ve gençlik sürecinin tanımı ülkelerin politikalarına, ekonomilerine, geleneklerine, demografik özelliklerine ve daha birçok değişkene göre çeşitlilik gösterebilmektedir. Bunun yanında, aynı ülkenin farklı kesimlerinde bile gençliğin ve gençlerin tanımına yönelik farklı görüş açıları bulunmaktadır. Gençlik kavramı, sürekli bahsedilen ancak teorik bir çerçevenin oluşturulması yönünden zorluk çekilen bir konuyu kapsar. Bu nedenle; öncelikle farklı görüşlerin ışığında gençlik kavramının sınırları belirlenmeye çalışılacaktır.

Gençliğin insan yaşamının bir evresi, çocukluktan yetişkinliğe geçiş, olarak betimlenmesi ve somut bir yaş grubuna indirgenmesi yaygın bir gençlik tanımıdır. Birleşmiş Milletler; diğer üye ülkelerin tanımlarından bağımsız olarak istatistiksel amaçlar için 15-24 yaşları arasındaki kişileri “genç” olarak tanımlamaktadır. Birleşmiş Milletlerin gençlik ile ilgili demografik, istihdam, eğitim, sağlık ve diğer ilgili resmi raporlarında bu tanım geçerli olmaktadır.¹

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi’nin kararına göre ise; gençlik programı 15-28 yaş aralığını kapsamakta ancak bazı durumlarda daha geniş bir

¹ Youth-Social Policy and Development Division, <http://social.un.org/index/Youth.aspx>, (05.02.2013), s.1

kapsamla 13-30 yaş aralığını da programa dahil etmektedir.² Biyolojik olarak gençlik konseptinin sınırlarını çizen bu tanım; Avrupa Birliği'nin gençlik politikasının hedef kitlesi ile ilişkili net bir görüş bildirmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün tanımına göre gençlik; yaşam sürecinde yetişkinlik aşamasına geçmeden önceki süreçtir. Ülkelerin ulusal anlamda uyarladıkları gençlik tanımları ise; sivil, ekonomik ve sosyal hakların edinimi sonucu olarak toplumda gençlerin yetişkin rolünü üstlenmesi beklenen ortalama yaş gibi değişkenlerden etkilenir. Gençliğin nispeten geniş bir yaş aralığında yer alması; özellikle yoksul toplumlarda gençlerin bağımsızlık kazanma, kendi kendine yeterli olma, geçim sağlama sürecinin daha uzun bir zaman aldığı ortaya koyabilir.³

Howard' a göre; sosyologlar, uzun bir süre “gençlik” kavramının biyolojik olarak belirlenmesi yerine toplumsal olarak algılanması gerektiğini savunmuşlardır. Tarihsel süreçte; toplumsal olarak inşa edilmiş “gençlik” teriminin biyolojik ve psikolojik terimler olarak belirlenen “ergenlik dönemi” ile benzer anlamlarda algılandığı bir dönem olmuştur. Ancak; yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren bu benzerlik ilişkisi gençlik döneminin, yaşam sürecinde daha uzun bir evre haline gelmesi ile birlikte büyük ölçüde ortadan kalkmıştır.⁴

Alemdaroğlu, hayatın gençlik olarak nitelendirilen sürecinin yaşanan toplumsal koşullara göre şekillendiğini belirtmektedir. Farklı sosyal sınıflarda bulunan gençler toplumsal, siyasal ve ekonomik süreçleri farklı biçimlerde tecrübe etmekte ve bu farklılıklar da benzer bir gençlik tanımı yapmayı zorlaştırmaktadır. Aynı zamanda, çocukluk ile yetişkinlik arasında bir geçiş süreci olarak tanımlanan gençliğin evrensel bir tanımını yapmanın, kendinden önceki çocukluk ve sonraki yetişkinlik sürecinin de evrensel tanımlarının olmamasından dolayı oldukça zor olduğunu vurgulamaktadır.⁵

² European Commission, Youth In Action Programme, http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/overview_en.htm, (Action), (05.02.2013)

³ ILO, **Joining Forces With Young People: A Practical Guide To Collaboration For Youth Employment**, 2009, s.14

⁴ Howard Williamson, Supporting Young People in Europe: Principles, **Policy and Practice**, **The Council of Europe International Reviews of National Youth Policy**, 1997-2001, Council of Europe Yayınları, 2002, s.7

⁵ Murat Şentuna, **Türkiye'deki Gençlik ve Spor ile İlgili Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Gençlik Politikalarının Değerlendirilmesi ve Bir Model Örneği** (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu, 2009, s. 10

Gençlik, biyolojik olmaktan ziyade sosyolojik anlamda ele alınması gereken bir kavramdır. Gençliğin tanımı, içinde bulunulan zamana, toplumların sosyo-ekonomik gelişimlerine, kültür ve geleneklerine göre yapılır. Dolayısıyla, öznellik içeren gençlik tanımlamaları için evrensel kabul görmüş tek bir yaş aralığından söz edilemez. Ülkemizin şartları göz önüne alındığında gençlik politikalarının hedef grubu, 14-29 yaş aralığında bulunan bireyler olarak kabul edilmektedir.⁶

Asuman Göksel'e göre ise; Türkiye'de gençliğe yönelik spesifik bir kanun olmadığı için; gençlik kavramını hukuki olarak araştırmak kolay değildir. Gençliğin ortak bir tanımı incelenmemektedir. Bazı kanunlar 15-18 yaş arası grubu kapsarken (Ceza Hukuku ve İş Hukuku), bazıları 18-24 yaş arası veya 15-24 yaş arası gençlere yöneliktir.⁷

Gençlik kavramı, geniş bir çerçevede tanımlanabilir. Bazı görüşlere göre; gençlik sadece ergenlik dönemi olarak sınırlandırılabileceğimiz yaş aralığıdır. Diğerlerine göre ise gençlik, ekonomik ve sosyal hayata katılma yaşlarına göre farklı ülkelerde farklı kurumlar tarafından değişik bakış açıları ile tanımlanmaktadır. Tanımların ortak noktaları ise, gençliğin sınırlandırılması oldukça güç bir kavram olarak karşımıza çıktığıdır. Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, Dünya Bankası ve ILO gibi uluslararası kurumlar ile ülkelerin yasaları gençlik dönemini belirli yaş gruplarındaki istatistiklere ulaşmak ve yasaların hedef kitlelerini belirlemek için gençlik kavramını biyolojik olarak değerlendirme eğilimindedir. Akademisyenler ve araştırmacılara göre ise gençlik, biyolojik sınırlandırmanın yanında toplumsal, ekonomik ve siyasi koşullar dahilinde daha kapsamlı bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Belirtilen görüşlere göre kabul edilmesi gereken çıkarım, değişen çağın ve toplumların gerekliliklerine göre gençliğin tanımının da gençliğin kendisi gibi değişime uğramakta olduğudur. Önemli olan ise değişimi fark etmek ve gençlik tanımına dahil olan kesimin talep ve ihtiyaçlarını en doğru şekilde karşılamaktır.

⁶ Gençlik ve Spor Bakanlığı, **Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi**, 2012, (GSP) s. 4

⁷ Asuman Göksel, *Studies On Youth Policies in the Mediterranean Partner Countries*, **Turkey Report**, 2008, s. 20

1.2. GENÇLİK POLİTİKASI KAVRAMI

Gençlik politikası kavramını daha iyi anlamak için öncelikle politikanın tanımının doğru olarak yapılması gerekmektedir. Politika; kararlara yol gösteren ve rasyonel çıktılara ulaşmayı sağlayan prensip ya da kurallar bütünü olarak tanımlanır. Bu terim, gerçekte neler yapıldığını değil, gerçekleştirilmesi gereken prosedürü veya protokolü belirtmektedir.⁸ Aristoteles'in tanımına göre politika, toplumun halka dair yaptığı tüm etkinliklerdir. Acar' a göre politika; tasarlanan amaçlara ulaşmak için izlenecek yolu gösteren bir araç olarak tanımlanabilir.⁹

Genç ve gençlik kavramları farklı toplumlarda, hatta aynı toplumun farklı kesimlerinde bile değişik ele alınmaktadır. Dolayısıyla dünya üzerinde yer alan birçok coğrafyada çok farklı genç ve gençlik tanımının yapılması doğaldır. Bu nedenle ülkeler kendi tanımlarını yapmakta, gençlerinin ihtiyaçlarını bu tanımlar çerçevesinde karşılama eğilimi göstermekte ve kendilerine ait gençlik politikaları belirlemektedirler.¹⁰

Howard'a göre; gençlik politikası; devletin ve sivil toplumun desteği ile gençlere yönelik, gençler için ve gençlerle birlikte oluşturulan kapsayıcı bir eylemin çerçevesidir. Genel olarak gençlik politikasının ulusal otoriteler tarafından düzenlendiği kabul edilir ancak; günümüzde küreselleşme ve jeopolitik iş birliğinin etkisi altında gençlik politikasının ulusal sınırları aştığı gözlemlenmektedir.¹¹ Artık; Birleşmiş Milletler, Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Komisyonu gibi kurumlar ile farklı uluslararası STK'lar da bölgesel veya uluslararası gençlik politikaları üzerine yoğunlaşmakta ve gençlik politikalarında daha etkin roller üstlenmektedirler.

Gençlerin yaş, cinsiyet, ekonomik, sosyal, ailevi ve kültürel durumları, eğitim seviyeleri, yaşadıkları yerler vb. hususlar göz önünde bulundurularak, gençlerle uygun iletişim kanallarının kurulması, kamu politikalarının oluşturulmasında büyük öneme sahiptir.¹² Bir gençlik politikası; gençlerin potansiyellerini keşfedebilmeleri ve sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayabilmeleri için gerekli olan

⁸ Chris Anderson, "What's the Difference Between Policies and Procedures?" **Bizmanualz**, 2005, s. 10

⁹ Hakan Acar, "Türkiye'nin ulusal gençlik politikası nasıl yapılandırılmalıdır?", **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, Cilt:5 Sayı:1 Yıl:2008, ss. 5-8

¹⁰ Şentuna, s. 8

¹¹ Howard Williamson, "A Complex but Increasingly Coherent Journey? The Emergence of 'Youth Policy' in Europe", **Youth & Policy**, Sayı: 95, 2007, (Emergence), s. 57

¹² Gençlik ve Spor Bakanlığı, GSP, s. 4

desteğin ve servislerin genel çerçevesini oluşturur.¹³ Gençlik politikası; sadece gençlerin problemlerini çözme ve risk önleme ile ilgili değil, aynı zamanda gençler için olumlu beklentiler geliştirmek ile ilgilidir. Bu yaklaşım, gençleri bir problem olarak görmektense onları bir kaynak olarak görmek tezini savunmaktadır.¹⁴

Ulusal gençlik politikası devletin, ülkedeki gençler için iyi yaşam koşulları ve elverişli imkanları oluşturmaya yönelik taahhütü ve bunun sonucu olarak gerçekleştirdiği uygulamalardır. Bu politikanın hedefleri dar veya geniş kapsamlı, zayıf veya güçlü olmak üzere; hedef kitlesi ise daha geniş veya daha kısıtlı olmak üzere ülkeden ülkeye değişim göstermektedir.¹⁵

Gençlik politikasının amacı; gençlerin demokrasinin savunucuları ve toplumun bir parçası olmalarına; hususi olarak ise gençlerin sivil toplumda ve işgücü piyasasında aktif bir rol üstlenmeleri için gerekli olan bilgi, beceri ve yetkinlikleri geliştirmelerini sağlayacak koşulları yaratmaktır.¹⁶ Gençlik politikasının başarılı olması için ise; hedef kitleye yönelik açıkça belirlenmiş alt ve üst yaş limitlerine etki edecek; gerekirse farklı yaş limitlerine göre farklı hedeflerin belirlendiği politika ölçütleri kullanılmalıdır.¹⁷ Buna paralel olarak gençlik politikasının; hedefleri, stratejileri, uygulama planı, hedef grupları, hazırlık ve uygulama süreçleri ile denetleme ve değerlendirme aşamaları somut bir çerçevede belirlenmelidir.¹⁸

Diboi, gençlik politikasını Harold Lasswell'in Modelinin temel soruları olan "Kim, Neye, Ne Zaman, Nasıl Elde eder?" sorularına göre açıklayarak gençlik politikasının temel öğelerini özetlemiştir. Bu kapsamda gençlik politikası açıklanırsa; kim sorusunun cevabı gençliktir. Gençliğin yaş aralığı kültürel, ekonomik, sosyal alanlara göre değişebilir. Neye sorusunun cevabı her gencin yeteneğinin bireysel gelişimini ve kendine olan özgüveni kazanmak için ihtiyaç duyduğu hizmete ve desteğe erişebilmesidir. Nasıl sorusunun cevabı gençlik politikasının sektörler arası politika stratejisi ile oluşturulması ve uygulanmasıdır. Gençlik politikası stratejisini

¹³ UNICEF, Report on State of the World's Children 2011: Adolescence: An Age of Opportunity Asia-Pacific Interagency Group on Youth, **Investing in Youth Policy**, 2011, s. 8

¹⁴ Lasse Siurala, **A European Framework For Youth Policy**, Directorate of Youth and Sport Council of Europe Yayınları, 2005, s. 14

¹⁵ Finn Yrjar Denstad, **Youth policy Manual: How to Develop a National Youth Strategy**, Council of Europe Yayınları, Paris, 2009, s. 11

¹⁶ Lasse, s. 16

¹⁷ Denstad, s. 12

¹⁸ Ministry of Youth in Egypt, the Council of Europe, "Youth Policy Here and Now!", **Youth Policy Report**, 2005, <http://www.youthpolicy.org/library/documents/youth-policy-here-and-now/>, s. 6

oluşturan kurumlar, gençlik politikası ile ilişkili farklı sektörden kurumların işbirliğini desteklemeli, gençlerin yaşamlarına bütünsel bir bakış açısı ile pozitif etki edilmesini hedeflemelidir. Gençlik politikası, gençlerin ihtiyaç ve isteklerini karşılayacak şekilde ve hedef odaklı bir yapıda oluşturulmalıdır. Ne zaman sorusunun cevabı ise her zamandır çünkü; gençler bizim geleceğimizdir. Gençlerin ihtiyaçlarını tespit edip buna yönelik gençlik politikaları geliştirerek gençlerin birer vatandaş olarak potansiyellerini keşfetmelerini sağlamak ve onların “problem” değil “kaynak” olduklarını kabul etmek devletlerin kalkınması için tek yoldur.¹⁹

Yukarıda ifade edildiği gibi, gençlik politikasının tanımı ve kapsamı farklılık gösterebilmektedir. Genel bir tanımla, gençlik politikası ülkenin gençlerinin verimli ve sağlıklı bireyler olarak yetişmesi için eğitim, istihdam fırsatları, beslenme, sağlıklı yaşam, insan hakları ve eşit imkanları elde edebilme, karar verme süreçlerine katılım ile kültür ve spor gibi alanlarda oluşturulan uygulamaları kapsamaktadır.

Gençlik politikası; insani ve sosyal gelişimin kilit faktörlerinden ve önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilir. Gençlik politikası konusunda tartışılması gereken konu ise; gençlik politikasının oluşturulması ya da oluşturulmaması değil, hangi politikanın nasıl tanımlandığı, uygulandığı, takip edildiği²⁰ ve ulusal gençlik politikasının nasıl geliştirilebileceği hakkında olmalıdır. Çünkü bir ülkenin; gençlerine uygun ve onların gelişimine yönelik bir gençlik politikası olmadan o ülkenin uzun dönemde kalkınması ve insani gelişimini tamamlaması mümkün değildir.

1.2.1. Gençlik Politikasının Temel Aktörleri

Gençlik politikaları, toplumun yalnızca belirli bir kesiminin istek ve ihtiyaçları değil tüm gençlerin görüşleri de göz önünde bulundurularak oluşturulmalıdır. Bu oluşum ise sadece belirli bir kurum veya kuruluşun değil yerel ve ulusal seviyede farklı aktörlerin katkıları ile başarılı bir sonuca ulaşabilir. Bunun yanında, uluslararası iyi uygulamalar incelenerek gençlik politikalarına daha

¹⁹ Dibou, Tanja, “Towards a Better Understanding of The Model of EU Youth Policy” **Studies of Changing Societies: Youth Under Global Perspective SCS Journal**, Sayı. 1, 2012, ss. 7-8

²⁰ Ministry of Youth in Egypt, s. 5

yenilikçi bir bakış açısı kazandırılabilir. Bu bölümde gençlik politikasının temel aktörleri genel olarak incelenmektedir.

Gençlik politikası alanının temel aktörleri gençliğe yönelik kamu idareleri, gençlik organizasyonları, gençlik grupları ve diğer tüm gençlerdir. Kamu idareleri; hem siyasi karar vericileri hem de kamu personeli kapsar. Politik kuruluş; ulusal bazda devlet veya gençlikten sorumlu bakanlık ve yerel bazda belediye meclisi veya belediyede seçilmiş lokal gençlik konseyi olabilir. Bakanlıklar ve belediyeler; yalnızca gençlik konularından sorumlu olacak kamu personelleri istihdam etmelidir.²¹

Gençlik politikasının oluşturulması ve geliştirilmesi aşamalarında gençlik STK'ları ve onların temsil ettiği gençler oldukça büyük önem taşımaktadır çünkü; kendi yaşamlarını ve geleceklerini etkileyecek konularda en doğru bilgi ancak gençler tarafından sağlanabilir. Toplumdaki tüm gençlerin fikirleri alınmadan belirli bir aktör tarafından oluşturulan politikalar, hedef kitlenin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak yasal engeller oluşturmaktan öteye gidemez.

Lasse'ye göre, devletin gençlik politikası; belediye meclisi, ulusal hükümet ve hükümetlerarası organizasyonlar tarafından uygulanan politik esaslara ve hedeflere dayalı olarak oluşturulmalıdır. Bu ifade ile gençlik politikasının oluşturulması ve uygulanması aşamalarında yerel, ulusal ve uluslararası kurumlar arası koordinasyonun önemi vurgulanmaktadır. Ulusal gençlik politikasının; aynı oranda devlet, gençler ve diğer kilit paydaşlar (Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler vs) tarafından oluşturulması ve sahiplenilmesi gerekmektedir. Bu oluşum; gençlerin refahını arttırmak, onların sosyal ve ekonomik hayata katılımını teşvik etmek konularında ülkenin taahhüdünü ve stratejik yönünü göstermektedir. İdeal olarak ulusal gençlik politikası; gençlerin toplumda vasıflı, sağlıklı ve üretken bireyler olarak yer almalarını sağlayacak fırsatları yaratacak vizyon ile hedeflere ulaşmayı amaçlamalıdır. Bu politikaları en verimli şekilde gerçekleştirmek için spesifik stratejilere sahip olmak gereklidir.²²

Gençlik politikasını ülke bazında incelediğimizde devletin; ulusal gençlik politikasının oluşturulmasındaki hayati önemi ortaya çıkmaktadır. Çünkü her ne

²¹ Lasse, s. 17

²² Asia-Pacific Interagency Group on Youth, s. 9

kadar uluslararası kurum ve kuruluşlar gençlik politikalarına etki etseler ve STK'lar ile diğer paydaşlar gençlerin talep ve ihtiyaçlarını savunsalar da bir devletin gençler üzerinde uyguladığı ulusal politikalar; gençlerin geleceklerini şekillendirmelerindeki en önemli etmendir. Ancak, önemli bir aktör olarak devlet, yeni nesillerin geleceklerini etkileyecek hayati kararlar alma sürecinde tüm paydaşları sürece dahil etmeli ve siyasi çıkarlardan arınmış, objektif politikaları uygulamaya koymalıdır.

1.2.2. Etkin Bir Gençlik Politikası Nasıl olmalıdır?

Gençleri bir değer olarak gören, iyi koordine edilmiş ve tüm paydaşları dâhil eden bir gençlik politikası oluşturmak uzun bir hazırlık süreci ve yatırım gerektirmektedir. Bu gelişim ancak en üst düzey politikacıların konu ile ilgili olarak taahhütleri ve desteğiyle birlikte yeterli maddi kaynakların sağlanması ile mümkündür. Bu süreç, genç nesillerin sadece ekonomik hayata katılımları ve ekonomiye katkılarını değil; gençlerin sosyal ve kültürel sermayeye katkılarını da destekleyen bir yaklaşım ile başarıya ulaşabilir.²³ Bu bağlamda Denstad'a göre; etkin ve çağdaş bir ulusal gençlik politikasında bulunması gereken bazı gereklilikler vardır.²⁴

(i) Ulusal gençlik politikası devlet tarafından oluşturulmalıdır. Kapsamı ulusal düzeyde olan politikalar, gerekli planlar ve stratejiler sivil toplum ve gençler tarafından oluşturulsa bile bu paydaşların yetkinliklerinin politik ve mali açıdan yeterli olmaması nedeniyle bu gençlik politikasının tüm ülkede yaygınlaştırılma veya uygulanma olasılığı düşüktür.

(ii) Gençlik politikasının hedef kitlesi ayırım yapılmaksızın tüm gençler olmalıdır. Çünkü yalnızca belirli kitlelere hitap eden gençlik politikaları diğer gençleri gözardı eder ve politikanın uzun vadede başarısız olmasına sebep olur.

(iii) Gençlik politikası; somut hedef, amaç ve çıktılarının belirlendiği herkesin erişimine açık ve şeffaf bir politika olmalıdır. Strateji; uzun dönemli hedefleri; amaçları ve göstergeleri ve aynı zamanda söz edilen hedeflerin belirlenme sebebini belirten analizleri içermelidir. Ayrıca; stratejinin ışığında

²³ Asia-Pacific Interagency Group on Youth, s. 10

²⁴ Denstad, s. 20

oluşturulacak bir eylem planı; kısa ve orta vadeli hedefleri, göstergeleri ve önerilen eylem planlarını özetlemelidir.

(iv) Gençlik politikası; gençlerin varsayımsal ihtiyaçlarına göre değil, ölçümlenen gerçek ihtiyaçlara göre belirlenmelidir. Gençlik politikasını oluşturacak kurumlar; ulusal düzeyde gençlerin isteklerini ve ihtiyaçlarını belirlemelilerdir.

(vi) Gençleri ilgilendiren alanlardaki bakanlıklar arasında; özellikle eğitim, istihdam, sağlık ve kültür konularında koordinasyon sağlanmalıdır. Gençleri ilgilendiren farklı sektörlerde devletin eylemleri ve kullandığı ölçütler koordine edilmeli ve ortak kapsamlı bir strateji oluşturulmalıdır. Fakat bu stratejinin uygulanması, ilgili bakanlığın veya kurumun kendi sorumluluğunda olmalıdır.

(vii) Gençlik politikası oluşumunda gençler ve gençlik STK'ları aktif rol oynamalıdır. Devletin kendi oluşturduğu gençlik politikasında mevcut dönemdeki hükümetin kendi çıkarlarını gözeten subjektif eylem planlarının olması mümkündür bu nedenle; gençler kendilerini ilgilendiren konularda söz sahibi olmalıdırlar.

(viii) Gençlik politikası için ayrı bir bütçe ayrılmalıdır ve bütçe yönetimi özerk olmalıdır. Devlet bütçesinde gençlere ayrılmış bütçe net bir şekilde belirtilmeli ve gerekli bakanlık ve kurumlara aktarılmalıdır. Aynı zamanda gençliğe ayrılan bütçede sadece proje bazlı fonlar sunmanın yanında gençlik çalışmalarını ve gençlik STK'larının idari giderlerini destekleyecek fonlar da yer almalıdır.

(ix) Gençlik politikasının oluşum ve uygulaması aşamalarına yerel yönetimler de dâhil edilmelidir. Önce yerelde uygulanmaya başlayan gençlik eylem planları zaman içinde ulusal alanda etkiyi güçlendirmektedir.²⁵

Belirtilen tüm maddeler etkin bir gençlik politikasının oluşturulması için teorik olarak gerekli olan yol gösterici etmenlerdir. Her ülkenin sosyo ekonomik şartlarına göre etkin gençlik politikası öğeleri değişim gösterebilir ancak; önemli olan husus politika oluşumuna katkıda bulunanların ve gençlik politikasını uygulayanların demokratik bir çerçevede ideal bir gençlik politikası oluşturmak için

²⁵ Denstad, ss. 20-25

daha önce uygulanmış ve başarıya ulaşmış iyi uygulamaları göz önünde bulundurmalarıdır.

1.2.3. Ulusal Gençlik Politikası Oluşturulmasının Önemi

Ulusal gençlik politikaları, gençlerin toplumsal yapının her alanına etkin bireyler olarak katılımı ve sahip oldukları beceri ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması için vazgeçilmez unsurlardır. Bunun yanında gençlik politikaları gençleri istismar ve ihmalden koruyan araçlar bütünüdür.²⁶ Bir sonraki bölümde gençlik politikası oluşturulmasının yararları daha ayrıntılı incelenecektir.

(i) Gençlik Politikası Ülkenin Ekonomik Kalkınmasına Katkı Sağlar

Gençlik odaklı politikalar; ülkelerin gelecekte ekonomik olarak büyümelerini sağlayan önemli yatırımlardır. Aynı zamanda; mevcut endüstri alanlarının ve sektörlerin korunmasına destek olur.

Örnek olarak; devletin farklı birimleri ile birlikte koordinasyon halinde oluşturduğu kapsamlı bir gençlik politikası sayesinde kırsal alanda yaşayan gençlere her alanda yeterli hizmet sunulur ve gençlerin bulundukları yerde kalmaları için teşvik edici politikalar uygulanarak hem büyük kentlere göçün önlenmesi, hem de kırsal alanda yaşayan gençlerin yerel ekonomiye katkıda bulunmaları sağlanır.

Bu uygulama; kırsal alanda yaşayan gençler için daha iyi sağlık hizmetleri, kırsal alanlar ile şehirlerarası ulaşım kolaylığı, gençlere yönelik tarımsal destekleri, gençlerin temel ve mesleki eğitimleri almalarını sağlayacak programları ve devlet tarafından sağlanacak kredi kolaylıkları gibi gençlerin yetişkinliğe geçip hayatlarını büyük şehirlere göç etmeden sürdürebilecekleri şartları oluşturacak alanları içermelidir. Gençler için sağlık, eğitim ve istihdam gibi hayati önem taşıyan alanlarda yapılan yatırımlar uzun vadede gençlerin yaşam kalitelerini yükseltmenin yanında, gençlerin üretkenliklerini ve bununla paralel olarak ekonomik kalkınmaya katkılarını arttırır.

²⁶ Gençlik ve Spor Bakanlığı, GSP, s. 5

(ii) Gençlik Politikası Başarılı ve Sürdürülebilir Programlar Yaratır

Gençler için uygulanacak başarılı programlar, politika çerçevesi kapsamında oluşturulmalıdır. Politika çerçeveleri ise; yasal çerçeve içinde işlemeli ve gençlik politikaları gençler için uygulanan programların yasal açıdan da korunmasını sağlamalıdır. Bunun nedeni ise politikaların sadece mevcut olan taahhütü garanti altına almasıdır.

Eğer gençler için uygulanan ya da planlanan başarılı ve yararlı politikalar yasalar ile korunmaz ise hükümetin değişimi ile mevcut gençlik programlarının devamlılığı da tehlikeye girebilir. Gençlik politikalarının yasal bir dayanağa bağlı olması bu yüzden önem arz etmektedir. Ancak, yasal dayanak hükümetlerin gençlik politikalarını kendi parti politikalarına göre uygulamalarına da sebep olabilir. Bu nedenle gençleri ilgilendiren proramların oluşturulması aşamasında ve değiştirilmesinde STK'lar ile gençler önemli paydaşlar olarak yer almalıdır. Gençler ile birlikte oluşturulan ve yasalar ile korunan gençlik politikaları bu sayede başarılı ve sürdürülebilir programlar yaratabilir. Böylece politikaların her defasında baştan oluşturulması yerine başarılı programların etkinliğinin arttırılması ve başarısız programların revize edilmesi kolaylığı sağlanabilir.

(iii) Gençlik Politikası Sektörlerin Uyumlu Çalışmasını Destekler

İyi bir gençlik politikası farklı kurumlarının ve bakanlıkların özellikle; istihdam, sağlık, eğitim, kültür ve spor gibi gençleri yakından ilgilendiren konularda birlikte uyumlu bir şekilde çalışması için uygun altyapıyı hazırlar.²⁷ Örnek olarak; bir ülkedeki eğitim düzeyi ve kalitesi (Birinci sektör) gençlerin saygın ve kendi istekleri doğrultusunda bir iş sahibi olup olmamalarını doğrudan etkiler (İkinci sektör) ve eğitimin kalitesi aynı zamanda gençlerin sağlıkla ilişkili konularda bilinçlerini arttırır (Üçüncü sektör).²⁸

Bu yöndeki stratejiler sektörler arası işbirliğini ve koordinasyonu gerektirmektedir. Bunun yanında kaynakların paylaşımını, farklı kurumlardaki aynı

²⁷ UNICEF, s. 17

²⁸ Denstad, s. 16

uygulamaların tekrarlanması önlemeyi, etkinliği arttırmayı ve tüm ilişkili sektörlerin gençler için gerekli sorumlulukları üstlenmesini sağlamaktadır.

Ulusal gençlik politikası oluşturmak sadece ÷lkedeki gençlerin gelecekleri için değil, aynı zamanda ÷lkenin refah düzeyinin artması, devletin farklı kurumları arasında koordinasyonun sağlanarak verimliliğin yükselmesi ve çeşitli yasal uygulamaların düzenlenmesi açılarından da ÷lkeye katkılar sağlar. Aynı zamanda bu politikalar sadece gençleri değil aileyi, kurumları ve toplumun tüm fertlerini ilgilendiren, bugünü ve geleceği etkileyen önemli toplumsal değişkenlerdir.

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE VE TÜRKİYE'DE GENÇLİK VE GENÇLİK POLİTİKALARI

2.1.AVRUPA'DA GENÇLİK VE GENÇLİK POLİTİKALARI

Bu bölümde ilk olarak AB'deki gençlerin genel olarak demografik yapısına ve yaşam koşullarına değinilerek Avrupa'daki gençlik politikalarının hedef kitlesinin daha yakından tanınması sağlanacaktır. Ardından, Avrupa'da gençlik politikalarının gelişim sürecine değinilecek ve AB gençlik politikalarının oluşumunda önemli itici güçler olarak betimlenen Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun gençlik alanındaki çalışmaları incelenecektir.

2.1.1. Avrupa'da Gençlik

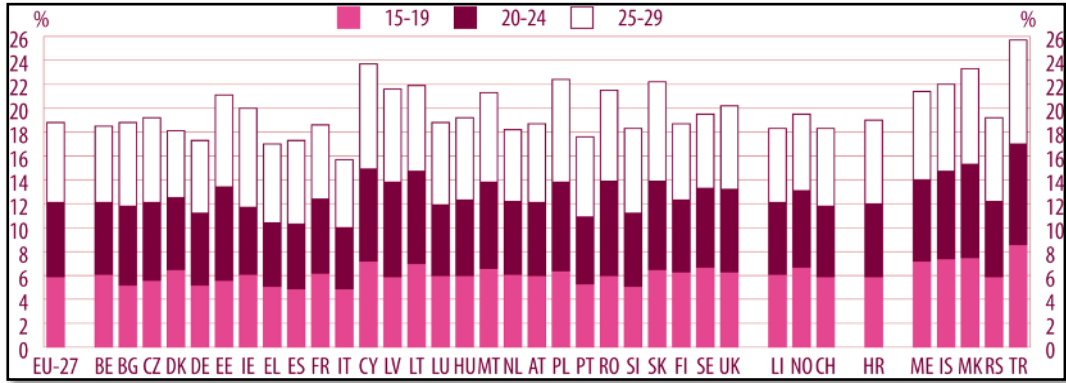
2011 Ocak ayındaki verilere göre AB 27²⁹'de 15 ve 29 yaş arasında gençlerin toplam nüfusu 95.2 milyondur. AB Nüfusunun %19,4'ü 15-29 yaş arası gençlerden oluşmaktadır. 2050 yılında ise bu oran %15.3'e gerileyecektir. AB'ye aday ülkeler (Türkiye, Hırvatistan³⁰, Karadağ, İzlanda Makedonya ve Sırbistan)'in bu yaş aralığındaki genç nüfusu ise yaklaşık olarak 22 milyondur. Şekil 1' e göre gençlerin toplam AB nüfusundaki oranları İtalya'da %15'den Polonya ve Slovakya'da %22'ye ve Güney Kıbrıs'ta %23'e kadar değişmektedir. AB'ye aday ülkelerin gençlik nüfusları AB27'nin gençlik nüfus ortalamasının üstündedir.

Gençlerin demografik olarak karşılaştığı iki sorun; yaşlanma ve Avrupa nüfusundaki azalmadır. Öngörülere göre; 2050 yılında 15 yaşın altındaki nüfus, 15-64 yaş aralığındaki nüfusun dörtte biri ve 64 yaş üstü nüfusun yarısı kadar olacaktır.

²⁹ 01.07.2013 itibari ile Avrupa Birliği'ne üye olan 28 ülkedir ancak; elde edilen veriler 2011 yılına ait olduğu için Hırvatistan aday statüsünde yer almıştır.

³⁰ 2011 yılında hazırlanan rapor kapsamında Hırvatistan aday statüsünde yer almıştır.

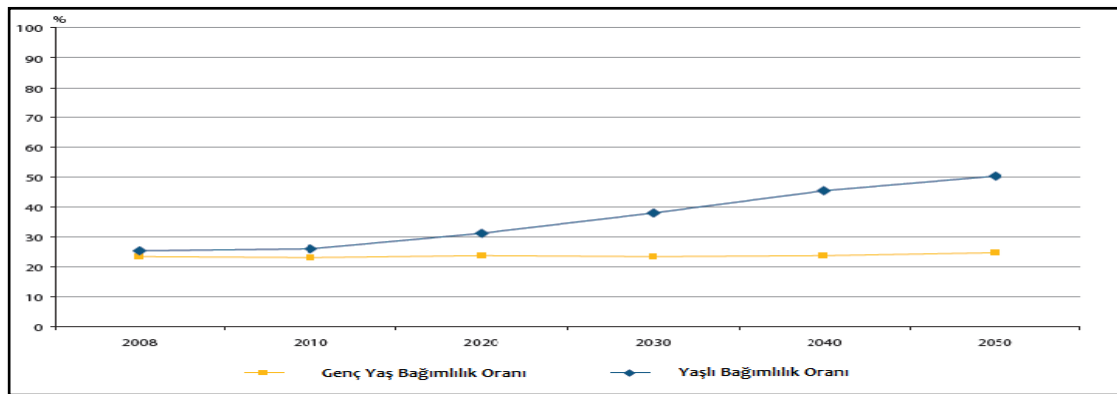
Şekil 1: AB Gençlik göstergesi: Gençlerin Toplam Nüfustaki Oranı

Kaynak: Eurostat, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_pjangroup&lang=en, (10.05.2013)

AB’de gençlerin toplam nüfustaki oranını gösteren Şekil 1’e göre, ulusal seviyede en fazla genç nüfusun oranının olduğu ülkeler; Kıbrıs (Güney Kıbrıs), Slovakya ve Polonya’dır. Bu ülkelerde genç nüfusun, tüm nüfusa oranı %21’in üzerindedir. Buna karşın, Danimarka, Almanya, İspanya, Portekiz, Yunanistan ve İtalya’da gençlerin tüm nüfusa oranı %18’in altındadır.³¹

Şekil 2: AB27, 2008-2050 Yılları Arası Genç Yaş ve Yaşlı Bağımlılık Oranlarının³² Tahminlenmesi

Kaynak: Eurostat, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-11-034/EN/KS-SF-11-034-EN.PDF (10.05.2013)

³¹ European Commission, Commission Staff Working Document Status of the Situation of Young People in the European Union, **EU Youth Report**, Brussels, 10.09.2012, (Situation), ss. 9-12

³² Yaş Bağımlılık oranı, genç (0-14 yaş arası) veya yaşlı (65 yaş ve üzeri) nüfus ile çalışan yaş aralığındaki (15-64 yaş arası) nüfusu karşılaştırır. Genç yaş bağımlılık oranı; 15 yaş altındaki nüfusun 15-64 yaş arası çalışan nüfusa olan bağımlılığını gösterir. Yaşlı bağımlılık oranı ise; 64 yaş üstündeki yaşlı nüfusun 15-64 yaş arası çalışan nüfusa olan bağımlılığını gösterir.

Şekil 2'yi incelediğimizde; 2008 yılında %25 ekseninde olan gençlerin bağımlılık rasyosunun 2050 yılındaki tahminlere göre fazla değişmeyeceği öngörülürken; yaşlıların bağımlılık rasyosunun 2050 yılında %50 gibi yüksek bir orana yükseleceği öngörülmektedir. Şekile göre; her yıl daha fazla yaşlanan Avrupa nüfusuna karşın yeni nesilde artış sabit kalacak ve çalışan nüfusun üzerindeki ekonomik yük 64 yaş üzerindeki nüfusa oranla artacaktır.

Avrupa Komisyonu'nun yayınladığı istatistiki araştırma 27 AB ülkesi³³, AB'ye aday ülkeler ve EFTA ülkelerindeki 15-29 yaş arası gençleri kapsamaktadır. Yapılan araştırmanın sonuçları ise şöyledir:

- (i) **Daha çok okul, daha az çalışma imkânı-** 2005-2009 yılları arasında eğitim gören ve istihdam eden gençlerin sayısı kısmen dengeli olmuştur. Ancak 2009 yılından itibaren bu durumda büyük değişiklikler gözlenmektedir. Öğrencilerin sayısında büyük bir artış yaşanırken çalışan gençlerin oranında düşüş yaşanmaya başlamıştır. İşlerini kaybeden gençlerin eğitim hayatına geri dönme oranları ise şu ana kadar görülen en yüksek oranlardadır.
- (ii) **Öğrenci olmayan veya çalışmayan gençlerin sayısında artış-** 2007 yılına kadar öğrenci olmayan veya çalışmayan gençlerin oranında düşüş gözlenmektedir ancak 2008 itibari ile bu oranda yüksek bir artış bulunmaktadır. Bu durumun, mevcut ekonomik krizle de bağlantılı olarak eğitim göremeyen veya çalışmayan gençlerin daha çok düşük gelirli ve düşük çalışma kapasiteli ailelerde görüldüğü gözlenmektedir.
- (iii) **İşgücü Piyasasına girişin zorlaşması-** 15-24 yaş arası gençlerin işsizlik oranı Şubat 2008'de %15 iken Haziran 2012 'de %22.6'ya yükselerek dört yılda %50 oranında artış göstermiştir. İşsiz olan bu gençlerin %30'u son bir yılda işsiz kategorisindedir.

Geçici istihdam 15-24 yaş arası gençler arasında 25-29 yaş arası gençlere göre daha fazla yaygınlaşmıştır. 2011 yılında 15-29 yaş arasında çalışan gençlerin %42.5'i geçici süreli kontrat ile çalışmaktadır. 2008-2011 yılları arasında geçici işlerde çalışan gençler %2.5 oranında artarken toplam AB nüfusunda çalışanlar arasında bu oran %1den daha az bir artış göstermiştir. Bu sonuç, gençlerin yükseköğrenimini tamamlamasına rağmen

³³ 01.07.2013 itibari ile Avrupa Birliği'ne üye olan 28 ülkedir ancak; elde edilen veriler 2011 yılına ait olduğu için raporda Hırvatistan aday statüsünde yer almıştır.

eski nesiller ile karşılaştırıldığında istihdam garantisinin giderek azaldığının göstergesidir.

- (iv) **Okulu bırakma oranlarında azalma-** AB'nin hedefi, eğitim öğretim hayatını erken yaşta bırakan gençleri 2020 yılına kadar %10 oranına düşürmektir. Bu oranın; 2008 yılında %14.9 iken 2010 yılında %14.1 oranına düşmesi olumlu bir gelişme olmasına rağmen, oranı daha fazla düşürme hedefi oldukça zor görünmektedir.
- (v) **Sosyal dışlanma ve yoksulluk riski altında olan gençler-** AB'nin sosyal dışlanma ve yoksulluk alanındaki 2020 hedefi; bu oranı toplam nüfusta %25 oranında (20 milyon kişi) düşürmektir. 2009-2010 yılları arasında risk altındaki gençlerin artışı, AB'deki toplam nüfus artışından önemli ölçüde daha fazladır.
- (vi) **Sağlığı ve refahı risk altında olan gençler-** Ekonomik kriz; sosyal dışlanma, yoksulluk, işsizlik elverişsiz yaşam koşulları, ailelerdeki ayrılıklar ile birlikte AB'deki gençlerin sağlık ve refahını da olumsuz yönde etkilemiştir. Gençlerde depresyon, alkol bağımlılığı ve intihar gibi ruh sağlığı ile ilgili problemlerde büyük oranlarda artış gözlenmiştir. Bu problemlerin fiziksel ve ruhsal zararları tüm yaşam süresince devam edebileceğinden gençler üzerinde önemli bir etkisi bulunmaktadır.
- (vii) **Gençlerin katılımındaki süreklilik-** Araştırmaya göre; gençlerin demokratik hayata katılımı ekonomik krizin bir sonucu olarak olumsuz yönde etkilenmemiştir. Aksine, gençler Avrupa ve Avrupa dışındaki toplumsal hareketlerde öncülük etmektedirler. Gençlerin Avrupa seviyesinde seçimlere katılım oranları düşük olmasına rağmen (2009 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılan 18-30 yaş arası gençlerin oranı %29'dur.)³⁴, politik olaylarla ilgili büyük hayal kırıklıkları bulunmamaktadır. Buna karşılık, uygulanan politikaların gençlerin kendi fikirlerini temsil etmediklerini düşünmeleri nedeni ile politik idareye karşı önemli ölçüde bir güvensizlik artışı vardır.

2011 Eurobarometre tarafından gerçekleştirilen anket sonuçlarına göre 30 yaşın altındaki gençlerin %78'i son üç yılda yerel, bölgesel, ulusal veya AB çapındaki seçimlerde oy kullandıklarını belirtmiştir. Aynı anketin sonuçlarına göre,

³⁴ European Commission, **Some Facts About Participation**, 2013, http://ec.europa.eu/youth/youth-policies/participation_en.htm, (14.03.2013)

AB'deki gençlerin %50'si gençlik organizasyonlarına, öğrenci kulüplerine ya da spor kulüplerine katılırken %25'i gönüllülük aktivitelerinde sorumluluk almaktadırlar.³⁵

Araştırmanın sonuçları genel olarak yorumlandığında, AB'de yaşayan gençleri ilgilendiren konularda eğitim ile toplumsal ve sosyal katılım alanlarında pozitif yönde gelişimler olduğu söylenebilir. Ancak, gençlik istihdamı, politik katılım ile sağlık ve refahı risk altında olan gençler AB'nin ve AB üyesi ülkelerin önlem alması gereken alanlardır.

2.1.2. Avrupa'da Gençlik Politikalarının Gelişim Süreci

AB'de diğer sosyal politika alanları ile karşılaştırıldığında gençlik politikası daha yeni gelişen bir alandır. Gençlik politikasına ilk resmi referanslar 1957 Avrupa Ekonomik Topluluğu Anlaşması (Roma Anlaşması)'na dayanır. Roma Anlaşması'nın 50. maddesinde; “Üye ülkeler, ortak program çerçevesinde genç işçilerin değişimini desteklemelidirler.”³⁶ ifadesi yer almaktadır. Maastricht Anlaşması (1992)'nda ise bu hüküm 126. Maddeye³⁷ taşınmıştır. Yeni maddede; “genç işçiler” ifadesi yerine ise “gençler” tanımı kullanılmış fakat bu madde, eğitim alanı ile ilgili konuları içerdiğinden dolayı hedef kitle sınırlanmıştır. Ancak, hukuksal tanımlamanın yanında gençlik politikası alanında gelişmeleri tetikleyen asıl olayların 1968 yılında Fransa'da başlayan ve dünyaya yayılan gençlik hareketleri olduğu savunulur. Lichfield (2008)'e göre, 1968 gençlik olayları politik bir devrim olmaktan çok kültürel, felsefik ve sosyal bir devrimdir.³⁸ Bu olaylar ile Avrupa'da sosyal, ekonomik ve politik alanlarda gençlerin isteklerini karşılamak, onlara yön vermek ve onlarla ortak çalışmak için daha kapsamlı yapıda politikaların uygulanması gerektiği kabul edilmiştir.

Avrupa'da başlayan ve tüm dünyada yankı bulan 1968 gençlik olaylarından kısa bir süre sonra Avrupa Topluluğu ve Avrupa Konseyi; daha sonra gençlik politikası olarak adlandırılacak bir politika için çalışmalara başlamıştır. Avrupa

³⁵ European Commission, Situation, ss. 6-7

³⁶ The Treaty of Rome, 25.03.1957, Article 50 http://ec.europa.eu/economy_finance/emu_history/documents/treaties/rometreaty2.pdf, (10.06.2013)

³⁷ The Maastricht Treaty, Article 126, 07.02.1992, <http://www.eurotreaties.com/maastrichtec.pdf>, (10.06.2013)

³⁸ John Lichfield, “Egalité! Liberté! Sexualité!: Paris, May 1968”, **The Independent**, 23.02.2008, <http://www.independent.co.uk/news/world/europe>, (14.05.2013)

Topluluğu gençlik kolokyumu düzenlerken, Avrupa Konseyi ilk Avrupa Gençlik Merkezi'ni Strazburg'da açmıştır. Dönemin güncel konuları; radikalizm, devrim ve sosyal değişim odaklıdır ve gençler öncü kuvvet olarak görülmüştür.

1980' lerde odak noktası değişmiş; Konsey ve Komisyon tarafından gençlerle ilgili ele alınan konular genişlemiştir. Değişen ve globalleşen dünyada gençlerin toplumsal hareketleri; katılım, diyalog ve topluma etki edebilmeyi amaçlamaya başlamıştır. Ardından, gençlerin dilek ve istekleri, kültürlerarası öğrenim ve hoşgörü konularına artan ilgi ve endişe; Uluslararası Gençlik Yılı (1985)'nda gerçekleşen Gençlik Bakanlıklarının Avrupa Konferansı'nda daha güçlü bir şekilde dile getirilmiştir.

1980'lerde gençlik organizasyonları daha belirgin ve aktif olarak politik değişimlere dâhil olmaya başlamıştır. Berlin Duvarı'nı yıkılmasını³⁹ izleyen onbeş yılda bu aktif katılım devam etmiş; Avrupa Konseyi'nde ve Avrupa Birliği üyelerinde hızla artış sağlanmış ve bu değişimler Avrupa'da yaşayan gençlere ve Avrupa genelinde gençlik politikasına daha sistematik ve kapsamlı bir yaklaşım kazandırmıştır.⁴⁰

Avrupa'da gençlik çalışmaları genel olarak Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen gençlik politikaları ve öncelikler çerçevesinde yürütülmekte ve yönlendirilmektedir. Avrupa Konseyi'nin gençlik alanındaki çalışmaları üyelerini ve kısıtlı da olsa Konsey dışındaki ülkeleri hedeflerken (47 üye ülke), Avrupa Komisyonu'nun çalışmaları öncelikli olarak program ülkeleri (28 üye ülke, AB'ye aday ülkeler ve EFTA ülkeleri) ve komşu ülkeler başta olmak üzere tüm dünya ülkelerini hedeflemektedir.⁴¹

2.1.3. Avrupa Konseyi Çalışmaları Kapsamında Gençlik Politikaları

Avrupa Konseyi 1949 yılında Avrupa genelinde insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü savunmak amacıyla kurulmuş Avrupa seviyesinde hükümetler arası bir kuruluştur. Avrupa Birliği'nden farklı bir örgütlenmedir. Merkezi

³⁹ Berlin duvarı 9 Kasım 1989 tarihinde yıkılmıştır.

⁴⁰ Howard, Emergence, s. 58

⁴¹ Yörük Kurtaran, Eylem Certel, "Avrupa'de Çapında Gençlik Politikaları", **Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları**, (der. Yörük Kurtaran, Gülesin Nemutlu, Nurhan Yentürk) İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008, (Avrupa), s. 200

Strasbourg’da (Fransa) bulunan Avrupa Konseyi’ne 47 devlet üyedir.⁴² Bu bölümde Avrupa Konseyi’nin çalışma alanlarından sadece biri olan Eğitim, Kültür ve Miras, Gençlik ve Spor Müdürlüğü altında yer alan Gençlik ve Spor Müdürlüğü’nün koordinasyonunda gerçekleştirilen “gençlik politikaları” konusundan bahsedilecektir.

Avrupa Konseyi için gençlik politikasının temel hedefi gençlerin aktif vatandaşlar olabilmeleri ve aktif vatandaşlığı başarıyla uygulayabilmeleri için gerekli koşulları sağlamaktır. Avrupa Konseyi’nin bakış açısına göre, bunu sağlayabilmek için, gençlik politikası dört ana görevi yerine getirmelidir:

- (i) Hem zihinsel hem de fiziksel olarak gençlerin iyi halini garanti altına almak
- (ii) Gençlere yeteri kadar formel, formel olmayan ve enformel öğrenme imkanı sağlamak
- (iii) Gençlerin topluma dâhil olabilmelerini garanti altına almak
- (iv) Gençlerin karar alma mekanizmalarına erişimlerini sağlayarak katılımlarını güçlendirmektir.

2.1.3.1. Avrupa Gençlik Merkezleri ve Avrupa Gençlik Vakfı

Avrupa Konseyi, 1972 yılında Avrupa düzeyinde çalışabilecek gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin yetiştirilmesi için eğitimler düzenlenebilmesi amacı ile ilk Avrupa Gençlik Merkezi’ni ve Avrupa düzeyindeki gençlik faaliyetlerini finansal olarak desteklemek amacı ile Avrupa Gençlik Vakfı’nı hayata geçirmiştir. Strazburg’daki Avrupa Gençlik Merkezi, Avrupa Konseyi girişimi ve Norveç Hükümeti’nin katkıları ile çalışmalarına başlamıştır. Konsey’in ikinci Gençlik Merkezi Budapeşte’de 1995 yılında hizmete girmiştir ve Konsey’in Orta ve Doğu Avrupa’daki gençlere yönelik ilk sürekli hizmet merkezi olma özelliğini taşımaktadır. Avrupa Gençlik Merkezleri’nde hükümetten bağımsız gençlik örgütleri ile yakın işbirliği içinde her yıl 40 ile 50 arasında faaliyet düzenlenmektedir.

Strazburg Avrupa Gençlik Merkezi ile eş zamanlı olarak Avrupa’daki ulusal ve uluslararası STK’lar tarafından organize edilecek aktivitelere fon sağlamak üzere Avrupa Gençlik Vakfı kurulmuştur. Vakfın genel amacı, Avrupa Konseyi’nin temel değerleri olan insan haklarına, demokrasiye, hoşgörüye, dayanışmaya ve saygı

⁴² Dış İşleri Bakanlığı, Avrupa Konseyi Tanımı, http://www.mfa.gov.tr/avrupa-konseyi_.tr.mfa (09.06.2013)

anlayışına uygun olan Avrupa düzeyindeki gençlik faaliyetlerine finansal destek sağlayarak Avrupa'daki gençler arasındaki işbirliğini teşvik etmektedir.⁴³

2.1.3.2. Ulusal Gençlik Politika İncelemeleri

Avrupa Konseyi'nin desteği ile gerçekleştirilen önemli adımlardan biri de 1996 yılında Finlandiya'nın Avrupa'daki ülkelerin ulusal politika gözlemlerinin gerçekleştirilmesi ve bu araştırma için ilk örnek olmayı önermesi ile başlamıştır. Bu önerideki amaç, ulusal gençlik politikalarının oluşturulması, uygulanması veya geliştirilmesi aşamasındaki farklı Avrupa Konseyi ülkelerine bu süreçlerde öneriler sağlamak, iyi örnek paylaşımında bulunmak ve Avrupa seviyesinde ortak paylaşılan parametreler oluşturmaktır. 2013 itibarı ile 18 farklı Avrupa Konseyi ülkesinin Gençlik Politika Gözlem Raporu oluşturulmuş ve yayınlanmıştır.⁴⁴ Avrupa çapında gençlik politikası alanında iyi örnek paylaşımını sağlayan Gençlik Politikası Gözlem Raporları, gençlik politikasını oluşturma ya da revize etme aşamasındaki diğer AB ülkeleri için bir yol haritası niteliğindedir.

2.1.3.3. Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Avrupa Şartı

Avrupa Konseyi'nin katkıları ile oluşturulmuş gençlere yönelik bir diğer belge ise; daha sonra gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Avrupa Şartı olarak adlandırılacak olan belgedir. Bu belgenin temelleri Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimleri Daimi Konferansınca düzenlenen birinci ⁴⁵ ve ikinci ⁴⁶ gençlik politikaları konferanslarında atılmış, bunun ardından daimi konferansta Avrupa Şartı'nın kabulüne ilişkin madde 22 kabul edilmiştir. Daha sonra şartın revize edilmesi için 2002 ve 2003 yılında yapılan çalışma toplantılarında alınan kararlar şartın mevcut şekline temel oluşturmaktadır.

⁴³ Council of Europe, Youth, www.coe.int/youth, (10.02.2013)

⁴⁴ Council of Europe, **National Policy Reviews**, http://www.coe.int/t/dg4/youth/ig_coop/youth_policy_reviews_en.asp, (10.06.2013)

⁴⁵ Haziran 1988, Lozan

⁴⁶ Eylül 1991, Llangollen

Bu şart, gençlerin ve STK'ların yerel ve bölgesel yönetimler seviyesinde gençleri ilgilendiren konularda karar alma süreçlerinde söz sahibi olmalarını, bu süreçlere aktif olarak katılma haklarını vurgulamakta ve bu hakları betimlemektedir. Avrupa Konseyi'nin öneri statüsünde oluşturduğu bu şartlar; gençlik katılımının, politika gelişiminde ve karar verme mekanizmalarında tüm üye ülkeler tarafından uygulanmasının bir Avrupa standardı olduğu sinyallerini vermiştir.⁴⁷

2.1.4. Avrupa Komisyonu Çalışmaları Kapsamında Gençlik Politikaları

Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği düzeyinde gençlik çalışmalarının gelişimini destekleyen bir kurumdur. Avrupa Komisyonu tarafından ilk kez 1988 yılında Avrupa'da gençlik çalışmalarını desteklemek üzere gençleri ve onların hareketliliğini hedefleyen “Avrupa İçin Gençlik” Programı uygulanmaya başlanmış ve Avrupa Birliği öncelikli olarak 1989–1995 yılları arasında gençlik alanını desteklemek üzere somut çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.⁴⁸

Avrupa Komisyonu 2008 yılında AB üye ülkeleri Komisyon ile açık koordinasyon methodu⁴⁹ çerçevesinde yeni bir gençlik stratejisi oluşturmaya davet etmiştir. Ulusal otoritelerin, Avrupa Gençlik Forumu'nun, gençlik organizasyonlarının ve gençlerin önerileri ile 2009 yılında strateji dökümanı oluşturulmuştur.⁵⁰ AB Gençlik Stratejisi (2010-18)'nin iki ana hedefi; eğitim gören ve iş gücü piyasasındaki gençlere daha fazla ve daha eşit fırsatlar sunmak; gençleri aktif vatandaşlar olmaları ve topluma dâhil olmaları için desteklemek ve cesaretlendirmektir.

Avrupa Komisyonu'nun, 2010-2018 Gençlik stratejisine ulaşmak amacını güden gençlik alanındaki çalışma başlıkları; eğitim ve öğrenim, istihdam ve girişimcilik, sağlık, katılım, gönüllü aktiviteler, sosyal dâhil etme, gençlik ve dünya ile yaratıcılık ve kültür olarak belirlenmiştir. Stratejinin uygulanma yolu ise şöyledir;

- (i) **Üye ülkelerle işbirliği-** iyi uygulamalardan öğrenmek ve ülkelerin gençlik üzerine öncelikleri ve eylem planları konularındaki deneyim paylaşımları

⁴⁷ Denstad, ss. 18-32

⁴⁸ Kurtaran ve diğerleri, Avrupa, s. 205

⁴⁹ European Commission Open Coordination Method in The Youth Field, http://ec.europa.eu/youth/focus/open-method-of-coordination_en.htm, (10.02.2013)

⁵⁰ European Commission, Situation, s. 8

için gerekli temel elementler olarak; ortak gündem konuları, karşılıklı öğrenme, sonuçların yaygınlaştırılması ve ilerleme raporlarının kullanılmasıdır.

- (ii) **Yapılandırılmış diyalog**-gençlerin sürekli olarak öncelikler, uygulamalar ve değerlendirme aşamalarında bir paydaş olarak stratejiye dâhil edilmesidir.⁵¹
- (iii) **Kanıt odaklı gençlik politikası**- gençlik politikasının gençlerle ilgili tahminsel kanılara göre değil, gençlerin ihtiyaçları ve talepleri hakkında gençlerden edinilen bilgilere ve deneyimlere göre hazırlanmasıdır.
- (iv) **Gençlik çalışmaları**-Gençlerin inisiyatif alma ve girişimcilik gibi yönlerini geliştirmeleri ve sosyal hayatın tüm alanlarına aktif katılımları için gerekli fırsatların teşvik edilmesidir.
- (v) **Gençlik programı**- gençlere kültürlerarası öğrenme ve Avrupa seviyesinde katılım ve hareketlilik olanakları sunarak AB Gençlik Stratejisi hedeflerine katkı sağlamaktadır.⁵²

2.1.4.1.Gençler için Beyaz Kitap ve Avrupa Gençlik Paketi Çerçevesinde Gençlik

2001 yılından itibaren Avrupa Komisyonu, varolan AB programlarının ötesine geçilebilmesi ve tartışmaların genişletilebilmesi için politik işbirliğinin geliştirilmesini öngörmüş ve “Gençlik İçin Beyaz Kitap” ile AB Gençlik Politikalarını belirlemede temel alınacak kararlarını yürürlüğe koymuştur. Bu sayede, Avrupa Komisyonu gençlik alanında daha etkin, politik ve vizyon sahibi olmak için önemli bir adım atmıştır.⁵³

Aralık 1999’da Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür birimi, Gençler için Beyaz Kitap’ın hazırlanacağını duyurmuştur ve bu süreçte devletlerin, gençlerin, gençlik çalışanlarının ve bu alanda çalışan akademisyenlerin fikirleri açık koordinasyon methodu ile hazırlanan dökümana dahil edilerek Beyaz Kitap’ın genel çerçevesi oluşturulmuştur. Ancak, bu belge formal eğitim veya istihdam gibi üye

⁵¹ Kurtaran ve diğerleri Avrupa, s. 207

⁵² European Commission Youth Policy, <http://ec.europa.eu/youth/>, (10.05.2013)

⁵³ Şentuna, s. 90

Ülkelerin kendi inisiyatiflerinde olan konuları doğrudan ele alamamış ya da ye ülkelere Beyaz Kitap'ta yer alan nerileri yerine getirme yaptırımı getirmemiştir.

Beyaz Kitap, 2001 Ekim ayında yayınlanmıştır. Bazı kesimler için Beyaz Kitap, Avrupa Komisyonu'nun sadece gençlere yönelik hazırladığı ilk politik taaht olması nedeni ile oldukça büyük bir başarı olarak nitelendirilmiştir. Bazı kesimlere göre ise Beyaz Kitap, içerik ve odaklandığı konular açısından gençlerin temel sorunlarına çözüm bulmaktan uzak, başarısız bir girişim olarak betimlenmiştir. Her iki görüşün de haklı ynlenleri bulunmaktadır. Beyaz kitap daha önce olmadığı kadar önemli bir politik çaba ile somutlaştırılmış bir belgedir ancak ana temaları itibari ile Avrupa'daki gençler için çözülmesi gereken daha öncelikli konulara değinilmemiş ve dezavantajlı ve toplumdaki dışlanan gençler göz ardı edilmiştir. Beyaz Kitap'ın ana temaları; katılım, bilgi, gönüllülük hizmeti konuları üzerine oluşturulmuştur.

Beyaz Kitap'ın zayıf yönlerine ve kısıtlı kapsamına rağmen ana temalar dâhilinde gençlik politikasının oluşumunda önemli bakış açıları geliştirilmiştir. Gençlik katılımı ile ilgili olarak Beyaz Kitap'ın yayınlanmasını izleyen dönemlerde, katılımın gençlerde istihdamı arttırma ve vatandaşlık bilinci yaratma konularında olumlu etkisi gözlemlenmiştir. Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun gençlerle ortaklığı ile düzenlenen araştırma seminerleri gençleri daha iyi anlama teması üzerinde ilerleme kaydedilmesini sağlamıştır. Ayrıca, Beyaz Kitap'ın ana hedeflerinden biri olan gönüllülük teması da "Gençlik Programı" altındaki "Avrupa Gönüllü Hizmeti" ile birlikte güçlendirilmiş gönüllüğün kişisel gelişim ve değişim ile topluma katkı açısından önemi vurgulanmıştır.

Avrupa Gençlik Paktı, Avrupa Birliği'nin gençlik politikası alanındaki önemli gelişmelerinden biri olarak 2005 yılında hazırlanmıştır. Avrupa Gençlik Paktı, Avrupa'nın 2010 yılında dünyadaki en dinamik, rekabetçi ve bilgi tabanlı ekonomilerden biri olmasını hedefleyen Lizbon Stratejisi'nin ara dönem değerlendirme toplantılarındaki teşvikler dâhilinde oluşturulmuştur. Gençlik Paktı; gençlerin sosyal hayata ve piyasanın gerekliliklerine uyum sağlayabilmeleri ve rekabetçiliklerini arttırabilmeleri amacı ile onlara gerekli fırsatları yaratmayı amaçlamaktadır. Bu erevede; Lizbon Stratejisi hedeflerine ulaşmak için ye ülkelerin gençlerin gelişimini destekleyecek etkin bir eylem planına ihtiyaç duydukları dile getirilmiştir. Gençlik Paktı sosyal uyum, eğitim ve ğretim,

hareketlilik, aile ve meslek yaşamı konularını kapsayan ve gençlik politikasının AB seviyesinde ilk defa net bir şekilde hatlarının çizildiği belgedir.

AB kapsamında, Hayatboyu Öğrenme Programı dâhilinde Socrates ve Erasmus yükseköğrenim hareketlilik programları ile Leonardo da Vinci mesleki eğitimi gibi farklı alanlarda gençlerin belirli kesimlerinin yararlanabileceği ve gençlere etki eden programlar da bulunmaktadır. Ancak, Beyaz Kitap ve Gençlik Paktı AB’de spesifik olarak gençlik politikasının en açık belirtildiği manifestolardır.⁵⁴

2.1.4.2. Gençlik Programı

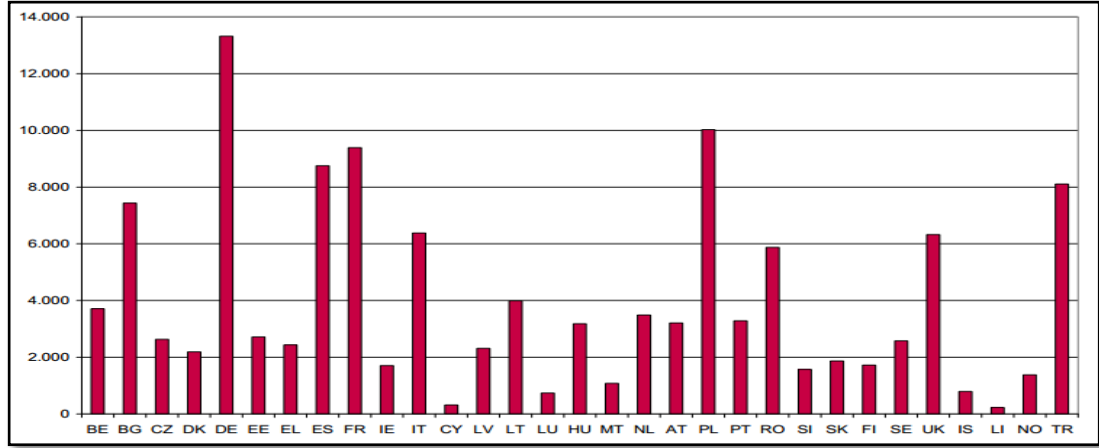
Avrupa düzeyinde gençlerin hareketliliğini sağlamak üzere gençlerin ve gençlerle çalışanların gençlik alanındaki projelerine Avrupa boyutu katmak için oluşturulan Gençlik Programı 2000-2006 yılları arasında yürütülmüştür. Programın başarılı olması üzerine 2007-2013 yılları arasında da uygulanmak üzere revize edilerek Gençlik Programı’na devam edilmiştir. 31 ülkeye⁵⁵ tüm olanakları ile açık olan program her ülkedeki Ulusal Ajans’lar tarafından yürütülmekte, gençler ve gençlik çalışanları için beş farklı eylemden oluşan çeşitli aktiviteler içermektedir.

Hedef kitlesi 15-28 yaş arası (bazı durumlarda 13-30) gençler ve gençlik çalışanları olan gençlik programı; aktif vatandaşlık, Avrupalı gençler arasında hoşgörü ve dayanışma ile onları AB ’nin geleceğine şekil vermek için dâhil etmeyi amaçlamaktadır. Program; AB’de ve AB sınırları dışında hareketliliği, formal olmayan eğitimi, kültürlerarası diyalogu, eğitim dereceleri veya sosyal ve kültürel geçmişlerinden kayıtsız olarak tüm gençleri programa dahil etmeyi teşvik etmektedir.

⁵⁴ Howard, Emergence, ss. 61-64

⁵⁵ Program ülkeleri: 27 AB ülkesi, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve Türkiye

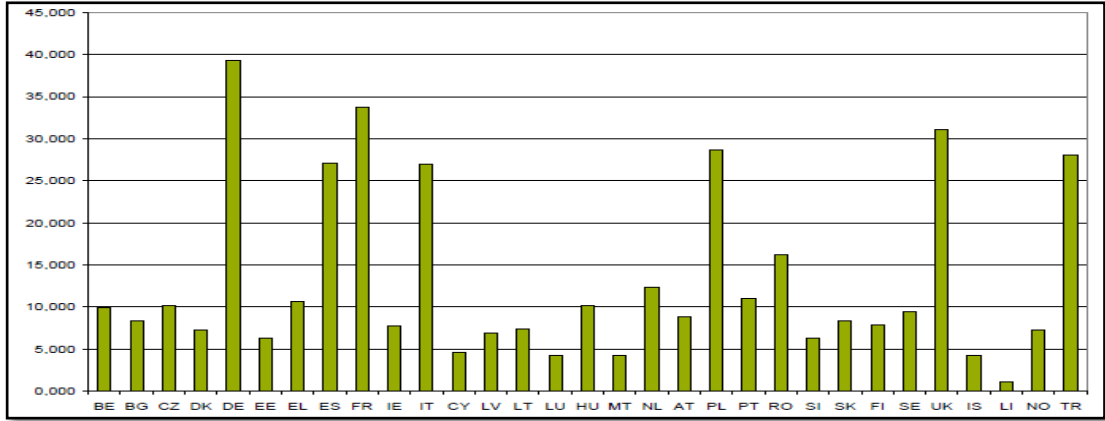
Şekil 3: 2009 Yılı Program Ülkelerinin gençlik programına Dahil Olan Katılımcı Sayıları

Kaynak: European Commission, Youth In Action Programme Overview of Activities 2007-2010, Youth In Action Report, 2011, (YIA), s. 3

2009 yılı verilerine göre program ülkeleri arasında Gençlik programına dahil olan katılımcı sayısı gözlemlenebilir. Programdan en çok yararlanan katılımcı sayısı Almanya'dadır. Almanya'yı Polonya, Fransa ve İspanya takip etmektedir. Türkiye ise İspanya'nın ardından 8000 katılımcı ile Gençlik Programı'nı en çok kullanan ilk beş ülke arasına girmiştir. Bu ülkeleri Bulgaristan, İtalya, İngiltere ve Romanya takip etmektedir. Diğer program ülkeleri 4000'in altında katılımcı ile gençlik programına daha az dahil olmuşlardır. Bu sıralamada ülkelerin nüfusları ve özellikle 18-30 yaş arası gençlerin toplam nüfustaki oranı etkili olmuştur. Bunun yanında, program ülkelerinin Gençlik Programı'na yaptıkları mali katkıların oranları da fonların kullanımına etki etmiş olabilir. Ancak, 2007 genişlemesi ile AB'ye katılan Bulgaristan ve Romanya'nın birçok Avrupa ülkesine göre Gençlik Programı'na daha aktif olarak katıldığı gözlemlenebilir. Bunun önemli iki nedeni, bu ülkelerin AB ailesine daha yeni katılan ülkeler olarak AB dahilindeki programlara katılımlarının teşvik edilmesi ve bu ülkelerde imkanı kısıtlı genç nüfusun eski AB üyelerine göre AB Gençlik Programı konusundaki motivasyonunun daha yüksek olmasıdır. Ancak, katılımcı sayıları yıldan yıla değişim gösterebilir. Daha net sonuçlara ulaşmak için Gençlik Programı'nın 2007-2013 arası yıllardaki katılımcı sayıları yıllara göre karşılaştırmalı incelenmelidir.

Şekil 4: 2007-2010 Yılları Arası AB Gençlik Programına Katılan Ülkelere Aktarılan Bütçeler (Milyon EURO)

Kaynak: European Commission, YIA, s. 4

2007 yılından 2010 yılına kadar Gençlik Programı için ayrılan bütçe 549 Milyon Euro'dur. Bu bütçede, 485 Milyon Euro AB27 bütçe katkısı bulunmakta 64 Milyon Euro ise EFTA ülkelerinin ve bu dönemde AB'ye aday olup programa dahil olan ülkelerin katkıları bulunmaktadır. Gençlik Programı'nın 2007-2010 yılları ara değerlendirme raporuna göre bu bütçenin tamamı kullanılmıştır.⁵⁶

Tablo 1: 1998-2008 Yılları Arası AB Gençlik Programları

Program	Dönem	Bütçe (Milyon EURO)	Katılımcı Sayısı (Bin)
Youth for Europe I	1988-1991	19,5	75
Youth for Europe II	1992-1994	31,6	75
Youth for Europe III	1995-1999	145,1	399
European Voluntary Service	1998-1999	48,4	5
Youth	2000-2006	715,7	852
Youth In Action	2007-2013	269.1*	234

Kaynak: European Commission, 20 Years of European Programmes General Statistics For Youth, 31.10.2008, http://ec.europa.eu/youth/documents/eac_20years_yia.pdf, (Years), s. 2, (18.06.2013)

⁵⁶ European Commission, (YIA), s.4

2008 yılında Avrupa Komisyonu tarafından gerçekleştirilen AB Gençlik Programlarının 20 yılı değerlendirilmiştir. Bu araştırmaya göre, 1988 yılında “Youth for Europe I” adı ile başlayan programın bütçesi ve katılımcı sayısı her yeni dönemde artmıştır. 1998 yılında başlayan “European Voluntary Service”(Avrupa Gönüllü Hizmeti) ayrı bir program değildir. Avrupa Gönüllü Hizmeti, 1998-1999 yılları arası deneme sürecinde başarılı bulunmasının ardından bir sonraki bütçe dönemi olan 2000-2006 yılları arasında uygulanan “Youth”(Gençlik Programı)’na dahil edilmiştir. Youth In Action Programı 2007-2013 yıllarını kapsamaktadır ancak; tabloda bütçe ve katılımcı sayılarına 2007-2008 yılı göstergeleri dahil edilmiştir.⁵⁷

Tablo 2: Rakamlar ile Gençlik Programı

Gençlik Programı
Süre: 2007-2013
Bütçe: 885 milyon Euro
Kapsadığı ülkeler: AB üye ülkeler, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, Türkiye, AB komşu ülkeler (Doğu Avrupa ve Kafkaslar, Akdeniz Ülkeleri, Güney Doğu Avrupa) ve dünyadaki diğer partner ülkeler
Hedef kitle: 15-28 yaş arası gençler (bazı projelerde 13-30 yaş arası)

Kaynak: European Commission, Action, (01.05.2013)

2.1.4.3. Avrupa Komisyonu’nun Yeni Programı: Erasmus +

“Erasmus+” Avrupa Komisyonu tarafından eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanları için önerilen ve 2014 yılında başlayacak yeni bir programdır. AB’nin 2014-2020 bütçe dönemi için planlanan bu program, 2007-2013 yılları arasında uygulanan Hayat Boyu Öğrenme ve Gençlik Programı’nın devamı niteliğindedir ve bu iki programı birleştirerek ortak bir paydada buluşturmayı hedeflemektedir.

Avrupa Komisyonu tarafından önerilen yeni programda Gençlik Programı (2007-2013)’nın gençlik değişimleri ve gönüllü hizmeti alt programlarının devam etmesi öngörülmektedir. Ancak, gençlik STK’ları ve gençlik çalışanlarının “Erasmus+” programı ile ilişkili eleştiri ve endişeleri bulunmaktadır. Yeni programda “Hayat Boyu Öğrenme” programının öğelerinin ağırlıklı olduğu ve

⁵⁷ European Commission, Years, s.2

üniversiteler gibi daha güçlü kurumların STK'lerden daha başarılı fon başvuruları yaparak programın genelini domine edeceği düşünülmektedir.⁵⁸ Bunun yanında gençlik programının ana bileşenlerinden biri olan formal olmayan eğitimin, formal eğitimin bir parçası olarak görülerek yeterli tanınırlığın sağlanmamasından dolayı endişe duyulmaktadır.⁵⁹ Programın resmi olarak son şekli ve bütçesi 2013 yılı sonbaharına kadar açıklanacaktır.

Program; her yaşta ve altyapıdaki kişilerin potansiyellerini keşfetmeleri, kişisel gelişimlerini artırmaları, yeni yetkinlikler kazanmaları ve mesleki beklentilerini arttırmaları için kilit noktanın eğitim ve öğrenime yapılan yatırım olduğunu savunmaktadır. “Erasmus+”, etkinliği arttırmak amacı ile öğrenciler, öğretmenler, gençlik çalışanları, eğitimciler ve diğer yetişkinler için daha fazla fon kaynağı sağlayacaktır. Bireylerin sağladığı faydaların AB ekonomisine de genel olarak fayda sağlayacağı beklenmektedir. Program üç ana eylem türünü destekleyecektir:

(i) Ana Eylem I: Bireyler İçin Öğrenim Hareketliliği

Bireyler için; AB’de ve AB dışında eğitim ve öğrenim, staj, eğitim verme, kişisel gelişim ve gönüllülük gibi formal olmayan eğitim olanağı sağlayacaktır. Program; eğitim ve öğrenim sektörlerinde 5 milyona kadar kişiye yurtdışında öğrenim imkânı verecektir. Ana Eylem I, formal ve formal olmayan eğitim sektörleri kapsamında dört ana faaliyet içerecektir. Bu faaliyetler; personel hareketliliği, yüksek öğrenim ve mesleki eğitim öğrencileri için hareketlilik, yüksek lisans öğrencileri için hareketlilik ile gençlik değişimleri ve gönüllülük programıdır.

(ii) Ana Eylem II: İnnovasyon ve İyi Uygulamalar İçin İşbirliği

Uluslararası işbirliği projeleri; şeffaflığı, innovasyonu ve Avrupa çapında iyi uygulamaların paylaşımlarını desteklemektedir. Ana Eylem II dört ana faaliyet

⁵⁸ Youth Forum, “Concerns Expressed over “ERASMUS for All” Proposal”, **Youth Policy Newsletter**, <http://intranet.youthforum.org/newsletters/node/26676>, (09.06.2013)

⁵⁹ Youth Forum, “Youth Must Be The Top Priority in The Next EU Budget”, **Statement on” Erasmus for All” Programme**, 13.03.2013, <http://www.youthforum.org/youth-must-be-the-top-priority-in-the-next-eu-budget/>, (08.06.2013)

içerecektir. Bu faaliyetler; Stratejik Ortaklık (gençlik sektöründe işbirlikleri ve genç girişimcilik projeleri de dahil olmak üzere küçük ölçekli partnerlikler ve büyük ölçekli uluslararası projeler), Bilgi Paylaşım Birlikleri ve Sektörel Yetenek Birlikleri (yüksek öğrenim kurumları ve mesleki eğitim kurumları ile işletmeler arasında yapılandırılmış partnerlik), Bilgi teknolojisi (eğitim ve öğretim alanında internet bilgi ağları) ve Kapasite Geliştirme (program dışındaki ülkelerle yüksek öğrenim projeleri)dir.

(iii) Ana Eylem III: Politika Reformuna Destek

Ana Eylemin III' ün amacı; AB'nin eğitim ve öğretim politikalarının yönlendirilmesine destek olacak faaliyetleri desteklemektir ve üç ana faaliyetten oluşur. Bu faaliyetler; Açık Koordinasyon Methodu ve Avrupa Sömestri (2020 AB Eğitim ve Öğretim Hedefleri ile ilişkilidir.), AB araçları (yaygınlaştırma ve uygulama araçları) ve Politika Diyalogu (paydaşlar, üçüncü ülkeler, uluslararası kuruluşlar ve gençlerle diyalog)dur.⁶⁰

Programın toplam bütçesinin €19 Bilyon Euro olması planlanmaktadır ancak; bütçenin dağılımı ile ilişkili tartışmalar devam etmektedir. Fonların minimum olarak dağılımına göz atıldığında yüksek öğrenim için bütçeden %25, meslek eğitimi için %15, okul eğitimi için %7 ve yetişkin eğitimi için %2 oranlarının ayrılması planlanmaktadır. Gençlik için ayrılacak bütçe oranı hakkında ise tartışmalar devam etmektedir.⁶¹

“Erasmus +” programı, 2011 yılında Avrupa Komisyonu tarafından önerilmesinden itibaren başta STK'lar ve gençlik çalışanları olmak üzere çeşitli paydaşlar tarafından eleştirilmeye başlanmıştır. Programın ismi, bütçesi ve içeriği Avrupa Konseyi, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Parlamentosunda çeşitli tartışmalara yol açmıştır. Bunun önemli bir nedeni, 2005-2013 yılları arasında yer alan ve oldukça benimsenmiş olan Hayat Boyu Öğrenme ve Gençlik Programlarının “Erasmus+” programı ile büyük bir değişime uğrayacak olmasıdır. Yeni kombine

⁶⁰ The Lifelong Learning Programme UK, **Erasmus+ Factsheet**, Temmuz 2013, <https://www.lifelonglearningprogramme.org.uk/uploads/Factsheet-Erasmus-July-2013.pdf>, (10.07.2013)

⁶¹The Lifelong Learning Programme UK, **Erasmus+ Frequently Asked Questions**, Temmuz 2013, www.lifelonglearningprogramme.org.uk, (10.07.2013)

programın 2014-2020 yıllarını kapsayan dönemde eski programlara göre daha başarılı olup olmayacağını ise zaman gösterecektir.

2.2. TÜRKİYE’DE GENÇLİK VE GENÇLİK POLİTİKALARI

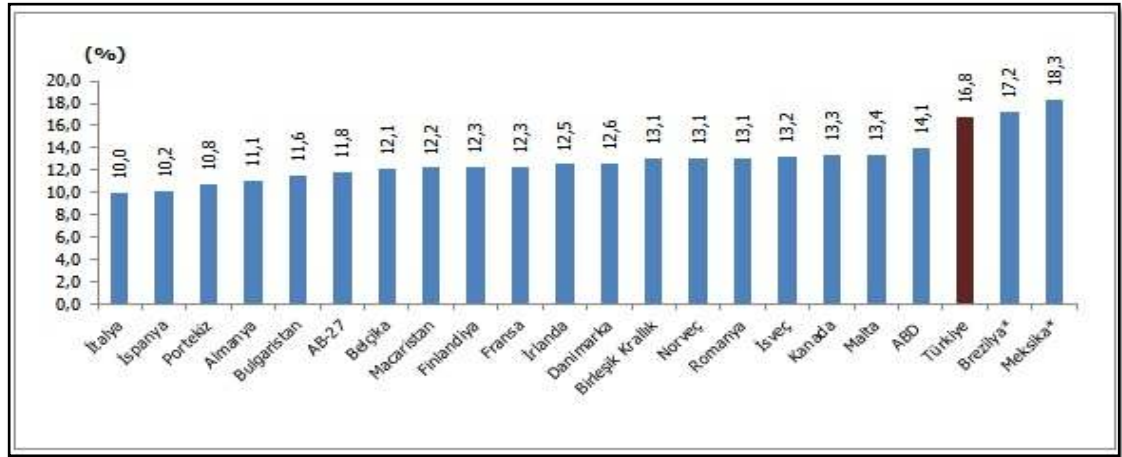
Bu bölümde öncelikle Türkiye’de yaşayan gençlerin demografik özelliklerine ve genel olarak yaşam şartlarına değinilecektir. Ardından Türkiye’de gençlik politikasının genel çerçevesi açıklanacak ve gençlik politikası alanında yetkili olan ulusal ve yerel kamu kurumları incelenecektir. Son olarak da Türkiye’de gençlerle ilişkili hukuksal çerçeve kapsamındaki etmenler tartışılacaktır.

2.2.1. Türkiye’de Gençlik

Türkiye’nin 2011 yılı nüfusu 74.724.269⁶²’dir. Bu durumda 2011 verilerine göre Türkiye’de 14-25 yaş arası 12 Milyon 500 bin genç bulunmaktadır. Türkiye nüfusunun %50,5’i 30 yaşın altındadır. 2011 yılı sonu itibarıyla nüfusun yaklaşık 20 milyonunu 14-29 yaş arası genç nüfus oluşturmaktadır. Artış hızının mevcut şekliyle devam etmesi halinde 2023 yılında Türkiye’de nüfusun % 70’i çalışma çağında olacaktır. Türkiye, Avrupa’da genç nüfusun toplam nüfusa oranı yüksek olan ülkeler arasındadır. Sahip olunan bu demografik yapının avantaja dönüşmesi gençliğe yönelik etkin ve nitelikli politikalarla mümkün olacaktır.

⁶² TÜİK, **Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları**, 2011, <http://www.tuik.gov.tr>, (15.06.2013)

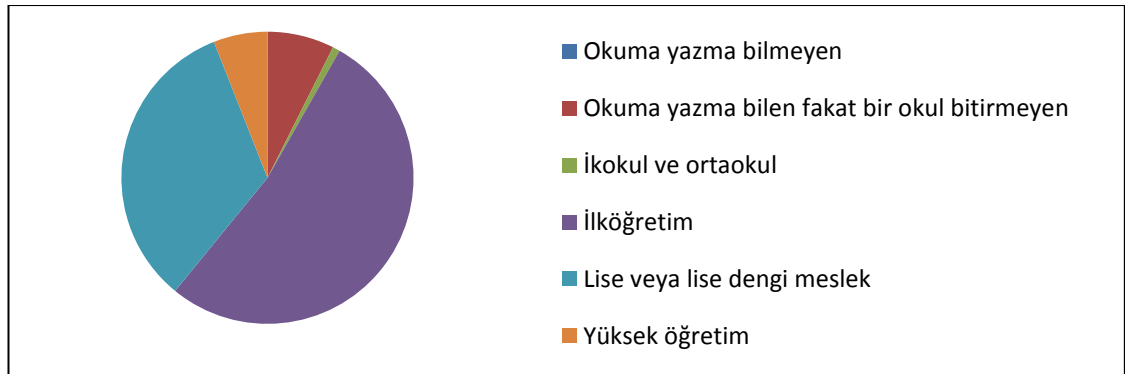
Şekil 5: Gençlik Nüfus Oranları

Kaynak: TÜİK, **İstatistiklerle Gençlik 2012**, Ankara, 2013, (Gençlik), s. 1

Yukarıda Şekil 5’de, seçilmiş ülkelere göre genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı incelendiğinde, 2011 yılında 15-24 yaş grubundaki genç nüfus oranının yüksek olduğu ülkelerden birinin Türkiye (%16,8) olduğu görülmektedir. Avrupa Birliği üye ülkeleri ortalamasına göre genç nüfus oranı %11,8 iken, Amerika Birleşik Devletleri’nde %14,1 ve Kanada’da %13,3’tür. Bu oran, 2010 yılında Brezilya’da %17,2 ve Meksika’da %18,3’tür.

Şekil 6: Okuryazarlık ve Eğitim Durumuna Göre Nüfus

Kaynak: TÜİK, Gençlik, s 20

Şekildeki verilere göre 15-24 Yaş arası gençler arasında okuma yazma bilmeyenlerin oranı %1,3, okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyenlerin oranı %7,3, İlkokul ve ortaokul bitirenlerin oranı %0,8 , İlköğretimi bitirenlerin oranı %52, lise veya lise dengi meslek okulu bitirenlerin oranı %32, 7, yüksek öğretimi

bitirenlerin oranı %5,9'dur. Okuma yazma bilmeyenlerin oranının oldukça düşük olmasına rağmen en yüksek oranın ilköğretimi bitirenler olduğu gözlemlenebilir. Lise ve dengi meslek okullarına devam eden gençlerin daha az olduğu sonucuna varılmaktadır. Gençlerin 24 yaşına kadar yüksek öğrenimi bitirme oranı ise %5,9'dur. Bu oran oldukça düşüktür. Ancak, yüksek öğrenimi bitirenlerin yaşının 24'ün üstünde olan gençlerin bu istatistik kapsamına girmemesi de oranın düşük olmasını etkilemiştir.

Türkiye'de gençlerin siyasi katılımları oldukça düşüktür (% 8). Buna paralel olarak, Türkiye'de gençler boş zamanlarında toplumun geri kalanına nazaran çok daha az siyaset konuşmaktadır. Türkiye'de gençlerin sivil topluma katılımı 55 ülke arasında en düşük oranda (% 8) gerçekleşmektedir. Gençlerin katılım gösterdiği STK türleri arasında spor kulüpleri %11'lik bir oranla başta gelmektedir.⁶³

Türkiye'de genç nüfus diğer Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında Avrupa'ya göre daha yüksek oranda olduğu gözlemlenebilir. Eğitim ve politik katılım oranları incelendiğinde ise Türkiye'nin bu alanlara daha çok önem vermesi gerektiği gözlemlenebilir. Ancak, gençlerin gelişimine katkıda bulunacak ve onların ihtiyaç ve isteklerini karşılayacak kapsamlı, çok yönlü ve çağdaş bir gençlik politikası oluşturulmaması halinde Türkiye'nin kalkınması beklenemez.

2.2.2. Türkiye'de Gençlik Politikası Çerçevesi

Türkiye'nin Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla oldukça genç bir nüfusa sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda, etkili gençlik politikalarının ülkemiz açısından önemi daha da artmaktadır.

Cumhuriyet tarihi süresince “gençlik” genellikle “eğitim” ve “spor” ile birlikte düşünülmüştür. Ağırlıklı olarak spor ve serbest zaman faaliyetleri olarak algılanan gençlik hizmetleri, başlangıcından günümüze kadar farklı kurumların (Başbakanlık, Milli Eğitim Bakanlığı - MEB, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Devlet Bakanlığı'na bağlı Gençlik ve Spor Genel

⁶³ Zeynep Meydanoğlu, Ahmet İçduygu, ve Deniz Ş. Sert, “STEP Raporu: Türkiye'de Sivil Toplum: Bir Dönüm Noktası”, **Uluslararası Sivil Toplum Endeksi Projesi Türkiye Ülke Raporu II**, No: 51, TÜSEV Yayınları, 2011, ss.79-80

Müdürlüğü - GSGM) sorumluluğunda gerçekleştirilmiştir. 2011 yılında GSGM'nin görev çerçevesi genişleyerek Gençlik ve Spor Bakanlığı'na atanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda ve Gençlik ve Spor Bakanlığı mevzuatında gençlerin korunmasına yönelik tanımlamalar yer alırken, 1995 yılından itibaren gençliğin katılımına önem verilmeye başlandığı, gençlerin katılımının önündeki engelleri azaltma doğrultusunda düzenlemeler yapıldığı gözlenmektedir. Örnek olarak; 1995 yılında seçme yaşı 21'den 18'e, 2006'da ise milletvekili seçilme yaşı 30'dan 25'e indirilmiştir.

2002 yılında Avrupa Komisyonu Gençlik Programı'nı yürütmek üzere Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde kurulan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'nın (Ulusal Ajans) çalışmalarıyla gençlerin sivil alandaki etkinlikleri giderek artmaktadır. 2004 yılında yürürlüğe giren Dernekler Kanunu ile dernek kurmak kolaylaştırılmış ve gençlik alanında örgütlenmeye katkı sağlanmıştır. 2005'de çıkarılan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği doğrultusunda tescilli gençlik kulüplerine maddi destek sağlanmaktadır.⁶⁴ Ancak bu düzenlemeler pratik uygulamalar ile karşılaştırıldığında oldukça yetersiz bulunmaktadır.

2009 yılı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından yapılan araştırmaya göre; dernek ve vakıflara ilişkin tablolarda derneklerin çalışma alanları incelendiğinde toplam 82 157 dernek arasından 588 tanesi gençlik birimlerinin hizmetleri üzerine çalışmakta ve 28 tanesi öğrenci derneklerinden oluşmaktadır. Spor kulüplerinin faaliyetlerini içeren derneklerin sayısı ise 14 341'dir.⁶⁵ Bu araştırmadan özelde gençlik çalışmaları ve gençlik kuruluşlarının oldukça sınırlı olduğu sonucuna varılabilir. Spor kulüplerinin ise sayı olarak oldukça fazla olduğu gözlemlenebilir.

2.2.3. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları

Türkiye'de gençlik ile ilişkili konularda yetkili ulusal kamu kurumları; Milli Eğitim, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Sağlık, Kültür ve Turizm, İçişleri, Dışişleri ve Adalet Bakanlıkları ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2011 yılına dek Başbakanlığa bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu), Aile ve Sosyal

⁶⁴ Şentuna, s. 20

⁶⁵ Meydanoğlu ve diğerleri, s. 185

Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı - Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü (2011 yılına dek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü), İçişleri Bakanlığı - Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi ile Gençlik ve Spor Bakanlığı (2011 yılına dek GSGM)dir. Bu bölümde Türkiye’de gençlik ve gençlik politikalarında en aktif rolü üstlenen iki ulusal kurum olan Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı’ndan ve bu kurumların gençlik ile ilişkili görevlerinden bahsedilecektir.

2.2.3.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı

2011 yılında kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB), Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM)’nün görevlerini üstlenerek çalışmalarını bakanlık olarak yürütmeye başlamıştır. GSB koordinasyonunda, gençlik kampları ve çeşitli projeler yürütülmektedir. Bunun yanında GSB’ye bağlı spor tesisleri, gençlik merkezleri, il müdürülükleri ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü, GSB koordinasyonunda çalışmaktadır.

1079 Nolu Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye göre Gençlik ve Spor Bakanlığının genel gençlik politikaları ile ilişkili görevleri aşağıda açıklanmaktadır. Bu görevler arasında spor faaliyetleri ile ilişkili maddeler inceleme kapsamında bırakılmıştır.

“Gençlik ve Spor Bakanlığı, gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak ile yükümlüdür.”⁶⁶

Bu anlamda, GSB toplumun belirli bir kesiminin değil tüm genç gruplarının istek ve ihtiyaçlarını kapsayan çalışmalarda bulunmalıdır. GSB’nin kararnamesinde belirtilen gençlerin karar alma ve uygulama süreçlerini etkinleştirmeye yönelik madde,

⁶⁶ 1079 Nolu Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Tertip: 5, Madde 2, Resmi Gazete Tarihi: 08.06.2011, Sayısı: 27958

Türkiye’de gençleri bir problem olarak değil, bir paydaş olarak görmeye yönelik pozitif yönlü bir bakış açısı değişimidir. Ancak önemli olan, bu maddenin uygulama aşamasında samimi bir şekilde ve siyasi kaygılardan arınmış olarak devlet tarafından desteklenmesidir.

*“GSB, gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapma görevini üstlenmiştir.”*⁶⁷ Bu alanda çalışmalar oldukça sınırlıdır. İyi bir örnek olarak, Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesi’nin oluşturulma aşamasında 17 gençlik çalıştayında gençler, akademisyenler, siyasi parti temsilcileri, STK’lar, eğitimciler ve gençlikle ilgilenen diğer kurumlardan toplam 8.000 kişinin bir araya geldiği ve gençlik sorunlarını dile getirdikleri belirtilmektedir. Ardından 450 gencin katılımıyla II. Gençlik Şûrası yapılmış ve gençlikle ilgili konulara ilişkin durum tespiti yoluyla incelemeler yapılarak, orta ve uzun vadeli stratejiler geliştirilerek uygulamadan kaynaklanan sorunlar ve buna ilişkin çözüm önerileri tartışılmıştır. Ancak, politika belgesinin oluşturulmasının ardından şuraların devam etmediği gözlenmektedir. Gençlerin fikirleri, sorunları, ihtiyaçları ve istekleri sadece belirli stratejileri oluşturmak için değil, düzenli ve sürekli olarak alınmalıdır.

*“Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek, gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek.”*⁶⁸ Bu kapsamda GSB, 2012 yılı itibari ile gençlik alanındaki projelere de destek vermeye başlamıştır. 2013 itibari ile toplam üç dönemde 331 projeye fon sağlanmıştır. Fon alan kurumlardan 193’ü dernek statüsündedir. Diğer kurumlar ise üniversiteler, liseler, valilikler ve proje koordinasyon birimleridir. Proje desteklerinden 41 tanesi doğrudan gençlik ile ilişkili çalışan kurumlara verilmiştir ve 41 tanesi “Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği” olarak adlandırılan çeşitli derneklere verilmiştir. İkinci dönem çağrısı sadece Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) kapsamındaki illerde uygulanmak üzere, gençlerin spor yoluyla sosyal hayata katılımlarını

⁶⁷ 1079 Nolu Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Tertip: 5, Madde 2, Resmi Gazete Tarihi: 08.06.2011, Sayısı: 27958

⁶⁸ 1079 Nolu Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Tertip: 5, Madde 2, Resmi Gazete Tarihi: 08.06.2011, Sayısı: 27958

arttırmayı hedefleyen ve sadece Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu illerindeki üniversitelerin başvurabileceği 2012 Yılı Gençlik Projeleri Destek Programı Spor Yoluyla Sosyal Uyum Programı kapsamında fonlanmıştır.⁶⁹

GSB'nin 2011 yılında kurulmasından itibaren gerçekleştirdiği çalışmalar incelendiğinde spor ağırlıklı politika ekseninden sıyrılıp gençlerin aktif katılımına ve girişimciliğine yönelik GSGM'ye göre daha kapsamlı ve stratejik çalışmalar gerçekleştirmeye başladığı gözlenmektedir. Türkiye'de gençlik politikalarının başarılı olması, yeni nesillerin daha bilinçli ve aktif yetişmesi için kilit pozisyona sahip olan GSB'nin uluslararası standartlarda ve gençlerin fikirlerini gözardı etmerek çalışmalarını sürdürmesi umut edilmektedir.

2.2.3.2. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

Türk Ulusal Ajansı, 6 Ağustos 2003 tarih ve 25191 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4968 no'lu kanun ile Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde ilgili kuruluş olarak kurulmuştur. Ulusal Ajans'ın Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programlarından kamu kuruluşları, kamu ve özel eğitim kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, meslek ve gençlik kuruluşları yararlanmaktadır.

Ulusal Ajans, Komisyon ile ulusal otoriteler tarafından tespit edilen genel politikalar ile çalışma esas ve usulleri çerçevesinde Hayat Boyu Öğrenme ve Gençlik Programı olmak üzere iki ana programın ülke içinde duyurulması ve tanıtılması, programlara katılım çalışmalarının koordine edilmesi, yürütülmesi ve izlenmesi görevlerini üstlenir. Bunun yanında, Ulusal Ajans tarafından gerçekleştirilen ulusal çalışmalar Komisyon'a ve Ulusal Otorite'ye rapor edilir.

2003 yılından itibaren özellikle Türk Gençlerinin ulusal ve uluslararası hareketliliğini destekleyerek kapasitelerini geliştirmede önemli katkılar sağlayan bu programları daha yakından gözlemleyebiliriz. Aşağıda Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programları genel hatları ile incelenecektir.

⁶⁹ Gençlik ve Spor Bakanlığı, Proje Desteği, <http://www.gsb.gov.tr>, (21.06.2013)

2.2.3.2.1. Hayatboyu Öğrenme Programı

Hayatboyu Öğrenme Programı hayatlarının hangi döneminde olurlarsa olsunlar bireylerin, Avrupa çapında kendilerini geliştirmeye teşvik edici, eğitici ve öğretici faaliyetlere katılımlarını sağlayan bir Avrupa Birliği topluluk programıdır. Okul öncesi, ilk ve orta öğretimdeki öğrencilerden yetişkinlere, mesleki eğitim okullarındaki stajyerlerden üniversite öğrencilerine, temel beceri ihtiyacı duyan insanlardan eğitim profesyonellerine kadar herkes için eğitim ve öğretimde gelişme imkânları sunan program, tüm bunlar için karşılıksız mali katkı sağlamaktadır.

Hayat Boyu Öğrenme Programı hedef kitleleri ve konuları gereği altı ana başlıkta sınıflandırılmıştır. Her alt program Ulusal Ajans'ın farklı bir sorumlu birimi tarafından Komisyon tarafından belirlenen ana kurallar çerçevesinde koordine edilir. Her program için belirlenen şartlar, bütçe ve hibe birbirinden farklıdır. Programların ortak noktaları ise kişisel, toplumsal, sosyal bilgilerin, becerilerin ve yeterliliklerin hayat boyu geliştirilmesine destek olacak öğrenme faaliyetlerini içermeleridir.

2.2.3.2.2. Gençlik Programı

Gençlik Programı, AB sınırları içinde ve arasında hareketliliği, yaygın eğitimi, kültürlerarası diyalogu destekleyen ve sosyal, eğitimsel ve kültürel geçmişlerine bakmaksızın bütün gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasını ve dâhil edilmelerini teşvik eden bir çatı programdır.

Gençlik programının hedefleri gençlerin genel olarak aktif vatandaşlıklarını ve özel olarak Avrupa vatandaşlıklarını teşvik etmek, özellikle Avrupa Birliği'nde sosyal uyumu güçlendirmek amacıyla gençler arasında dayanışmayı geliştirmek ve hoşgörüyü teşvik etmek, farklı ülkelerdeki gençler arasında karşılıklı anlayışı güçlendirmek, gençlik faaliyetlerine yönelik destek sistemlerinin kalitesinin ve gençlik alanındaki sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve gençlik alanında Avrupa işbirliğini teşvik etmektir.⁷⁰

Programın kullanıcılarının daha çok orta gelirli üniversite öğrencileri ve/veya okuyan gençler olarak algılanması, her ne kadar bununla ilgili bir veri mevcut olmasa

⁷⁰Avrupa Komisyonu Gençlik Program Kılavuzu, <http://www.ua.gov.tr/docs/gen%C3%A7lik-program%C4%B1/2013yapiprogramkilavuzu.pdf?sfvrsn=0>, (11.06.2013)

da, sıkça dile getirilen bir durumdur.⁷¹ Bunun önemli bir nedeni, gelir seviyesi düşük olan ve okuma fırsatı bulamayan gençlere ulaşılmasının daha güç olmasıdır. Gelir seviyesi yüksek gençlerin ise yerel ve uluslararası seviyede halihazırda daha fazla fırsatlarının olması gençlik programına olan ilgilerinin daha az olmasının bir nedeni olabilir. Fakat programın yapısının bürokratik olmayışı ve UA kadrosunun genç dostu bir yaklaşım ile çalışmaları programın yürütülüşü ile ilgili olumlu uygulamalara bir örnektir. UA aracılığı ile farklı bir ülkeye gitme imkanını yakalamış gençlerin UA bütçesinden desteklenmesi de daha dezavantajlı olan gençlerin katılımını arttırmak için iyi bir uygulamadır.⁷²

2.2.4. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları

Türkiye’de yerel yönetimler; il özel idaresi, belediyeler ve köyler olarak tanımlanmıştır. Türkiye’de 2012 yılı itibari ile 81 il ve 2 950 belediye bulunmaktadır.⁷³ Yerel yönetimler gençlik politikalarının uygulanması açısından önemli bir basamaktır çünkü; yerel yönetimler yerel şartları göz önünde bulundurarak gençlere doğrudan ulaşabilme ve gençlerin yaşamlarına pozitif etki etme şansına sahiplerdir.

Gençlik politikası dahilinde yerel yönetimlerin gençlere sağlayabilecekleri en önemli katkılardan biri, gençlerin politik ve sosyal yaşama katılmalarına destek olmaktır. Bu kapsamda yerel yönetimler düzeyinde gençlerin katılımının çeşitli yolları bulunmaktadır. Yerel düzeydeki katılım sıklıkla dilekçe verme, yerel yönetimlerle ilgili anketlere katılma, yerel sorunlarla ilgili protestolarda yer alma, okul meclislerine katılma, gençlik gruplarına üye olma, yerel yönetimle bağlantı kurma ve meclis toplantılarını takip etme şeklinde gerçekleşmektedir.⁷⁴

Gençlerin yerel yönetimler düzeyinde katılımları konusunda en önemli unsurlar arasında kent konseyi ve gönüllük esasına dayanan gençlik konseyi, gençlik meclisi gençlik forumu ve çocuk meclisi gibi araçlar yer almaktadır. Bu konu ile

⁷¹ Yörük Kurtaran, “Türkiye’de Gençlik Alanında Devletin Rolü”, **Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları**, (der. Yörük Kurtaran, Gülesin Nemutlu, Nurhan Yentürk) İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008, (Devlet), s. 150

⁷² Kurtaran, Devlet, s. 152

⁷³ TÜİK, www.tuik.gov.tr, (14.04.2013)

⁷⁴ Yunus Emre Özer , “Gençlerin Toplumsal Yaşama Katılımı ve Yerel Yönetimlerin Rolü”, **Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt:26, Sayı:1, 2011, ss. 43-65.

ilişkili olarak 2005 yılında sağlık, eğitim, spor, çevre, park, trafik, itfaiye, kütüphane, kültür, turizm ve sosyal hizmetlerle; yaşlılara, kadınlara, gençlere, çocuklara, özürllülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlere gönüllü katılıma ilişkin, İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.⁷⁵ Bu katılım mekanizmaları vasıtasıyla sağlanacak katılım herkese açık bir şekilde olmalı diğer deyişle katılımı kısıtlayacak herhangi bir durum olmamalıdır. Yerel Gündem 21 Ulusal Gençlik Parlamentosu'nun gençlik meclisleri hakkında hazırladığı ortak metin⁷⁶ bu noktada yol göstericidir. Bu metin gençlik meclislerinin, 15-25 yaş arasında dil, din, ırk, kültür, etnik köken, sınıf, cinsiyet ve eğitim farkı gözetmeksizin, kentte yaşayan tüm gençleri kapsayacağı belirtilmektedir. Bu tanımlama sadece gençlik meclislerinin değil kent konseylerindeki katılımın da çerçevesini netleştirecek niteliktedir.⁷⁷ Bununla bağlantılı olarak; 2006 yılında Kent Konseyi Yönetmeliği kapsamında çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak hedeflenmiştir.⁷⁸

Belediye Kanunu (2005) ve Kent Konseyi Yönetmeliği (2006) ile gençlerin yerel düzeyde yönetime katılımlarının önü açılmıştır. 5393 sayılı Belediyeler Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu görev ve sorumluluk alanlarında gençliğe yer vermektedir. İlgili kanunlarda gençlere yönelik hükümlerin öneminin farkında olunması gerekmektedir.

Türkiye'de yerel seviyede gençlik ile ilgili olarak çeşitli uygulamalar ve çalışmalar bulunmasına rağmen bu çalışmalar yereldeki tüm gençlere ulaşamamakta ve fırsatların sunulduğu çevrede yaşayan belirli bir genç kesim ile sınırlı kalmaktadır.

⁷⁵ 9521 Nolu İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği, 9521, Kurum ve Kuruluş Yönetmeliği (İçişleri Bakanlığı) Resmi Gazete Tarihi: 09.10.2005 Sayısı: 25961

⁷⁶ Sadun Emrealp, Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler Elkitabı

⁷⁷ Özer, ss. 43-65.

⁷⁸ 10687 Nolu Kent Konseyi Yönetmeliği Kurum ve Kuruluş Yönetmeliği (İçişleri Bakanlığı), Resmi Gazete Tarihi: 08.10.2006, Sayısı: 26313, (24.06.2013)

2.2.5.Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve

2.2.5.1. Anayasa’de Gençlik

T.C. 1980 Anayasasına göre gençler iki farklı maddede yer almaktadır.

Madde 58: *Devlet, istiklâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.*

Madde 59: *Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.*

Madde 58 devletin gençlere bakışını net bir şekilde yansıtmaktadır. Her iki bölümde de gençler korunulması gereken bir kesim olarak edilgenleştirilirken, devletin “pozitif” bir müdahalecilik anlayışı ile olası “olumsuzluklardan” gençleri koruması anlayışı geliştirilmiştir. Bu koruma eylemi sosyal devlet anlayışı temelinde olumlu bir müdahale olarak değil, bir tedbir olarak kurgulanmıştır.⁷⁹

Madde 58 ile ilişkili olarak Madde 59’da gençlerin kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korunmasına ek olarak spor teşviği öne çıkmaktadır. Bu teşviğin nedeni, Türkiye’de gerçekleşen 1980 gençlik hareketleri sonrası gençleri apolitikleştirme çabası ile ilişkilendirilebilir.

Bu maddelerle ilintili olarak devletin gençlik politikasının ağırlıklı olarak sporu teşvik odaklı olduğu gözlemlenmektedir. Ancak, gençliğin ekonomik, sosyal ve politik yaşama katılımı yasalarda belirtilmemiştir. Türkiye’nin AB uyum sürecinde gençlik politikalarının uyumlaştırılmaya başlamasına kadar bu konularda gençler teşvik edilmemiştir.

⁷⁹ Kurtaran, Devlet, s. 133

2.2.5.2.Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi

2011 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasının ardından Ulusal Gençlik Politikası'nın oluşturulması sorumluluğu yasal çerçevede bu bakanlığa devredilmiştir. Bu gelişme sayesinde daha önce gençlik alanında net bir politika çerçevesi bulunmayan Türkiye'de kapsamlı bir gençlik stratejisi oluşturma girişimi başlamıştır. Bu belge, Türkiye'de yaşayan gençleri ilgilendiren alanlara yönelerek gençlik politikasını “spor politikası” olmaktan çıkarmayı hedeflemesi açısından önemlidir.

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'ne göre gençlik politikalarının temel amaçları; gençlik algısını doğru bir zemine oturtmak, gençliğin ihtiyaç, beklenti ve endişelerini tespit etmek; gençlerle ilgili çalışma yapan kurum ve kuruluşları belirlemek, bunlar arasındaki işbirliği ve koordinasyonu temin etmek; gençlik alanındaki sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini etkinleştirmek ve güçlendirmek için gerekli destek ve teşviki sağlamak; kaynakları gençliğin gelişimini tam anlamıyla sağlayacak şekilde kullanmak, gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek; gençliğin vatandaşlık bilincini geliştirmek; farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini ortaya çıkarabilmelerine imkân sağlamaktır.

Politika Belgesi gençlik politikalarında değerler konusunda eklektik bir yapı arz etmektedir. Belge bir yandan çerçevesi insan hakları sözleşmelerinde netleştirilmiş evrensel insan hakları değerlerine vurgu yapmakta iken, diğer yanda sınırı belirli olmayan milli ve manevi değerlere de göndermelerde bulunmaktadır. Bu durum, özü itibarıyla – bazı durumlarda – belirli bir uzlaşmazlık oluşmasına katkı sağlamakta, ancak bunun çözümleriyle ilgili öneri geliştirmemektedir.

Oysa demokratik ve insan hakları temelli bir gençlik politikası yaklaşımı içerisinde gençler, devlet tarafından her yurttaş kadar kendi yaşamlarında söz sahibi olması gereken bireyler olarak tanınırlar. Bu yaklaşım çerçevesinde gençlik politikalarının temel başarı kriteri, gençlere toplumun geleceği ile ne ölçüde sorumluluk yükleyebildiği değil, gençlerin bugün çözülmesi gereken ihtiyaçlarına ne

ölçüde cevap verebildiği ve gençlerin kendi yaşamlarına dair karar alma evrenlerini ne derece genişletebildiğidir.⁸⁰

Politikanın temel amaçlarından biri olan “gençliğin ihtiyaç, beklenti ve endişelerini tespit etmek”, gençlik politikaları oluşturulurken dikkat edilmesi gereken önemli hususlardan biridir. Dinamik bir yapıya sahip gençliğin ihtiyaç ve endişeleri güncel olarak takip edilmeli ve buna uygun politikalar oluşturulmalıdır. Ancak gençliği en çok ilgilendiren eğitim ve istihdam politikalarında gençlerin ihtiyaç ve endişelerinden çok devletin ihtiyaç ve endişeleri ön plandadır. Gençler üzerine belirlenen politikalar toplum tabanlı değil; yukarıdan aşağıya bir yapıda oluşturulmaktadır.

Gençlik politikalarının temel ilke ve değerleri; insan haklarına, demokratik değerlere ve cumhuriyete bağlılık, milli, tarihi, kültürel ve insani değerleri benimsemek, yaşamak ve yaşatmak, hak temelli bir yaklaşımı esas almak, her türlü ayrımcılığı önlemek ve fırsat eşitliğini gerçekleştirmek, bireysel ve toplumsal farklılıkları bir zenginlik, bu zenginliği de toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin bir aracı olarak görmek; araştırmaya ve bilgiye dayalı olmak; dezavantajlı gençlere öncelik tanımak; politika ve uygulamalarda uluslararası standartları gözetmek; katılımcılık; erişilebilirlik, bütüncüllük; uygulanabilirlik; hesap verilebilirlik; şeffaflık; yerelliktir.

Temel politika alanları; eğitim ve hayat boyu öğrenme; aile; etik ve insani değerler; istihdam, girişimcilik ve meslek eğitimi; dezavantajlı gençler ve sosyal içerme; sağlık ve çevre; demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci; kültür ve sanat; bilim ve teknoloji; uluslararası alanda gençlik ve kültürlerarası diyalog; serbest zamanların değerlendirilmesi; gençlik bilgilendirmesi ; gönüllülük ve hareketlilik.

Hazırlanan belge teorik olarak oldukça kapsamlı, Avrupa Konseyi ve Komisyonu’nun önerdiği gençlik politikaları ile uyumlu ve gençliği pozitif yönde etkileyebilecek önemdedir. Ancak, bu belge hazırlanırken gençlerin ya da gençlik kuruluşlarının ihtiyaç ve taleplerinin araştırılıp araştırılmadığı ve bu belgenin pratik anlamda uygulanabilir olup olmadığı tartışılabilir.

⁸⁰ Volkan Yılmaz, “Ulusal Gençlik Politikası Belgesinde Temel Eğilimler”, **Politika Notu**, 18.03.2013 No: 1/2013, <http://www.genclikcalismalari.org/politika-notu-ulusal-genclik-politikasi-belgesinde-temel-egilimler-2/>, (25.05.2013)

2.2.6. Gençleri ile İlgili Güncel Gelişme: Gezi Parkı Protestoları

31 Mayıs 2013 tarihinde İstanbul Taksim Gezi Parkı'nda başlayan eylemlere mevcut hükümet tarafından gösterilen uzlaşmaya yönelik olmayan tepkiler devletin pratikte gençlik politikalarını uyguluma şeklindeki sert yönü ortaya koymaktadır. Bu eylemler, parkın ortadan kaldırılarak yerine alışveriş merkezi yapılmasını önlemeye yönelik çevreci bir gençlik eylemi olarak başlamış ve daha sonra ülke geneline ve toplumun çeşitli kesimlerine yayılmıştır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından yayınlanan ve üç bin sekiz kişi tarafından cevaplanan “Gencim, Özgürlükçüyüm, Ne İstiyorum?” ##direngeziparkı Anketi Sonuç Raporu'na göre protestolara destek verenlerin %39.6'sının 19-25 yaş, %24'ünün ise 26-30 yaşları arasında olduğu görülmüştür. %63.6'sının 19-30 yaş aralığında olması, protestolara destek verenlerin genç bir kitle olduğuna dair izlenimleri doğrulamıştır. Bu kitlenin %53.7'si daha önce hiç bir kitlesel eyleme sokağa çıkarak katılmadığını belirtmiştir. Protestolara destek verenlerin %70'i kendini hiç bir siyasi partiye yakın hissetmediğini belirtmiştir.

Hangi gerekçelerin protestolara destek vermelerinde ne derecede etkili olduğu katılımcılara sorulmuştur. Soruda, sosyal medyada ve kamuoyunda sıklıkla protestoların sebebi olarak dile getirilen başlıca gerekçeler sıralanmıştır. Buna göre sunulan 13 gerekçe arasında “Başbakanın otoriter tavrı”, “Polisin protestoculara uyguladığı orantısız güç”, “Demokratik hakların ihlal edilmesi”, “Özgürlüklerin kısıtlanması” ve “Polis devleti uygulamaları” ilk beş sırada yer almıştır.

Potestoların sonucunda ne olmasını istedikleri katılımcılara sorulmuştur. Soruda, kamuoyunda ve sosyal medyada sıklıkla protestoların hedefi olarak dile getirilen önerilere yer verilmiştir. Buna göre, protestoları destekleyenlerin kendilerine sunulan 17 öneri arasında ilk beş içine yer alan cevapları; “Polis şiddeti dursun” (%96.7 kesinlikle katılıyor), “Bundan sonra özgürlüklere saygı gösterilsin” (%96.1 kesinlikle katılıyor), “Özellikle kamusal alanlarla ilgili kararlar verilirken yerel yönetimler halkın taleplerini dikkate alsın” (%93.7 kesinlikle katılıyor), “Uygulanan polis şiddeti için özür dilensin” (%94.3 kesinlikle katılıyor), “AK Parti seçmeni olmayanların sesine kulak verilsin” (%92.2 kesinlikle katılıyor) olarak sıralanmıştır.

Belirtilmelidir ki, bu anketler sınırlı sayıda katılımcı ile gerçekleştirilmiştir ve tüm gençlerin fikirlerini temsil eder nitelikte değildir. Buna rağmen seslerini duyurmak isteyen gençlerin fikirlerinin genel çerçevesini çizmektedir. Bazı kesimler tarafından haksız bir eylem olarak değerlendirilen, bazı kesimlerce Avrupa'daki gençlik hareketlerine benzetilen olaylar ile ilgili tartışmalar yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde pek çok gazete, dergi, radyo ve TV kanalında, haberlerde, köşe yazılarında ve tartışma programlarında devam etmektedir.

Gezi Parkı olayları oldukça yeni bir gelişme olması nedeni ile konuya ilişkin kesin bir yargıya varmak için erkendir. Ancak bu olaylar, apolitik oldukları ve güncel sorunlardan soyut olarak yaşadıkları idda edilen yeni kuşak gençlerin hak ve özgürlüklere olan duyarlılıklarını kanıtlar niteliktedir. Bunun yanında, Gezi Parkı olayları devletin gençleri de etkileyecek kararları vermeden önce gençlere de danışması gerektiği tezini kanıtlar niteliktedir.

Türkiye'de gençlik ile ilgili mevcut düzenlemelerde göze çarpan başlıca iki unsur bulunmaktadır. Birincisi, Anayasa'dan başlayarak ilgili politika belgelerinde gençlerin korunması gereken bir nüfus grubu olduğu, ikincisi ise gençlerin boş zamanlarının değerlendirilmesi sorununun çözülmesidir. Gençlikle ilgili söylemlerin bu iki konu üzerine odaklanması tesadüf değildir. Bu durumun temel nedeni Türkiye'nin yakın tarihinde yaşanan politik gençlik hareketleri ile yakından ilişkilidir.

Gençlikle ilişkili olarak "Gençlik ve Spor Bakanlığı"nın kurularak GSGM'nin yetkilerinin genişletilmesi umut verici bir gelişmedir. Ancak, bakanlığın çalışmalarının farklı kesimlerdeki daha fazla gence danışılarak oluşturulması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Türkiye'nin gençlik politikalarının oluşturulması aşamında önemli bir adımdır. Önemli olan ise, yasal dayanağı olan ve dört yıllık dönemler itibarıyla gözden geçirilerek güncellenecek olan bu belgenin, sadece belirli kesimlere danışılarak değil tüm gençlerin fikirleri alınarak güncellenmesidir. Bunun yanında, belgede belirtilen amaç ve ilkelerin sadece kağıt üzerinde kalmaması, gençlerin yaşamlarını pozitif yönde etkileyecek uygulamalar olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA SORUSU VE TEORİK ÇERÇEVE

3.1. ARAŞTIRMA SORUSU

Araştırmanın temel sorusu, Schrizotto ve Gasporoni (2001) tarafından ortaya konulan gençlik politikası modellerine dayanmaktadır. Schrizotto ve Gasporoni (2001) çalışmasında ülkeleri farklı gençlik politikası modelleri kapsamında sınıflandırmıştır. Araştırma, bu ülke sınıflaması kapsamında temsil edilen ülkelerin sosyo ekonomik değişkenler kapsamında benzerlik ve farklılıklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu kapsamda araştırmanın temel sorusu, “Farklı gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkeler, sosyo ekonomik değişkenler kapsamında da farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilebilir. Bu temel araştırma sorusu kapsamında ülkeler arasındaki politika farklılıklarının sosyo ekonomik değişkenler kapsamında ortaya konması mümkün olacaktır. Bu kapsamda Türkiye’nin sosyo ekonomik değişkenleri çerçevesinde hangi ülke modeline daha yakın olduğu da belirlenecektir.

3.2. TEORİK ÇERÇEVE

Gençlik politikaları, AB’nin sosyal politikaları içerisinde yer alan ve standartlaştırılması zor politika alanlarından biridir. Bununla paralel olarak, gençlik politikaları ile ilişkili teorik çerçeve de oldukça sınırlıdır. Bulunan teorik çerçeve ise tüm AB sınırlarını kapsamamakta ve belirli coğrafyalar ile sınırlı kalmaktadır. IARD Raporuna⁸¹ göre Avrupa’da Gençlik Politikası Modelleri; Gallie ve Paugam’ın önerdiği sosyal refah rejimleri de göz önünde bulundurularak dört farklı kategoride incelenmektedir. Avrupa refah devleti üzerine araştırma yapan yazarlar, Anglo-Sakson, Kıta Avrupa’sı (Merkezi), İskandinav (Kuzey) ve Güney Avrupa olmak üzere dört temel refah rejimine işaret etmektedirler. Bu kapsamda oluşturulan gençlik

⁸¹ Antonio Schizerotto, Giancarlo Gasporoni, Study On The State of Young People and Youth Policy in Europe, Research Carried Out for the European Commission D.G. Education and Culture, **Final Reports Executive Summary and Comparative Reports**, Milano, 2001

politika modelleri; çağdaş İskandinav ülkelerini kapsayan Evrenselci Model; İngiltere ve İrlanda'yı kapsayan Toplum Tabanlı Model; Batı Avrupa'daki ülkelerden örneklem alan Koruyucu Model ve Güney Avrupa ülkelerini kapsayan Merkezi Modeldir. 2001 yılında oluşturulan bu modele, 15 AB üye ülkesi (İrlanda, İngiltere, Danimarka, Belçika, Hollanda, İtalya, İsveç, Finlandiya, Almanya, Fransa, İspanya, Portekiz, Lüksemburg, Avusturya ve Yunanistan) ve 3 Avrupa Ekonomik Alanı ülkesi (Lihtenştayn, İzlanda ve Norveç) dahil edilmiştir. AB'nin 2001 yılı ardından gerçekleşen genişlemeleri ile AB'ye katılan ülkeler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.⁸² Bu nedenle, IARD Raporu'nda belirtilen gençlik politikası ile ilişkili genellemeler bir kuram oluşturmaktan çok Avrupa'daki dört temel refah rejimine yönelik bir gençlik politikası modeli oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında adı anılan dört modelin dahil olduğu ülke gruplarını temsilen seçilen dört farklı ülke sosyo ekonomik değişkenler açısından karşılaştırılmakta ve bu değişkenlerin Gençlik politikalarına etkileri gözlemlenmektedir. Ancak, ülke grupları birbirinden çok net sınırlar ile ayrılmamıştır. Farklı ülke grupları arasındaki ülkelerin gençlik politikaları arasında bazı benzerlikler bulunduğu gibi aynı ülke grubu içinde bulunan ülkelerin gençlik politikaları arasında da farklılıklar bulunmaktadır. Bunun yanında araştırma kapsamında Türkiye'nin bu modellerle olan benzer yönleri incelenecek ve Türkiye'nin çeşitli değişkenler bazında hangi ülkelerin gençlik politikalarını örnek alabileceği gözlemlenecektir.

Yukarıda genel hatları ile tanımlanan kuramsal çerçeve kapsamında tezin hipotezi, "Schrizotto ve Gasporoni'nin çalışmasında ortaya konulan gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkeler, sosyo ekonomik değişkenler kapsamında da farklılıklar göstermektedir." şeklinde ifade edilebilir.

3.2.1. Temel Kavramlar

Bu bölümde öncelikle teorik çerçevenin temelini oluşturan AB'de gençlik politika modellerinin yapısı açıklanacak ve gençlik politika modelleri daha ayrıntılı olarak incelenecektir. Ardından araştırma kapsamında örneklem olarak seçilen dört

⁸² Kapsam dışı ülkeler: Güney Kıbrıs, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Polonya, Slovakya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Romanya, Bulgaristan ve Hırvatistan'dır.

ülkenin gençlik politikaları alanında yetkili ulusal, bölgesel ve yerel kurumlar ile mevcut durumda gençleri ilgilendiren konulardaki hukuksal çerçeveler incelenecektir. Son olarak, örneklem ülkelerin gençlik politikaları dört ana karakteristik özellik dahilinde karşılaştırılacaktır.

3.2.1.1. Gençlik Politikası Modelleri

Avrupa gençlik politikaları tipolojisi mevcut durumda araştırma aşamasındadır ve ancak hipotez olarak yapılandırılabilir.⁸³ Bu tarz bir tipoloji ülkeler arası farklılıklar ve ülkeler içindeki çeşitlilikler göz önünde bulundurularak çapraz ve tüm özellikler açısından soyut bir yapıda sentezlenmiştir. Sonuç olarak; farklı ülke kümelerindeki ana özelliklerin soyut ve sadeleştirilmiş bir özetle anlatılacağı farklı gençlik politika modelleri ortaya çıkmıştır. Bu tipoloji; Duncan Gallie and Serge Paugam'ın refah rejimleri tipolojisinden esinlenerek araştırma kapsamına alınmıştır.⁸⁴ Bu rejimler; İskandinav ülkelerini kapsayan Sosyal Demokratik Refah Modeli; Orta Avrupa ülkeleri için istihdam odaklı Muhafazakar Model; minimum refah devleti anlayışı ile İngiltere ve İrlanda'yı kapsayan Liberal Model ve Avrupa'nın Akdeniz ülkelerini kapsayan Kısmen Kurumsallaşmış / Kısmen Muhafazakar Model'dir.

IARD raporu dâhilinde Schrizotto ve Gasporoni tarafından, 18 ülkenin ulusal politika raporları incelenerek ve gençlik politikalarının temel karakteristik özellikleri göz önünde bulundurularak bu dört model farklı isimlerle etiketlenmiştir. Aşağıda bu modeller daha ayrıntılı olarak incelenecektir.

3.2.1.1.1.Evrenselci Model

Evrenselci, çağdaş İskandinav modeli ile gençlik politikası oluşturulması, diğer oluşumlara nazaran daha yeni bir uygulamadır ve hedef kitlesine tüm genç nüfusu dahil etmektedir. Gençlik, ergenlik ve geç ergenlik dönemini kapsayan ve 25 yaşa kadar olan süreç olarak belirlenmiştir. Genç İskandinavlar aile velayetlerinden

⁸³ Schizerotto ve diğerleri, s. 104

⁸⁴ Duncan Gallie, Serge Paugam, **Welfare Regimes and the Experience of Unemployment in Europe**, OUP Oxford, 2000, ss. 130-150

diğer modellere göre daha erken çıkarlar ve tam bağımsız vatandaşlık statüsü kazanırlar. Gençler yalnızca sosyal ve psikolojik gelişim için fırsatlar sunulması gereken, toplum için gerekli kaynak olarak değil; aynı zamanda bir değer olarak değerlendirilirler.

Gençlik politikasının ana amaçları gençlerin, bulundukları dönemde otonomi ve bağımsızlık kazanmaları için onlara destek olmaktır. Gençlik politikalarının gelişimine ivme kazandıran 1990'ların en önemli gençlik sorunu gençlerin işsizliğidir. Ancak 2000'lere gelindiğinde bu problem büyük oranda azalmış ve yerini gençlerin sosyal katılıma olan ilgilerinin azalması merkezli politik probleme bırakmıştır.

İsveç gibi bazı İskandinav ülkelerinde gençlik politikalarının hazırlanması ve koordinasyonu sorumluluğu bir bakanlıkta ya da özelleştirilmiş bir gençlik sektörü merkezinde; Danimarka gibi bazı ülkelerde ise politikaların koordinasyonu birden çok birbiriyle ilişkili bakanlıklarda toplanmıştır. İki grupta da gençlik politikalarının hazırlanması ve koordinasyonu aşamasında devlet ve sivil toplum arasında önemli derecede işbirliği bulunmaktadır.

3.2.1.1.2.Koruyucu Model

Koruyucu Orta Avrupa Modeli gençlik politikası oldukça eski bir gelenektir. I. ve II. Dünya Savaşları arasındaki dönemde ve özellikle II. Dünya Savaşı'ndan itibaren çocuklar ve genç aileler korunması ve desteklenmesi gereken bir sosyal grup olarak benimsenmiştir.

Politikanın hedef grupları dezavantajlı gruplar ve tüm jenerasyon (yeni nesil) olarak betimlenmiştir. Ancak yeni nesil kelimesi çok geniş bir kavram olduğu için bu kapsam yeni doğanları ve 25-28 yaş aralığındaki gençleri de gruba dâhil eder.

Gençlik konsepti karma bir yapıya sahiptir ancak; gençleri hem kaynak ve hem de sorun olarak görme yaklaşımı birlikte var olsa da geleneksel olarak gençleri korunmasız ve hassas bir grup olarak sayma ve bu yargıya uygun politikalar oluşturma eğilimi bulunmaktadır. Bu yaklaşıma göre gençlik politikasının ana amaçları; sosyal entegrasyon ile sosyal katılıma dair problemleri önlemektir.

Orta Avrupa gençlik politikası; yüksek derecede kurumsallaşmış ve sabit yasal ve idari bir organizasyonla işlemektedir. Mevcut problemler değişse bile gençlik politikasının prensipleri ve organizasyonu sabittir. Bu yönü ile İskandinav modeline oranla daha az dinamik görünse de gençlik politikasının hazırlanması ve uygulanması aşamasında devlet ve sivil toplum arasında yine de kapsamlı bir dayanışma vardır.

3.2.1.1.3. Toplum Tabanlı Model

Bu model, minimum düzeyde refah devleti sistemi olarak Birleşik Krallık tarafından geliştirilmiştir. Devlet, eski bir gelenek olarak gençlik çalışmalarına müdahale etmeye isteksizdir. Ancak, son yıllarda ulusal gençlik politikasını güçlendirmek amacı ile devlet ve sivil toplum arasında daha fazla dayanışma ve iş bölümüne yönelik bir akım başlamıştır.

Gençler genel olarak bir problem olarak algılanır ve gençlik politikaları sosyal problemleri engellemek için dezavantajlı gruplara yönelik hazırlanır. Politikaların odak noktası; gençlerin sosyal dışlanması, gençlik döneminin fazla uzaması ve gençler arasındaki toplumsal katılım problemleri üzerinedir.

3.2.1.1.4. Merkezi Model

Akdeniz Ülkelerinde gençlik çalışmaları ve destekleri 20 yıl öncesine kadar aile ve kilisenin sorumluluğu altında koordine edilmiştir. Fakat son 20 yılda ulusal merkezli bir gençlik politikası modeli ortaya çıkmıştır.

Yerel yönetimlerin ve gençler de dâhil olmak üzere diğer paydaşların gençlik politikası oluşturma sürecine katılımı ile gençlerin çeşitli organizasyonlara katılımı sınırlıdır. Gençlik politikaları genel olarak devlet tarafından oluşturulan ve uygulanan merkezi bir yapıya sahiptir. Ancak; bu durumu değiştirmeye yönelik çalışmalar bulunmaktadır.

Gençlik, 15-25 (bazı durumlarda 15-30) yaşları arasındaki süreci kapsar. Gençlerin aynı zamanda hem problem hem de kaynak olarak görüldüğü karma bir yaklaşım bulunur. Gençlik politikası hedef kitlesi öncelikli olarak farklı dezavantajlı

gruplardır. Gençlik politikasının asıl amacı, artan işsizlik oranlarından zarar gören ve eski dönemlere göre ailelerinin yanında daha uzun yaşamaya meyilli olan Avrupa'nın Akdeniz Bölgesi'nde yaşayan gençleri ekonomik ve sosyal özgürlüklerini kazanmaları için güçlendirmektir.⁸⁵

Tablo 3'de dört temel gençlik politikası modelinin benzer ve farklı yönleri özet halinde gözlemlenebilir. Tablo 3, belirlenen gençlik politikalarının araştırma sınırları içerisinde yer alan hangi ülkelerde benzerlik gösterdiklerini belirtir. Ancak, bu ülke grupları içerisinde yer alan ülkeler kendi içerisinde de farklılıklar göstermektedir. Bunun nedenleri; ülkelerin ekonomik ve politik değişimlerinin sivil toplum, gençlik hareketleri, toplumun aile yapıları, eğitim ve istihdam politikaları ile sosyal refah sistemleri üzerine etkileridir. Bazı ülkeler belirlenen grubun özelliklerine daha fazla uyarken bazı ülkeler daha az uyum göstermektedir. Örneğin; İzlanda'nın, Evrenselci Model dahilinde, Fransa'nın, Koruyucu Model dahilinde ve İtalya'nın Merkezi Model dahilinde yer almasına rağmen gençlik politikaları açısından bu üç ülkenin dahil oldukları gruplara uyumlarının bazı açılardan diğer ülkelere göre daha az olduğu gözlemlenebilir.

⁸⁵ Andreas Walther, Gry Moerch Hejl, Torben Bechmann Jensen, Amanda Hayes, Working Paper 1, Youth Transitions, **Youth Policy and Participation State of the Art**, Şubat 2002, ss. 29-32

Tablo 3 : Avrupa’da Gençlik Politikası Modelleri , Schrizotto ve Gasporoni

Gençlik Politikası Modeli	Ülkeler ⁸⁶	Gençlik Bakanlığı/ Müdürlüğü ⁸⁷	Gençlik Sektörü	Gençler Hakkındaki Dominant Görüş	Ana Amaçlar	Ana Problemler	Hedef Gruplar	Ana Yaş Grupları
Evrenselci Model	Danimarka Finlandiya (İzlanda) Norveç İsveç	-/- +/- -/- +/- +/-	Gençlik sektörü küçük ya da hiç yok	Bir kaynak olarak gençlik	Otonomi Bağımsızlık Politik ve sosyal hayata katılım	Gençlerin katılımı	Tüm Gençler	13/15- 25 Yaş Arası
Toplum Tabanlı Model	İrlanda Birleşik Krallık	+/- -/-	Gençlik sektörü küçük ya da hiç yok	Bir sorun olarak gençlik	Sosyal problemlerin önlenmesi Politik katılım	Gençlik süreçlerinin uzaması Sosyal dışlanma Gençlerin Katılımı	Dezavantajlı Gençler	İlkokul Sonrası Çağı- 25/30 Yaş Arası
Koruyucu Model	Avusturya Almanya Belçika (Fransa) Lihtenştayn Lüksemburg Hollanda	+/-/+ +/- +/-/+ +/-/+ +/-/+ +/-	Büyük Gençlik Sektörü	Savunmasız bir grup olarak gençlik Bir kaynak olarak gençlik Bir sorun olarak gençlik	Entegrasyon Sosyal problemlerin önlenmesi Politik katılım	Gençlerin Katılımı Sosyal Dışlanma	Tüm Gençler ve Dezavantajlı Gençler	0-25/30 Yaş Arası
Merkezi Model	Yunanistan (İtalya) Portekiz İspanya	+/- +/-/+ +/- +/-	Büyük Gençlik Sektörü	Bir kaynak olarak gençlik Bir sorun olarak gençlik	Otonomi Bağımsızlık Entegrasyon Politik katılım	Gençlik süreçlerinin uzaması Sosyal Dışlanma	Odaklanılmış Gençlik Grubu	15-25/30 Yaş Arası

Kaynak: Schizerotto ve Diğerleri, s. 108

⁸⁶ İzlanda, Fransa ve İtalya’nın Gençlik politika modelleri hibrid yapıda olmaları nedeni ile dört modelden birine uyumları daha azdır.

⁸⁷ +/- gençlik politikasının bir tane bakanlık tarafından koordine edildiğini, +/+ gençlik politikasının uzmanlaşmış ve gençlik üzerine adanmış bir gençlik bakanlığı tarafından koordine edildiğini; -/ gençlik odaklı bir bakanlık bulunmadığını belirtir.

Gençlik politika modellerini birbirinden ayırmanın önemli yollarından birisi araştırma kapsamındaki ülkelerde Gençlik Bakanlığı veya Müdürlüğü bulunup bulunmadığını araştırmaktır. Aynı Gençlik Politika Modeli içerisinde yer alan bazı ülkeler bu konuda farklılıklar göstermektedir. Ancak, politika modelinin diğer özellikleri ile benzerlik göstermeleri sebebi ile aynı grupta yer almaktadırlar. Örneğin Toplum Tabanlı Model’de yer alan Birleşik Krallık’da ve Evrenselci Model dahilindeki İzlanda ve Danimarka’da aynı gruptaki ülkelerden farklı olarak gençlik Bakanlığı veya Müdürlüğü bulunmamaktadır.

Gençlik Sektörleri açısından karşılaştırdığımızda, Evrenselci ve Toplum Tabanlı Modellerde gençlik sektörünün sınırlı olduğu ya da hiç olmadığı gözlenebilir. Hollanda, Belçika, İrlanda, Finlandiya, İsveç ve Norveç’i de kapsayan bu gruplarda gençlik sektörünün eğitim, istihdam, sağlık ve kentsel planlama gibi farklı geleneksel sektörlerde belirli bir koordinasyon çerçevesinde yürütüldüğü gözlemlenir. Birleşik Krallık, İzlanda ve Danimarka’da ise farklı sektörler ile yürütülen gençlik politikalarını koordine eden ve sektörler arası uyumu sağlayan merkezi bir yapı bulunmamaktadır.

Koruyucu ve Merkezi Modellerde, gençlik sektörü daha geniş kapsamlıdır. Almanya, Avusturya, Lüksemburg, Lihtenştayn ve İtalya’da gençlik politikaları için uzmanlaşmış bir bakanlık ve müdürlük bulunmaktadır. İrlanda, Portekiz, Yunanistan, İspanya, Belçika, İsveç, Finlandiya ve Norveç’de gençlik politikaları belirli bir bakanlığın ve gençlikle ilişkili konular belirli bir gençlik müdürlüğünün sorumluluğundadır. Hollanda’da gençlik müdürlüğü bulunmasına rağmen gençlikle ilişkili konular birden fazla bakanlığın sorumluluğu altında iken; Danimarka’da gençlik politikaları farklı bakanlıklar arasında koordine edilmekte ve gençlik müdürlüğü bulunmamaktadır. Birleşik Krallık’da ise gençleri ilgilendiren konular farklı bakanlıklarda herhangi bir koordinasyon olmadan yürütülmekte ve gençlik müdürlüğü bulunmamaktadır.

Gençler hakkındaki dominant görüş açısından değerlendirdiğimizde; ülke grupları gençliğin kaynak ve sorun olması üzerine yoğunlaşan iki temel görüşten birini veya her ikisini birden benimsemiştir. Gençliğin bir kaynak olarak algılandığı ülkelerde daha çok gençlerin hem kendi varoluşları hem de toplum için yararlı bir

kaynak olarak algılanması bilinci vardır. Bu görüş dahilinde, daha çok eğitim, öğretim ve özellikle gençlerin aktif katılımı üzerine odaklanılır. Gençliğin sorun olarak algılandığı ülkelerde ise gençlerin korunması ve kötü alışkanlıklardan uzak durmaları için önlemler alınması gerektiği görüşü savunulmaktadır. Bu görüşte, gençlerin evsizlik, AIDS, uyuşturucu bağımlılığı ve suç işleme gibi konularda sorunları çıkmadan önlemler alınması öngörülür. Gençler, Evrenselci Model’de bir kaynak olarak, Toplum Tabanlı Model’de ise bir sorun olarak algılanmaktadır. Koruyucu ve Merkezi Modellerde ise gençler hem kaynak hem de sorun olarak algılanmaktadır.

Gençlik politikalarının ana amaçlarını incelediğimizde, dört grupta da politik katılımın yer aldığı gözlenmektedir. Otonomi ve bağımsızlık amaçları Evrenselci ve Merkezi Model’de öne çıkarken; sosyal problemlerin önlenmesi amaçları Toplum Tabanlı ve Koruyucu Model’de yer almaktadır. Gençlerin topluma entegrasyonu ise Koruyucu ve Merkezi Model’in ana amaçları arasındadır. Her dört grup arasında da gençlik politikalarının ana amaçları arasında benzerlikler bulunmaktadır. Hepsinde ortak olan en önemli amaç ise gençlerin refah seviyesini arttırmak ve hedef kitle için en iyi politikaları uygulamaktır.

Ana problemler açısından incelendiğinde Merkezi Model dışında diğer tüm grupların gençlerin katılımını önemli bir problem olarak belirlediği gözlemlenebilir. Koruyucu ve Merkezi Model’e göre sosyal dışlanma ortak bir sorun iken; Toplum Tabanlı ve Merkezi Model’e göre gençlerin erişkin hayata dahil olma zamanlarını ertelemeleri ortak bir sorundur.

Hedef gruplar, dört farklı gençlik politikasında da farklıdır. Evrenselci Model tüm gençleri kapsamakta iken; Toplum Tabanlı Model dezavantajlı gençler üzerine odaklanır. Koruyucu Model tüm gençleri hedeflemenin yanında dezavantajlı gençler için özel politikalar da geliştirmektedir. Merkezi Model ise gençlerin içinde belirli özel gruplar için belirli politikalar geliştirme odaklı bir politikaya sahiptir.

Ana yaş grupları, Evrenselci, Toplum Tabanlı ve Merkezi Modelde genel anlamda 13/15 ve 25/30 yaş aralıklarını kapsamaktadır. Ancak, Koruyucu Model’de yaş aralığı 0-25/30 yaş aralığı ile daha kapsamlı bir yaş grubunu hedefler. Koruyucu Model sadece çocuk ve gençleri değil, ebeveynleri de kapsayan bir gençlik politikasına sahiptir.

İncelenen dört modelin ve temsil ettikleri ülkelerin benzer ve farklı yönleri bulunmaktadır. Unutulmamalıdır ki bu sınıflandırma ülkelerin gençlik politikalarının çerçevesini genel hatları ile çizmektedir. Araştırma dahilindeki dört ülkenin kendi gençlik politikaları ise bir sonraki bölümde daha ayrıntılı incelenecektir.

3.2.1.2. İsveç Gençlik Politikası

2012 yılı sonunda İsveç nüfusu 9.482 milyon, 0-24 yaş arası nüfus 2.750 milyon ve 15-25 yaş arası genç nüfus 1.257 milyondur.⁸⁸ İsveç’de gençlik terimi 13-25 yaş arası gençleri kapsamaktadır.⁸⁹

İsveç’te gençlik politikası, sektörler arası bir yapıya sahiptir ve gençlikle ilişkili çeşitli politika alanlarını kapsamaktadır. Ulusal gençlik politikası, çeşitli bakanlıklar ve devlet kurumları tarafından uygulanmaktadır. Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu ise spesifik olarak gençlikle ilişkili tüm konularda devlet politikalarının koordinasyonundan ve müdahalesinden sorumludur.

İsveç’in mevcut ulusal gençlik politikası 2004 yılında oluşturulmuştur ve asıl amacı; 13-25 yaş arası gençlerin yüksek refah seviyesinde yaşamalarını sağlamaktır. Bu politikanın ayırt edici özelliği; gençlere yönelik müdahalelerin gençlikle ilişkili tüm politikalara entegre edilmesi ve bu politika alanlarında var olan hedeflere dayalı olmasıdır. Gençlerle ilişkili politika alanları aşağıda belirlenmiştir;

- (i) Eğitim ve Öğrenme
- (ii) İstihdam ve Öz yeterlilik
- (iii) Sağlık ve Sosyal Dışlanma
- (iv) Etki ve Temsil
- (v) Kültür ve Serbest Zaman

Belirtilen politika alanları 2010-2018 AB gençlik Stratejisi’nin 8 ana eylem alanını yansıtmaktadır. 2004 yılında oluşturulan gençlik politikasını izleyen süreçte ulusal gençlik politikası, yıllık hükümet bütçesinde yerini almaya başlamış;

⁸⁸ Statistics Sweden, <http://www.scb.se>, (15.05.2013)

⁸⁹ Council of Europe, Directorate of Youth and Sport, **Country Sheet On Youth Policy In Sweden**, 2008, s. 3

bakanlıklar ve devlet kurumları konu ile ilişkili yönergeleri özümsemeye başlamışlardır.

İsveç gençlik politikası dört ana karakteristik özellik ile sınıflandırılabilir. Bu karakteristik özellikler aşağıda tanımlanmaktadır.

(i) **Kaynak:** Gençler problem değil kaynak olarak algılanır.

(ii) **Haklar:** İyi yaşam koşullarına ulaşmak her gencin hakkıdır.

(iii) **Bağımsızlık:** Finansal kaynaklar ve bilgiye erişim sayesinde aileden bağımsızlık ve kötü alışkanlıklardan bağımsızlık sağlanmalıdır.

(iv) **Çeşitlilik:** Tüm gençler yaşam şartları ve diğer değişkenler nedeniyle çeşitlilik gösterir.

2004 yılı İsveç Gençlik Politikası'na göre; gençlerin yaşam koşulları bir veya daha fazla ölçülebilir değişkenle gençliği ilgilendiren tüm politika alanları için düzenli olarak takip edilmelidir. Bu kapsamda tematik araştırmalar, anketler ve gençlerle yapılan görüşmeler devam etmelidir.⁹⁰

İsveç'te, Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu düzenli olarak bazı raporlar yayımlar. Bu raporlar: Gençlik Bugün (Ung idag) - (eğitim ve öğrenim, istihdam ve kişisel yeterlilik, sağlık ve sosyal dışlanma, etki etme ve temsil, kültür ve eğlence; Odak (Fokus)- gençlikle ilişkili sağlık, çalışma, dezavantajlı gençler vb. konularda tematik derin araştırmaların yer aldığı yıllık analizler; Gençler ve Davranışları (Unga med Attityd) ile değer anketleridir.

Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu, gençlerin durumları hakkında yerel seviyede daha fazla bilgi sahibi olmak ve etkin bir yerel gençlik politikası geliştirilmesi için belediyeler tarafından uygulanabilecek bir anket oluşturmuştur. Politika, eğlence, eğitim, güvenlik, sağlık, çalışma hayatı ve gelecek beklentileri konularını içeren bu anketin; İsveç'te bulunan 290 belediyeden yaklaşık 130 belediyede uygulanması planlanmış ve 100 000'in üzerinde genç ankete katılım göstermiştir.⁹¹

Gençlik raporuna göre; İsveç'te yaşayan gençlerin iş piyasasındaki durumu ve genel sosyo ekonomik durumları hakkında endişe verici eğilimler gözlemlenmiştir. Bunun sonucu olarak diğer önceliklerin yanında sosyal dışlanma ve bu soruna nasıl

⁹⁰ European Commission, "Assessing Practices for Using Indicators In Fields Related to Youth", **Final Report for the European Commission DG Education and Culture**, (Assessing), s. 24

⁹¹ European Commission, Assessing ss. 28-29

özüm bulunacağı ile ilgili daha derin tematik bir araştırma çalışmasının başlatılmasına karar verilmiştir. Bu araştırmaların sonuçları özellikle eğitim, öğretim ve istihdam konularında gençlerin dahil edilmelerini arttırmak için devletin 2011 yılı için önceliklerinin belirlenmesinde yol gösterici bir rapor olmuştur.⁹²

3.2.1.2.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları

İsveç Ulusal Gençlik Komisyonu; İsveç Parlamentosu tarafından belirlenen ulusal gençlik politikası hedeflerini değerlendirmekle sorumlu devlet organıdır. Eğitim ve Bilim Bakanlığı ise; devletin gençlik politikasının koordinasyonundan, gençlik organizasyonları ve uluslararası ortaklıklarla ilişkili gençlik konularından sorumlu bakanlıktır.

İsveç Parlamentosunda spesifik konulara göre gençlik konularından sorumlu çeşitli komiteler bulunmaktadır. Eğitim Komitesi; okul öncesi eğitimi, okul sistemi, yükseköğrenim, araştırma ve öğrenim konularındaki kararları hazırlamaktan sorumludur. Kültürel İşler Komitesi; kültür, eğitim, popüler yetişkin eğitimi, gençlik aktiviteleri, uluslararası kültürel işbirlikleri, spor ve sosyal aktivite konularındaki kararları hazırlamaktan sorumludur. Sağlık ve Refah Komitesi; okul öncesi aktiviteleri ile çocuk ve gençler için bakım ve refah servisleri konularındaki kararları hazırlamaktan sorumludur. İşgücü Piyasası Komitesi; işgücü piyasası ve iş hukuku dâhil olmak üzere çalışma hayatı, gençlerin istidama entegrasyonu, kadın ve erkek eşitliği ile ayrımcılık konularındaki kararları hazırlamaktan sorumludur.

İsveç Gençlik Organizasyonları Ulusal Konseyi; 100 farklı gençlik organizasyonunun koordinasyonunu sağlayan kuruluştur. Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu'nun amaçları; gençlerin yaşam şartları hakkında bilgi ve deneyimleri toplamak ve yaygınlaştırmak; gençlik perspektifini gençlikle ilişkili politika alanlarına dahil etmek; yerel gençlik politikasının geliştirilmesi için yerel yönetimleri desteklemek; uygulanan tüm faaliyetlerin gençlerin şartları ve bakış açılarına uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamaktır. Çocuk ve Gençler için

⁹² European Commission, Assessing s. 31

Ombudsman'ın görevi ise 0-18 yaş arası çocuk ve gençlerin haklarını ve çıkarlarını Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi⁹³, nin gerekliliklerine göre korumaktır.

3.2.1.2.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel Kamu Kurumları

İsveç'te gençlikle ilişkili alanlarda yetkin toplam 18 il ve 2 bölge olmak üzere 20 farklı il/bölge konseyi bulunmaktadır. Büyük ölçüde otonomisi ve bağımsız vergilendirme gücü olan bu bölgelerin ana sorumluluğu sağlık hizmetleri sunmaktır. Bunun yanında gençlik politikası alanlarından; cinsiyet eşitliği ve sosyal hizmetlerin gözetimi konularına destek olmaktadır. Her bölgede bulunan idari yönetim kurulları, parlamento ve hükümeti temsil ederek hükümet ve parlamento tarafından alınan kararların en iyi şekilde uygulanmasına destek olurlar.

3.2.1.2.3. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları

İsveç'te 290 belediye bulunmaktadır. İsveç Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu yerel gençlik politikalarının gelişimi için belediyeleri desteklemekte ve yerel projeler için fon sağlamaktadır.

Bölgesel kamu kurumları ve belediyeler arasında hiyerarşik bir ilişki yoktur. Gençlik politikası konusunda parlamento tarafından alınan kararların merkezi yönetim tarafından uygulanması zorunlu iken; bu kararlar belediyeler için öneri niteliğindedir. Yerel yönetimlerde gençlik politikası uygulamaları ulusal hedeflerden yola çıkılarak başlatılabilir ancak; gençler için paratikte uygulanacak kararlar yerel koşullar gözönünde bulundurularak alınır.⁹⁴

⁹³ Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Kasım 1989 tarih ve 44/25 sayılı Kararıyla kabul edilip imza, onay ve katılıma açılmıştır. Sözleşme 49. maddeye uygun olarak 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

⁹⁴ Council of Europe, European Commission, **Country Sheet On Youth Policy In Sweden**, Strasbourg , 2008, ss. 2-8

3.2.1.2.4. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve

İsveç'te gençler üzerine spesifik olarak oluşturulmuş bir hukuksal çerçeve bulunmamaktadır. Ancak, yerel ve bölgesel seviyede bir takım uygulamalar bulunmaktadır.

3.2.1.3. İrlanda Gençlik Politikası

2012 yılı verilerine göre nüfusu 4,585,400⁹⁵, 0-24 yaş arası çocuk ve gençlerin toplam nüfusu 4,944 000 ve 15-25 yaş arası gençlerin nüfusu 2,047,632⁹⁶ dır. İrlanda'da gençlik terimi 15-24 yaş arası gençleri kapsamaktadır.⁹⁷

İrlanda'nın 2011-2014 yılları için Çocuk ve Gençlik İşleri Bölümü tarafından belirlenen Ulusal Gençlik Politikası 2000-2010 yılları arasında uygulanan Ulusal Çocuk Staretjisi'nin katkıları ile geliştirilmiştir. Bu stratejinin ana hedefleri ise:

- (i) Çocuklar ve gençler için daha iyi çıktılar elde etmek amacı ile politikaların ve yasal uygulamaların geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve gerekli kaynakların tahsis edilmesi ile ailelere destek olunması
- (ii) Gençlik politikalarından sorumlu departman ve birimlerin sorumluluklarını yerine getirmeleri açısından performanslarının gözlemlenmesi ve değerlendirilmesi
- (iii) Gençlerin, yaşamlarını etkileyecek kararların verilmesi süreçlerine aktif katılımlarına destek olunması
- (iv) Aile destek sisteminin geliştirilmesi, çocukların korunması için gerekli önlemlerin alınması ve risk altındaki gençler için alternatif bakım ve destek sistemlerinin geliştirilmesi
- (v) Aktif öğrenmenin bir parçası olarak; çocuklara ve gençlere kaliteli okul öncesi eğitimi, okul eğitimi, gençlik hizmetleri sağlayarak, okula katılım ve devam konularında destek olunması

⁹⁵ Central Statistics Office, <http://www.cso.ie/en/index.html> (13.05.2013)

⁹⁶ Statistics Netherlands, <http://statline.cbs.nl> (15.05.2013)

⁹⁷ Council of Europe, European Commission, **Country Sheet on Ireland Youth Policy**, Strasbourg, 2009, (Ireland) s. 3

(vi)Devlet dahil olmak üzere tüm paydaşlarla işbirliği içinde gençlerin ve çocukların fiziksel, duygusal ve ekonomik refahlarının gözlemlenmesi, teşvik edilmesi ile çocuklar ve gençler arasında eşitsizliklerin azaltılmasıdır.⁹⁸

Politika çerçevesi çocukların ve gençlerin gelişim sürecindeki önemli gelişimsel dönemlere odaklanacaktır.Bu dönemler; doğum öncesi, bebeklik ve erken çocukluk dönemi (0-6 Yaş), çocukluk dönemi (6-12 Yaş), ergenlik ve erken erişkinlik dönemi (12 yaş ve üzeri) dir.⁹⁹

3.2.1.3.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları

Sağlık ve Çocuk Departmanı'nın içinde yer alan Çocuk ve Gençlik İşleri Bakanlığı Ofisi 2005 yılından beri Ulusal Çocuk Stratejisi'nin oluşturulmasından ve uygulanmasından sorumludur. Bu ofis, İrlanda'daki çocukların gelişim süreçlerini daha iyi anlamak için Sağlık ve Çocuk Bakanlığı'nın araştırma bölümü ile birlikte çalışmaktadır. Çocukları 18 yaş altında olan bireyler olarak tanımlayan Ulusal Çocuk Stratejisi'nin üç ana hedefi; çocuklara, kendilerini ilgilendiren konularda yaşları ve olgunlukları ile orantılı olarak söz hakkı verilmesi, çocukların yaşamlarının daha iyi anlaşılması ve ihtiyaçlarının karşılanması, çocuklara kendi gelişimleri için gerekli nitelikli destek ve servislerin verilmesidir.

Gençlik İşleri; Sağlık, Eğitim ve Yetenek, Adalet ve Hukuk Reformu, Toplum ve Kırsal İşler Bakanlıkları tarafından koordine edilmekte iken, 2011 yılında kurulan Çocuk ve Gençlik İşleri Bölümü sorumluluğu altına girmiştir. Bununla birlikte çocuk ve gençlik politikalarının koordinasyonu yakınlaşmıştır.

Çocuk ve Gençlik İşleri Bölümü; önceden Çocuk ve Gençlik İşleri Bakanlığı Ofisi, Ulusal Eğitimsel Refah Komisyonu, Aile Destek Birimi ve İrlanda Gençlik Adalet Servisi sorumluluğu altındaki birçok konunun koordinasyonu dahil olmak üzere gençleri ve çocukları ilgilendiren önemli alanlarının yürütülmesi sorumluluğunu üstlenmiştir. Çocuklar için Obudsmanlık Ofisi ve İrlanda Adaptasyon Otoritesi de bu yapı içinde yer almaktadır.

⁹⁸ Department of Children and Youth Affairs of Ireland, **Statement of Strategy 2011-2014**, 2012, ss. 2-5

⁹⁹ Ireland Department of Children and Youth Affairs, <http://www.dcy.gov.ie/> (20.05.2013)

“Gençlik Çalışmaları Kanunu” şartları dahilinde 2002 yılında atanan Ulusal Gençlik Çalışmaları Danışma Komitesi; gençlik programları ve gençlik servislerine ilgi duyan gönüllü gençlik çalışanlarından, ilgili bakanlıklar ve Mesleki Eğitim Komitelerinden eşit sayıda katılan 32 üye ve bir komite başkanından oluşmaktadır. Sivil Toplum ve devlet arasındaki ortaklığı güçlendiren bu komite gençlik politikaları ile ilişkili konularda Çocuk ve Gençlik İşleri Bakanlığı Ofisi’ne önerilerde bulunmaktadır.

3.2.1.3.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel Kamu Kurumları

İrlanda’da 8 farklı bölgesel otorite bulunmaktadır. Bölgesel yönetimlerin üyeleri doğrudan seçilmemekte ancak; her bölgedeki yerel yönetimlerin üyeleri arasından aday gösterilmektedirler. Bölgesel otoriteler gençlik alanında spesifik yetkinliklere sahip değildirler.

3.2.1.3.3. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları

İrlanda’da yerel yönetim sisteminde 29 bölgesel konsey, 5 kent konseyi ve alt bölgesel seviyede 80 ilçe yönetimi bulunmaktadır. 2001 Yerel Yönetim Yasası ile birlikte yerel yönetim ve sosyal dahil etme ilişkisini arttırmak için Şehir ve Bölge Geliştirme Komisyonu kurulmuştur. Şehir ve Bölge Geliştirme Komisyonu’na bağlı olarak Stratejik Politika Komitesi; gençlik de dahil olmak üzere çeşitli spesifik politika alanları ile sorumludur. Şehir ve Bölge Geliştirme Komisyonları’nın çoğu gençlik parlamentosuna katılımcı yollamak üzere yerel gençlik konseyi oluşturmuştur.

Yerel yönetimlerin seçimi ile oluşan Mesleki Eğitim Komiteleri; İrlanda’da gençlik ile ilişkili konularda yasal olarak en önemli rolü üstlenen yerel kurumlardır. Bu kurumlar; gönüllü gençlik organizasyonlarına operasyon alanlarında destek vererek gençlik çalışmalarının ve gençlik servislerinin yerel seviyede koordinasyonunu sağlarlar. 2001 Gençlik Çalışmaları Yasası’na göre Mesleki Eğitim Komiteleri; gençlik çalışma komiteleri ve yerel gönüllü gençlik konseyleri tarafından destekleneceklerdir.

3.2.1.3.4. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve

Gençlik Çalışmaları Kanunu (2001), gençlik çalışmalarının tanımlanmasını sağlar; gençlik çalışmaları programları ve gençlik servisleri ile yerel gençlik çalışmalarının planlanmasının geliştirilmesi için genel bir çerçeve oluşturur. Gençlik Çalışmaları Kanunu'nun bir kısmı uygulanmaya başlanmasına rağmen, eylemin büyük bir bölümünün uygulamaya geçirilemediği gözlenmektedir. Ancak; Gençlik Çalışmaları Eylemi, Çocuk ve Gençlik İşleri Bölümü tarafından geliştirilmekte olan Gençlik Politikası Çerçevesi'nin temellerini oluşturmaktadır.¹⁰⁰

Eğitim Refah Kanunu (2000)¹⁰¹, çocuk ve gençlerin okuldan erken yaşlarda ayrılmasını engellemeye yönelik olarak çeşitli eylem planları oluşturulmuştur. Bu sayede, gençlerin orta ve yüksek öğrenimlerinin oranı arttırılması hedeflenmektedir. Bunun yanında Gençleri İstihdam Alanında Koruma Kanunu (1998)¹⁰², gençleri eğitim döneminden çalışma hayatına geçiş aşamasında koruyucu önlemler almaktadır.

3.2.1.4. Hollanda Gençlik Politikası

2012 yılı verilerine göre Hollanda nüfusu 16.778.025¹⁰³, 0-24 yaş arası çocuk ve gençlerin toplam nüfusu 4.944 Milyon ve 15-25 yaş arası gençlerin nüfusu 2.047.632'dir.¹⁰⁴ Hollanda'da gençlik terimi 0-25 yaş arası çocuk ve gençleri kapsamaktadır.¹⁰⁵

1980'lerin sonundan itibaren, gençlik çalışmaları ve gençlik politikası ile ilişkili sorumluluklar merkezi hükümetten, yerel ve bölgesel yönetimlerin sorumluluklarına transfer edilmiştir. Bu yetki dağıtımı; yerel sorunlara, ihtiyaçlara ve

¹⁰⁰ Youth Work Act, 2001, www.irishstatutebook.ie/pdf/2001/en.act.2001.0042.pdf, (23.05.2013)

¹⁰¹ Council of Europe ve diğerleri, Ireland, s.12

¹⁰² Council of Europe ve diğerleri, Ireland, s. 12

¹⁰³ Eurostat, **Population and Population Change Statistics**, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Population_and_population_change_statistics, (17.04.2013)

¹⁰⁴ Netherlands Youth Monitor, **Annual Report**, 2012, <http://jeugdmonitor.cbs.nl/en-GB/menu/publicaties/2012/default.htm>, (01.05.2013)

¹⁰⁵ Eurostat, **Proportion of Population 15-24 aged, 2012**, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> (13.04.2013)

taleplere daha yakın birimler olan yerel ve bölgesel yönetimlerin bu konularda daha verimli çözümler bulacağını öngörmektedir.¹⁰⁶

3.2.1.4.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları

Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı; devletin gençlik politikasından sorumlu bakanlıktır. Bu bakanlık, gençlik ile alakalı konularda genel olarak ana yetkili kurumdur. Hollanda Gençlik Enstitüsü çocuklar ve gençlerle ilgili konulardan ulusal düzeyde sorumlu enstitüdür. Hollanda Ulusal Gençlik Konseyi, 30'ün üzerinde ulusal gençlik organizasyonunun üye olduğu, gençler için ve gençler tarafından yürütülen demokratik temsilci organizasyonlara açık bir şemsiye örgüttür.

Yakın zamana kadar gençlik politikası Gençlik ve Aile Bakanlığı tarafından koordine edilmiş ve Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı; Adalet Bakanlığı; Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı ile Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı da gençlik politikalarının uygulanmasında destek olmuştur. Ancak 2010 genel seçimlerinin ardından yeni hükümet tarafından Gençlik ve Aile Bakanlığı'nın kaldırılmasına karar verilmiştir. Ekim 2010 tarihinden itibaren gençlik politikaları Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı'nın sorumluluğu altına girmiştir. Yeni hükümetin de gençlik politikasının ve gençlik çalışmalarının yerelleşmesi için çalışmalara devam etmesi beklenmektedir.

Gençlik ve Aile Bakanlığı tarafından görevlendirilen ve Merkezi İstatistik Bürosu tarafından koordine edilen Ulusal Gençlik Gözlemi veritabanı, gençler hakkında kesin bilgilere ulaşılması, bakanlıklar ve ilgili devlet birimleri tarafından ortak bir gençlik politika çerçevesi geliştirilmesi ve bu çerçevede mevcut problemlerin çözülebilmesi amacı ile kurulmuştur. 2004 yılında oluşturulan Ulusal Gençlik Gözlemi, 0-24 yaş arası Hollandalı çocuk ve gençlerin durumu hakkında özet bilgileri web sitesinde sunmaktadır. Bu gözlemler, 2000 yılından itibaren gençler ve aileleri hakkında, sağlık ve refah, eğitim, istihdam ve adalet alanlarındaki bilgileri ve istatistikleri kapsamaktadır.

¹⁰⁶Council of Europe, European Commission, **Country Sheet on Youth Policy in The Netherlands**, Strasbourg, 2009, ss. 1-5

3.2.1.4.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel Kamu Kurumları

Hollanda, ademi merkeziyet yapısında üniter bir devlettir. Bu nedenle; bölgesel ve yerel seviyedeki yönetimler genel ve önleyici gençlik politikası ile çocuk ve gençlik bakımı ile ilgili konularda belirli oranda otonomiye sahiptir.

Mevcut durumda 12 bölge ile Hague, Rotterdam ve Amsterdam şehirleri gençlik bakımı konularından sorumludur ancak; bölgesel sorumlulukların yerel yönetimlere atanma süreci başlamıştır. Bu sürecin 2016 yılından önce tamamlanması hedeflenmektedir. Gençlik refah servislerine erişim, her bölgede bulunan Gençlik Bakım Ajansları tarafından sağlanmaktadır. Bölgeler Arası Konferans, bölgesel yönetimleri koordine eden kurul görevini yürütmektedir.

3.2.1.4.3. Gençlik Alanında Yetkili Yerel Kamu Kurumları

Hollanda’da; yerel yönetimlerin sorumlu olduğu koruyucu/önleyici gençlik politikası ve bölgesel yönetimlerin sorumlu olduğu gençlik bakım sistemi arasında belirli bir ayırım yapılmıştır. Yerel koruyucu gençlik politikası, eğitim, sağlık ve serbest zaman aktivite alanlarını kapsamaktadır. Aynı zamanda; gençlik ve aile merkezleri tarafından sunulan desteğe erişim ve ebeveyn desteği odaklı bakım koordinasyonu gibi koruyucu görevleri de içermektedir. Gençlik bakım sistemi ebeveynlere ve çocuklara, gelişmeye yönelik ve ebeveynsel problemlerin çözümü konularında destek olur.

3.2.1.4.4. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve

Gençlik Bakımı Kanunu, gençlik bakımı servislerinin yasal çerçevesini oluşturmaktadır. Gençlik işleri ile ilişkili başka bir kanun ise gençler ve çocuklar dahil olmak üzere yerel seviyede aktif vatandaşlığı ve katılımı destekleyen Sosyal Destekleme Kanunu’dur. Ancak, gençlik bakımı konusundaki sorumluluk bölgesel otoritelerin üzerinden alınarak yerel yönetimlere aktarılacağı için Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı Gençlik Bakımı Kanunu’nun yerine geçecek yeni bir Gençlik Kanunu oluşturarak parlamentoya sunacaktır.

3.2.1.5. İtalya Gençlik Politikası

2012 yılı sonu itibari ile nüfusu 60 820 milyon, 0-24 yaş arası çocuk ve gençlerin toplam nüfusu ve 14, 622,272 15-25 yaş arası gençlerin nüfusu 6,717, 281'dir.¹⁰⁷ İtalya'da gençlik terimi genelde 13-29 yaş arası gençleri kapsamaktadır.¹⁰⁸

1970'lerin başından itibaren gelişimi hız kazanan İtalyan gençlik politikasının temelleri gençleri alkol ve uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklardan korumak ve gençlerin eğitimlerini yarım bırakmalarını önlemek üzerine kurulmuştur. Ancak; ilerleyen yıllarda geliştirilen gençlik politikası gençlerin gerçek ihtiyaçlarını karşılamaya ve kendi potansiyellerini keşfetmelerine yönelik çok yönlü bir yapı halini almıştır. 1996 yılında Sosyal İşler Birimi tarafından yürütülen gençlik politikaları, 2001 yılında Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sorumluluğuna atanmıştır. 2006 yılında bu sorumluluk Gençlik Politikası ve Spor Aktiviteleri Birimi'ne geçmiştir. 2008 yılında ise Gençlik Bakanlığı kurulmuş, gençlik ile ilişkili sorumluluklar bu bakanlığa atanmış ve gençlik politikalarının alt yapısı güçlendirilmeye başlanmıştır.

3.2.1.5.1. Gençlik Alanında Yetkili Ulusal Kamu Kurumları

İtalya'da gençlikle ilgili konularda politika oluşturma ve koordine etme fonksiyonu, yasama ve yürütme konuları dâhil olmak üzere Gençlik Bakanlığı'nın sorumluluğundadır. Gençlik Bakanlığı; diğer bakanlıklar, üniversiteler ve STK'lar ile birlikte gençler ile ilişkili konular hakkında kanıt odaklı çalışmalar ve raporların yayınlanmasına destek olur. 2008 ve 2009 yılında Gençlerin durumu hakkında yayınlanan ulusal raporlar bu desteğin önemli çıktıları arasındadır.

Gençlik politikası büyük ölçüde yerel ve bölgesel seviyede yürütülmesine rağmen merkezi çerçevede dört ana önceliğe göre oluşturulmuştur. Bu öncelikler:

¹⁰⁷ The Italian National Institute of Statistics, <http://www.istat.it> (18.06.2013)

¹⁰⁸ Council of Europe, European Commission, **Country Sheet On Youth Policy In Italy**, Strasbourg, 2011, s. 4

- (i) **Gençliğin gelecek için hakları:** gençler için istihdam ve sosyal politikaları teşvik etmektir.
- (ii) **Gençlik için en iyisi:** medyada çoğunlukla gençlere kötü örnek olacak örneklerin yayınlanmasının yerine, vatandaşlık eğitiminin teşvik edilmesi ve gençlerin problemlerini çözmelerine destek olunması gibi gençleri olumlu yönde etkileyecek örneklerin özendirilmesidir.
- (iii) **Nesillerin önderliği:** Gençlik katılımı, gönüllülük ve kültürlerarası diyalogun desteklenmesidir.
- (iv) **Başarı tabanlı devrim:** İlişki tabanlı sosyo ekonomik çevre yerine başarı tabanlı ölçütleri güçlendirmek, gençlerin yaratıcılıklarının gelişmesine yardımcı olmak, gençlik kültürünü desteklemek ve genç girişimciliğini teşvik etmektir.

Belirtilen önceliklerle uyumlu olarak, Program Çerçevesi Anlaşmaları (APQ) otonom bölgeler olan Trento ve Bolzano dâhil olmak üzere tüm bölgesel yönetimlerde tanınmıştır. APQ, gençlerin sosyal hayata katılımını arttırmayı ve onların aktif, sorumluluk sahibi vatandaşlar olarak kendi potansiyellerini keşfetmelerini kolaylaştırmayı hedefleyen girişimleri destekler. Bunlara ek olarak, yapılandırılmış diyalog ile kültürlerarası diyalogu geliştirmek; kültürel, yaratıcı ve girişimciliğe yönelik aktivitelerin gelişimine destek olmak APQ'nun hedefleri arasındadır.

3.2.1.5.2. Gençlik Alanında Yetkili Bölgesel ve Yerel Kamu Kurumları

Ülke içinde işbirliği İtalyan Bölge Birliği ve Ulusal İtalyan Belediyeleri Ortaklığı anlaşmaları dâhilinde gerçekleştirilmektedir. Program Çerçevesi Anlaşmaları (APQ), İtalya'da bulunan 20 bölge yönetimi ve otonom bölgeler olan Trento ve Bolzano dahil olmak üzere bölgesel yönetimlerde tanınmıştır. Gençlik ile ilişkili konular farklı bölgelerde farklı departmanların koordinasyonunda gerçekleşmektedir.

3.2.1.5.3. Gençleri İlgilendiren Konularla İlişkili Hukuksal Çerçeve

İtalya’da ulusal gençlik kanunu bulunmamaktadır ancak; gençler anayasanın 31. Maddesine göre korunmaktadırlar. Devlet bu maddeye göre, politik ve hukuki açıdan gençlerin korunmasını desteklemektedir.

1970’lerin başlarında ilk hukuki inisiyatif yerel ve bölgesel seviyede uygulanmaya başlamış; ilerleyen yıllarda yeni nesillerin problem ve ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile geliştirilmiştir. 3/2001 numaralı anayasa maddesinin oluşturulmasından itibaren bölgeler, ulusal kanunlar tarafından kapsanmayan gençlik dahil olmak üzere birçok konunun tüm yasal ve yürütme sorumluluğunu üstlenmişlerdir. Bu nedenle bölgelerde uygulanacak gençlik ile ilişkili politikalara yönelik birçok bölgesel kanun ve devlet ile yerel/bölgesel yönetimler arasında birçok anlaşma bulunmaktadır.¹⁰⁹

3.2.1.6. Gençlik Politikalarının Karşılaştırılması

Tablo 4’de araştırma kapsamındaki dört ülkeyi gençlik politikalarının dört ana özelliğine göre inceleyebiliriz. Bu dört ana özellik, araştırma kapsamındaki dört ülke arasında sadece Hollanda tarafından karşılanmaktadır ancak; bu sonuç diğer ülkelerin gençlik politikalarının daha başarısız olduğu anlamına gelmemektedir. Gençlik politikaları uygulanan ülkelerin sosyo ekonomik ve politik altyapıları ile paralel düzeyde ilerlemektedir.

¹⁰⁹ European Commission, “First cooperation Cycle of the EU Youth Strategy 2010-2012”, **National Report of Italy**, 2012, s. 1

Tablo 4: Gençlik Politikaları Karşılaştırmalı Tablo

Ülke	Ülkede gençleri ilgilendiren konularla ilişkili hukuksal çerçeve kapsamında gençlik kanunu / gençlik ile ilişkili konularda mevzuatlar / gençlerin ihtiyaç/haklarını içeren bir hukuk kuralı bulunmakta mıdır?	Ülkede ulusal gençlik stratejisi ve /veya planı veya gençlik konuları ile ilişkili sektörler arası bir strateji bulunmakta mıdır?	Ülkede gençlik üzerine bakanlıklar arası çalışma grubu veya sektörler arası gençlik politikası yaklaşımını sağlamak için kurumsal bir mekanizma var mıdır?	Ülkede gençlikten sorumlu bakanlık ve gençlik araştırma topluluğu/birimi ile kurumsal ve düzenli olarak işbirliği var mıdır?
Hollanda	Evet	Evet	Evet	Evet
İrlanda	Evet	Evet	Evet	Evet
İtalya	Hayır	Evet	Evet	Hayır
İsveç	Hayır	Evet	Evet	Hayır

Kaynak :European Commission, Council of Europe, “Joint Report of The Council and the Commission on The Implementation of the Renewed Framework For European Cooperation In The Youth Field”, **2012 EU Youth Report**, Strasbourg, 2012, ss. 25-36

Hollanda ve İrlanda’da gençleri ilgilendiren konularla ilişkili hukuksal çerçeve kapsamında gençlik kanunu, gençlik ile ilişkili konularda mevzuatlar ya da gençlerin ihtiyaç ve / veya haklarını içeren hukuk kuralları bulunmaktadır. İrlanda’da “Gençlik Çalışmaları Kanunu”¹¹⁰ 2001 yılında uygulamaya geçmiştir. Hollanda’da, “Gençlik Bakım Kanunu”¹¹¹ ve “Sosyal Destek Kanunu”¹¹² 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. İtalya’da ise bölgesel seviyede bazı mevzuatlar bulunmasına rağmen ulusal seviyede net bir hukuksal çerçeve bulunmamaktadır. İsveç’de de yerel mevzuatlar bulunmakta ancak, ulusal seviyede gençleri ilgilendiren konularda hukuk kuralları bulunmamaktadır.

Araştırma kapsamındaki dört ülkede de ulusal gençlik stratejisi ve / veya planı ya da gençlik konuları ile ilişkili sektörler arası bir strateji bulunmaktadır. Diğer üç ülke ile karşılaştırıldığında İrlanda’nın 2011-2014 yılları için Çocuk ve

¹¹⁰ Youth Work Act, <http://www.irishstatutebook.ie/pdf/2001/en.act.2001.0042.pdf> , (23.05.2013)

¹¹¹ Youth Care Act, <http://english.minvws.nl/en/folders/djb/2005/youth-care-in-the-netherlands.asp>, (23.05.2013)

¹¹² Social Support Act, <http://english.minvws.nl/en/themes/social-support-act>, (23.05.2013)

Gençlik İşleri Bölümü tarafından belirlenen ulusal gençlik politikası oldukça yeni geliştirilmiş bir gençlik stratejisidir.

Dört ülkede de gençlik üzerine bakanlıklar arası çalışma grubu veya sektörler arası gençlik politikası yaklaşımını sağlamak için kurumsal bir mekanizma bulunduğu belirtilmiştir. Araştırma kapsamındaki ülkeler, gençlik ile ilgili konulardaki politikaların sadece bir bakanlık veya bir kurum tarafından değil, farklı kurumsal paydaşların ortaklığı ile oluşturulmasına ve / veya uygulanmasına önem vermektedirler.

Hollanda ve İrlanda'da, gençlikten sorumlu bakanlık ve gençlik araştırma topluluğu / birimi arasında kurumsal ve düzenli olarak işbirliği bulunmaktadır. İtalya'da gençlikten sorumlu bakanlık ile gençlik konusunu araştıranlar arasında düzenli ve sürekli bir ortaklık için çalışmalar sürmektedir. İsveç'in ise bu alanda herhangi bir ortaklık çalışması bulunmamaktadır. Bu görevi gençlik alanında yetkili ulusal kamu kurumları arasında yer alan Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu üstlenerek gençlik ile ilişkili araştırmalar yürütmekte ve düzenli olarak bazı raporlar hazırlamaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERİ VE YÖNTEM

4.1. VERİLER

Araştırmanın kapsamında seçilen örneklem ülkelerin veri kaynakları, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ülke raporları ile her ülkenin kendi ulusal gençlik politikasını ve stratejisini açıkladığı ulusal kaynaklardır. Araştırma dahilinde elde edilen istatistiki veriler; Dünya Bankası, OECD ve Eurostat veritabanları ile beş ülkenin kendi istatistik veritabanları kaynak alınarak oluşturulmuştur.

4.2. YÖNTEM

4.2.1. Değişkenler

Araştırma kapsamında incelenecek ülkeler Evrenselci Model dahilinde İsveç, Koruyucu Model dahilinde Hollanda, Toplum Tabanlı Model dahilinde İrlanda ve Merkezi Model dahilinde İtalya'dır. Bu ülkelerin seçilme nedenleri coğrafi, politik ve sosyo ekonomik açıdan birbirinden farklı özelliklere sahip ülkeler olmalarıdır. Araştırma kapsamında değişkenler ekonomik ve demografik olarak iki ana sınıfta incelenmiştir.

Ekonomik değişkenler; kişi başına düşen GSYİH artışı, genç işsizliği, enflasyon ve sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ya oranı olarak belirlenmiştir. Demografik değişkenler ise; nüfus, nüfustaki gençlik oranı, 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde en az orta öğrenimini tamamlayan nüfus oranı ve 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus oranı olarak belirlenmiştir. Bu değişkenlerin seçilmesinin nedeni, gençlik politika modellerinin farklılaştırılmasında rol oynadıklarının düşünülmesidir.

4.2.2. Analiz Yöntemleri

Bu bölümde sosyo ekonomik verilerin analiz edilmesinde kullanılan yöntemler iki aşamada açıklanacaktır. Önelikle ortalamaların farklılığı yöntemine daha sonra da varyans analizi yöntemine değinilecektir.

Değişkenlerin analiz yöntemi olarak kullanılan ilk yöntemde, araştırma kapsamındaki her ülkenin 2002-2011 yılları arasındaki belirlenen sosyo ekonomik değişkenlerinin ortalamaları elde edilmiştir. Ardından her ülkenin her değişken için bulunan ortalamaları ile bir tablo oluşturulmuş ve değişkenlerin farklılıkları gençlik politika modellerinin özellikleri ile karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında varyans analizi kullanılmıştır. Varyans analizi, parametrik test varsayımları yerine getirildiğinde ölçümle belirtilen bir değişken yönünden ikiden çok bağımsız grupları arasında fark olup olmadığını test etmek için kullanılan bir yöntemdir. Varyans analizi iki ya da daha fazla gruba ait ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı ile ilgili hipotezleri test etmek için kullanılmaktadır. Eğer ikiden fazla grubun ortalamaları karşılaştırılacak ise F Testi diğer bir ismiyle Varyans Analizi (ANOVA, Analysis Of Variance) uygulanır.¹¹³ ANOVA’da anlamlı sonuç çıkması ($\alpha \leq 0.05$ olması) karşılaştırdığımız gruplardan en az birinin diğerlerinden farklı olduğunu gösterir. Tek yönlü varyans analizinde tek bir faktörün bağımlı değişken üzerinde etkili olup olmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılır.¹¹⁴

Araştırma kapsamında, 2002-2011 yıllarını kapsayan sosyo ekonomik verilerin her bir ülke ve her değişken için varyans analizi yapılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda toplam nüfus, toplam nüfus içinde gençlik oranı, toplam gençlik nüfusunda işsizlik, yüksek öğrenim derecesine sahip nüfus oranı, toplam nüfusta en az orta öğrenimlerini tamamlayan nüfus oranı, sosyal kamu harcamalarının GSYİH’ ya oranı, enflasyon ve kişi başına düşen GSYİH değişkenlerinden elde edilen F istatistiklerinin $\alpha \leq 0.05$ olup olmadığı incelenmiştir.

¹¹³ SPSS Analizi, <http://spssanalizi.com/uygulama/f-testi-varyans-analizi-anova>, (13.07.2013)

¹¹⁴ Selim Taştanir, **Tek Yönlü ve Çok Yönlü Varyans Analizi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2007, s. 16

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

5.1. FARKLI GENÇLİK POLİTİKASI MODELLERİ KAPSAMINDA YER ALAN ÜLKELERİN SOSYO EKONOMİK DEĞİŞKENLER KAPSAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI VE TÜRKİYE

Aşağıdaki tabloda, temsil ettikleri gençlik politika modelleri ile teorik çerçeve kapsamında yer alan İrlanda, İtalya, İsveç ve Hollanda'nın sekiz sosyo ekonomik değişkeninin 2002-2011 yılları arasındaki ortalamaları ve F istatistikleri incelenebilir.

Tablo 5: Farklı Gençlik Politikası Modelleri Kapsamında Yer Alan Ülkelerin Sosyoekonomik Değişkenler Kapsamında Karşılaştırılması ve Türkiye (2002-2011 ortalaması)

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	F-istatistiği	Türkiye
Nüfus (kişi)	4.241.504	58.917.956	16.367.559	9.119.351	1,469 (0,00)*	71.150.700
Genç nüfusun toplam nüfusa oranı (%)	14,63	10,40	12,55	12,04	59,059 (0,00)*	17,93
Genç işsizlik oranı (%)	15,49	24,57	19,87	7,20	20,061 (0,00)*	20,52
En az ortaöğretimi tamamlayan nüfus (%)	82,50	66,70	89,10	81,10	106,296 (0,00)*	39,00(a)
Yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus (%)	43,03	17,41	38,25	36,31	78,573 (0,00)*	15,30(a)
Enflasyon (%)	2,27	2,16	1,55	1,83	0,392 (0,759)	14,19
Sosyal Kamu harcamalarının GSYİH'ya oranı (%)	17,56	20,07	26,52	25,69	42,960 (0,00)*	12,95
Kişi Başına Düşen GSYİH artışı (%)	0,63	-0,41	1,84	0,87	1,246 (0,308)	4,08

(a)2006-2011 ortalaması

$\alpha \leq 0.05$ düzeyinde anlamlı

Tabloda Türkiye'nin aynı değişkenler ve yıllar dahilindeki değerlerinin ortalamaları bulunmaktadır ancak, Türkiye'nin değişken ortalamaları F istatistiği dışında tutulmuştur. Bunun nedeni Türkiye'nin araştırma kapsamındaki dört model içinden herhangi birinde yer almamasıdır. 2002-2005 yılları arasında Türkiye'nin en az ortaöğretimi tamamlayan nüfus oranı ve yüksek öğrenim derecesine sahip nüfus oranı araştırma dışında bırakılmıştır. Bunun sebebi, araştırma sürecinde uluslararası ve ulusal kaynaklardan bu yıllara ait olarak bu verilere ulaşılamaması ve sadece 2006 yılı ve sonrasına ait verilerin bulunmasıdır.

5.1.1. Toplam Nüfus Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, en düşük nüfusa sahip ülke İrlanda, en yüksek nüfusa sahip olan ülke Türkiye'dir. Türkiye'nin ardından en fazla nüfusa sahip ülke ise İtalya'dır. Bu kapsamda, Türkiye'ye nüfus açısından en yakın ülke İtalya olarak saptanmıştır.

Demografik değişkenler olarak belirlediğimiz nüfus oranlarını incelediğimizde, Avrupa'daki dört gençlik politika modelinden örneklem olarak seçilen ülkelerin nüfus ortalamalarında farklılıklar gözlemlenebilir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha \leq 0.05$ olduğu için toplam nüfus dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlıdır. Ülkelerin toplam nüfuslarındaki farklılıklar, bu ülkelerin gençlik politikalarında farklılıklara sebep olabilir. Bu ilişkiyi daha net kurmak için genç nüfusun toplam nüfusa oranları incelenecektir.

5.1.2. Toplam Nüfus İçinde Gençlik Oranı Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreçteki genç nüfusun toplam nüfusa oranı ortalamalarını incelediğimizde, 15-24 yaş aralığındaki gençlerin toplam nüfusa oranı en yüksek ülke % 14,63 oranı ile İrlanda, en düşük ülke % 10,40 oranı ile İtalya'dır. Türkiye %17,93 oranı ile İrlanda'dan sonra en yüksek genç nüfus oranına sahip ülkedir. Bu anlamda, Türkiye'nin toplam nüfus içinde gençlik nüfus oranına en yakın ülkeler oransal olarak İrlanda'dır. Ancak rakamsal olarak Türkiye'nin gençlik nüfusuna en yakın ülke İtalya'dır. Türkiye açısından

incelendiğinde, Türkiye'nin genç nüfusun toplam nüfusa oranı açısından İrlanda'nın gençlik politka modeli olan Toplum Tabanlı Model'i örnek alması önerilebilir.

Evrenselci Model dahilindeki İsveç; gençlerin toplam nüfusa oranı İrlanda'dan sonra en yüksek olan ülkedir. İsveç'te genç nüfusun toplam nüfusa oranı ortalama seviyede olsa da ülkenin toplam nüfusunun düşük seviyede olması, gençlik politikasında gençlerin bir "değer" olarak görülmesi ilkesini açıklayabilir. İsveç, sahip olduğu genç nüfusu en iyi şekilde geleceğe kazandırmak için gençlik politikalarına önem vermektedir. Dolayısıyla, gençlik politikasına tüm gençlerin dahil edilmesi ve gençlik politikaları oluşumunda sivil toplum ve devletin arasındaki güçlü işbirliğinin bulunması, nüfusun ve toplam nüfus içinde gençlerin nüfusunun düşük olması nedeni ile ulaşılabilir bir hedeftir. Bunun yanında, İsveç'te gençlik sektörünün küçük olması da genç nüfusun az olması ile açıklanabilir.

Koruyucu Model dahilindeki Hollanda'nın, gençlerin toplam nüfusa oranı İsveç ile benzer orandadır. Hollanda'nın gençlik oranının orta seviyede olması gençlere bakış açılarının birden fazla olma nedenini açıklayabilir. Hollanda'da gençlerin devlet tarafından savunmasız bir grup olarak görülüp hem "kaynak" olarak hem de "sorun" olarak değerlendirilmesi bu neden ile ilişkili olabilir.

Toplum Tabanlı Model dahilindeki İrlanda, gençlerin toplam nüfusunda en yüksek orana sahip ülkedir. Ancak, ülke nüfusu diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında en düşük olması nedeni ile gençlik nüfusu en az olan ülkedir. İrlanda'da gençlik nüfus oranının en yüksek seviyede olmasına rağmen gençlik nüfusunun en düşük seviyede olması gençlik sektörünün küçük olmasına sebep olabilir.

Merkezi Model dahilindeki İtalya, gençlerin toplam nüfusa oranında en düşük orana sahip ülke olmasına rağmen, diğer üç ülke ile karşılaştırıldığında en yüksek nüfusa ve bununla birlikte en yüksek genç nüfusa sahip ülkedir. Bu nedenle, ülkede gençlik sektörünün büyük olması genç nüfusun yüksek olması ile doğru orantılıdır.

Demografik değişkenler arasında belirlenen genç nüfusun toplam nüfusa oranları incelendiğinde dört ülkedeki genç nüfus oranlarındaki farklılıkların, ülkelerin gençlik politikalarında değişikliklere neden olduğu gözlemlenebilir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha \leq 0.05$ olduğu için genç nüfusun toplam nüfusa oranı değişkeni dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlıdır. Bu doğrultuda

varılan sonuç, demografik değişkenler dahilindeki gençlik nüfus oranının gençlik politika modellerinde farklılıkara neden olduğu hipotezini destekler niteliktedir.

5.1.3. Toplam Gençlik Nüfusunda İşsizlik Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, toplam gençlik nüfusunda işsizlik oranları en düşük olan ülke %7,20 oranı ile Hollanda ve en yüksek olan ülke %24,57 oranı ile İtalya'dır. Türkiye, toplam gençlik nüfusunda %20,52 işsizlik oranı ile İtalya'yı takip etmektedir. Türkiye açısından incelendiğinde İsveç'in %19,87 oranı ile Türkiye'ye en yakın gençlik nüfusunda işsizlik oranına sahip olduğu gözlenmektedir. Ancak, Türkiye'nin toplam gençlik nüfusunda işsizlik oranı açısından en düşük orana sahip Hollanda'nın gençlik politika modeli olan Koruyucu Model'i örnek alması önerilebilir.

Evrenselci Model dahilindeki İsveç; İtalya'dan sonra en yüksek genç işsizlik oranına sahip ülkedir. Son 10-25 yılda gelişen Evrenselci Model'in oluşmasına neden olan etkenlerden birinin de artan genç işsizliği olduğu belirtilmiştir.¹¹⁵ Bunun yanında, İsveç gençlik politikasının ana amaçları arasında gençlere otonomi ve bağımsızlık kazandırmak bulunmaktadır. Bu amaç ise ancak gençlik için istihdam politikalarının geliştirilmesi ile mümkündür. Bu kapsamda İsveç'te gençlik politikaları ekonomik değişkenler kapsamındaki genç işsizliği de göz önünde bulundurularak geliştirilmiştir.

Koruyucu Model dahilindeki Hollanda, eski bir gelenek olarak istihdam odaklı bir sosyal refah rejimine sahiptir.¹¹⁶ Bu nedenle, gençlerin istihdamına küçük yaşlardan itibaren oldukça önem veren Hollanda'nın genç işsizlik oranlarının araştırma kapsamındaki diğer ülkeler ile karşılaştırılınca düşük olması anlamlı bir sonuçtur.

Toplum Tabanlı Model dahilindeki İrlanda, minimum refah devleti anlayışına sahiptir. Model kapsamında, gençlik sürelerinin uzaması gençlerin ana problemlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Gençlik sürelerinin uzaması ise Merkezi Model'de olduğu gibi genç işsizliği ile doğru orantılıdır. Bu anlamda,

¹¹⁵ Claire Wallace, Rene Bendit, **European Youth Studies Integrating Research Policy and Practice**, Innsbruck, 2011, s. 152

¹¹⁶ Wallace ve diğerleri, ss. 153-154

toplam gençlik nüfusunda işsizliğin gençlik politika modelini etkilediği sonucuna varılabilir.

Merkezi Model dahilindeki İtalya, en yüksek genç işsizliği oranına sahip ülkedir. Merkezi Model kapsamında gençlerin ana problemlerinden birisi gençlik sürelerinin uzamasıdır. Bunun önemli bir nedeni de gençlerin, hedefleri doğrultusunda iş bulamamalarının sonucu olarak ekonomik özgürlüklerine daha geç kavuşmaları ve aile yanında kalma sürelerini uzatmalarıdır. Modelin ana amaçları arasında bulunan gençlere otonomi ve bağımsızlık kazandırılması ancak istihdamın artırılması ile gerçekleştirilebilir. Bu nedenle, genç işsizliğinin Merkezi Model'in oluşumunu etkilediği gözlemlenebilir.

Dört modelin ortak özellikleri gençliğin ana problemlerinin gençlerin ekonomik ve sosyal hayata katılımı ya da genç işsizliğinin bir sonucu olarak gençlik sürelerinin uzaması olarak kabul edilmesidir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha \leq 0.05$ olduğu için gençlik istihdam oranı değişkeni dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlıdır. Dolayısıyla, tüm ülkelerin gençlik istihdam oranlarının farklı gençlik politika modellerini etkilediği gözlemlenebilir.

5.1.4. En Az Orta Öğrenimini Tamamlayan Nüfus Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde en az orta öğrenimini tamamlayan nüfus oranı en düşük ülke %66,7 oranı ile İtalya ve en yüksek ülke %89,1 oranı ile İsveç'tir. Türkiye ise %39,0 ile oldukça düşük bir orana sahiptir.

Türkiye'nin 25-34 yaş arasındaki gençler arasında en az orta öğretimini tamamlayan en düşük orana sahip ülke olarak diğer dört ülkeden herhangi bir modeli örnek alması önerilebilir. Ancak, değişken kapsamındaki en iyi örnek olan Evrenselci Model kapsamındaki İsveç'i örnek almak Türkiye açısından daha yararlı olacaktır.

Evrenselci Model dahilindeki İsveç'in 2009 yılında yenilenen gençlik politikası stratejisinin beş ana hedefinden birincisi eğitim ve öğretimdir. Gençlik politikasında genleri “kaynak” olarak ifade eden İsveç'in ana stratejisi, gençlerin en iyi şekilde eğitim alarak istihdam için hayata erken yaşta hazırlanmasıdır. İskandinav

refah modelinin bir başka karakteristiği de vatandaşların devlet yardımlarını nakit yerine, genellikle hizmet şeklinde veya tamamen ücretsiz ya da sınırlı bir katılım payı vererek alıyor olmalarıdır. Bu hizmetler arasında ücretsiz eğitim de bulunmaktadır. Bu anlamda en az orta öğrenimini tamamlayan nüfus oranının yüksek olması ile Evrenselci Model arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

Merkezi Model dahilindeki İtalya, OECD eğitim raporuna (2012) göre ilköğretim ve okul öncesi eğitime yapılan harcamaların OECD ortalamalarının üstünde olmasına rağmen, İtalya’da çocuklar ve aileleri yüksek seviyede düşük eğitim oranlarına sahiplerdir.¹¹⁷ İtalya’nın merkezi olarak eğitimi güçlendirmeyi hedeflemesinin önemli bir sebebi de orta öğrenimi bitiren nüfus oranının düşük olmasıdır. Bu nedenle İtalya’da en az orta öğrenimini tamamlayan nüfus oranının düşük olması gençlik politikası kapsamında eğitim politikasını da etkilemektedir.

Koruyucu Model dahilindeki Hollanda ve Toplum Tabanlı Model dahilindeki İrlanda en az orta öğretimini tamamlayan nüfus açısından yakın oranlara sahiplerdir. İrlanda’da gençlerin ortaöğretimini tamamlamasına yönelik özel okul bitirme programı ile ev, okul ve toplum irtibat planları erken okuldan ayrılan gençlere yönelik alınan önlemler arasındadır. Hollanda ise, Gençlik politikası geniş yaş aralığını kapsayan (0-25) bir ülke olarak gençlik politikası içinde eğitime önem vermektedir.

Ülkelerin gençlik politikaları arasındaki farklılıklar ile 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde en az ortaöğretimini tamamlayan nüfus oranları incelendiğinde iki değişken arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu gözlemlenebilir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha \leq 0.05$ olduğu için en az ortaöğretimini tamamlayan nüfus oranı değişkeni dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlıdır.

5.1.5. Yüksek Öğrenimini Tamamlayan Nüfus Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus oranı en düşük ülke %17,41 oranı ile İtalya ve en yüksek ülke %43,03 oranı ile İrlanda’dır. Türkiye ise %15,30 ile oldukça düşük bir orana sahiptir. Türkiye’nin,

¹¹⁷ OECD, “Education at a Glance: OECD Indicators 2012”, **Country Note: Italy**, <http://www.oecd.org/education/>, (10.07.2013)

yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus oranları açısından en yakın olduğu ülke İtalya'dır. İtalya dışındaki modellerin oranları ise birbirine yakındır. Türkiye'nin en düşük seviyede yüksek öğrenimini tamamlayan nüfusa sahip ülke olarak Toplum Tabanlı Model başta olmak üzere, Koruyucu ya da Evrenselci Modeller'den birisini örnek alması önerilebilir.

Merkezi Model dahilindeki İtalya'da, OECD eğitim raporuna (2012) göre 15-29 yaş arası gençlerin beşte birinden fazlası eğitim ya da istihdam alanı dışındadır. İtalya'nın ulusal gençlik stratejisine göre ise, gençlik alanında devletin karşılaştığı en önemli sorunlar; yüksek öğrenim sürelerinin uzaması ve bununla ilişkili olarak gençlerin çalışma hayatına geç dahil olmalarıdır.¹¹⁸ Bu anlamda, bir Akdeniz ülkesi olma özelliğini taşıyan İtalya'da 25-34 yaş arası gençlerde yüksek öğrenimden mezun olma oranının düşük olması anlamlıdır.

Toplum Tabanlı Model dahilindeki İrlanda'da ise özellikle son 10 yılda yüksek öğrenime verilen önem artmıştır. Özellikle çocukların ve gençlerin eğitim öğrenimlerini yarım bırakmalarını önlemeye yönelik oluşturulan "Eğitim Refah Kanunu"¹¹⁹ kapsamındaki uygulamaların yüksek öğrenim oranlarının artışına katkısı bulunmaktadır. Dolayısıyla, yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus oranının İrlanda'da yüksek olması anlamlıdır.

Koruyucu Model dahilindeki Hollanda ve Evrenselci Model dahilindeki İsveç'in yüksek öğrenimden mezun olan 25-34 yaş arası nüfusları benzer oranlardadır. Her iki ülke de bulundukları modelin özellikleri arasında olmak üzere yüksek öğrenimin tamamlanması konusuna önem veren gençlik politikaları uygulamaktadırlar.

Ülkelerin gençlik politikaları arasındaki farklılıklar ile 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus oranı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu gözlemlenebilir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha \leq 0.05$ olduğu için yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus oranı değişkeni dahilinde ülkelerin gençlik politikaları arasındaki fark anlamlıdır.

¹¹⁸ European Commission, "First cooperation Cycle of the EU Youth Strategy 2010-2012", **National Report of Italy**, 2012, s. 9

¹¹⁹ Council of Europe ve diğerleri, Ireland, s. 12

5.1.6. Enflasyon Oranı Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, Türkiye dışındaki diğer dört ülkenin enflasyon oranlarının birbirine yakın olarak %1,5 ile %2,5 arasında olduğu gözlemlenmektedir. Türkiye ise özellikle 2002 ve 2003 yıllarındaki yüksek enflasyon oranlarının da etkisi ile ortalamada %14,19 oranı ile en yüksek enflasyon oranına sahip ülkedir.

Dört modeli temsilen seçilen araştırma kapsamındaki dört ülkedeki enflasyon oranları arasında büyük değişiklik bulunmamaktadır. Bunun önemli bir nedeni, Maastricht Kriterleri¹²⁰ gereğince AB'deki enflasyon oranlarının düşürülmesi ve yakınlaştırılması için gerçekleştirilen çalışmalardır. Maastricht Kriterleri'ne göre; AB'de en düşük enflasyona sahip üç ülkenin yıllık enflasyon oranları ortalaması ile, ilgili üye ülke enflasyon oranı arasındaki fark 1,5 puanı geçmemelidir.

Ülkelerin gençlik politikaları arasındaki farklılıklar ile enflasyon oranları incelendiğinde iki değişken arasında doğrudan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha > 0.05$ olduğu için enflasyon değişkeni dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlı değildir. Ancak, enflasyonun ekonomik kaynakların sektörler arasındaki dağılımını olumsuz etkilemesi nedeni ile sosyal politikalar dahilindeki gençlik politikalarının enflasyondan olumsuz etkileneceği yorumlanabilir.

5.1.7. Sosyal Kamu Harcamalarının GSYİH'ye Oranı Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı en yüksek olan ülke %26,52 ile İsveç ve en düşük olan ülke %12,95 ile Türkiye'dir. İki ülke arasında büyük oransal fark olmasına rağmen Türkiye'ye en yakın sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranına sahip ülke %17,56 oranı ile İrlanda'dır. Ancak, Türkiye'nin sosyal harcamaların GSYİH'deki oranları açısından en yüksek değerlere sahip İsveç ve Hollanda'nın politika modellerini örnek alması önerilmektedir.

¹²⁰ Maastricht Criteria, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:Maastricht_criteria, (19.06.2013)

Evrenselci Model dahilindeki İsveç; İskandinav ülkelerini kapsayan Sosyal Demokratik Sosyal Refah Modeli'nin bir temsilcisi olarak sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı en yüksek olan ülkedir. Gençliğe bakış açısı “kaynak” olan İsveç’de gençlerin politik ve sosyal hayata katılımları için devletin kamu harcamalarını bu yönde kullanması, sosyal demokratik refah ülkesi olmasının bir sonucudur. Bu anlamda sosyal kamu harcamaları / GSYİH oranının yüksek olması ile Evrenselci Model arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

Koruyucu Model dahilindeki Hollanda, Orta Avrupa ülkeleri için istihdam odaklı Muhafazakar Model'in bir temsilcisi olarak sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı en yüksek olan ikinci ülkedir. Geniş kapsamlı bir yaş aralığına sahip olan ve sadece çocuk ve gençleri değil ebeveynleri de gençlik politikasına dahil eden bütüncül bir yaklaşıma sahip bir model olarak sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranının yüksek olması ile Hollanda'nın Koruyucu Model içinde yer alması arasında doğru yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

Toplum Tabanlı Model dahilindeki İrlanda, minimum refah devleti anlayışının bir temsilcisi olarak sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı en düşük olan ülkedir. Sosyal alandaki kamu harcamalarını minimumda tutmayı hedefleyen problem çözme odaklı gençlik politikasına sahip olan Toplum Tabanlı Model için sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranının diğer ülkelere göre daha düşük olması araştırma hipotezini destekler niteliktedir.

Merkezi Model dahilindeki İtalya, Avrupa'nın Akdeniz ülkelerini kapsayan Kısmen Kurumsallaşmış / Kısmen Muhafazakâr Model'in bir temsilcisi olarak İrlanda'nın ardından kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı en düşük ikinci ülkedir. İskandinav ülkelerine göre sosyal politikalara daha az yatırım yapan ve gençlik politikalarında özelleşmiş gençlik gruplarına yönelik daha sınırlı hedef grupları bulunan İtalya'da sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranının düşük olması anlamlı bir sonuçtur.

Ülkelerin gençlik politikaları arasındaki farklılıklar ile sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranları incelendiğinde iki değişken arasında doğrudan anlamlı bir ilişki bulunduğu gözlemlenmektedir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha \leq 0.05$ olduğu için sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı değişkeni dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlıdır. Ancak unutulmamalıdır ki

devlet tarafından uygulanan gençlik politikaları gençlere yönelik eğitim, istihdam, sağlık ve sosyal hizmetler gibi çeşitli kamu harcama alanlarını kapsamaktadır. Fakat araştırma verileri toplam sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranını belirtmektedir. Sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranının gençlik politika modellerinin farklılaşmasına olan gerçek etkisi ancak gençlik üzerine yapılan tüm harcamaların GSYİH'ye oranı ile elde edilebilir.

5.1.8. Kişi Başına Düşen GSYİH Artışı Değişkeni

Araştırma kapsamındaki ülkelerin 10 yıllık süreç ortalamalarını incelediğimizde, kişi başına düşen GSYİH artış oranı en düşük ülke %0,4 oranında düşüş ile İtalya ve en yüksek ülke %4 oranında artış ile Türkiye'dir. Türkiye'yi %1,8 oranı ile İsveç takip etmektedir.

GSYİH ekonomik büyüklüğün önemli ölçütlerinden biridir. Kişi başına düşen GSYİH ise ekonomideki yaşam standardının bir göstergesi olarak kullanılır.¹²¹ Bu kapsamda incelendiğinde gençlerin yaşam standartlarının en yüksek olduğu ülke Evrenselci Model dahilindeki İsveç iken standartların en düşük olduğu ülke Merkezi Model dahilindeki İtalya'dır. Koruyucu Model dahilindeki Hollanda ve Toplum Tabanlı Model dahilindeki İrlanda ise yakın oranlarda kişi başına düşen GSYİH artışlarına sahiptir.

Ülkelerin gençlik politikaları arasındaki farklılıklar ile kişi başına düşen GSYİH artış oranları incelendiğinde iki değişken arasında doğrudan bir ilişki bulunmadığı gözlenmektedir. Ülkelerin F istatistikleri incelendiğinde $\alpha > 0.05$ olduğu için kişi başına düşen GSYİH değişkeni dahilinde ülkeler arasındaki fark anlamlı değildir. Ancak, GSYİH tüketim ve yatırımın yanında devlet harcamalarını da içeren bir değişken olması nedeni ile gençlik politika modellerinin farklılaşmasını doğrudan etkilemese de dolaylı olarak etkilemektedir. Ülkelerin büyüme oranlarının durması veya gerilemesi uzun vadede kamu harcamalarını etkileyebilir ve bununla bağlantılı olarak devletlerin gençlik alanında yaptıkları harcamalarda kesintiler gerçekleşebilir. Dolayısıyla kişi başına düşen GSYİH'nin artışı gençlik politikalarını olumlu etkilerken tersi durumunda gençlerin yaşam standartları da olumsuz yönde etkilenir.

¹²¹ Investopedia, <http://www.investopedia.com> , (10.07.2013)

Fakat unutulmamalıdır ki gençlerin yaşam standartlarını etkileyen diğer ekonomik, sosyal ve politik değişkenlerin de bulunması nedeni ile gençlerin refah düzeyleri doğrudan kişi başına düşen GSYİH'nin artışına bağlanamaz.

Gerçekleştirilen analizler sonucunda araştırma kapsamındaki sekiz sosyo ekonomik değişken arasından altı değişkenin F istatistikleri incelendiğinde, $\alpha \leq 0.05$ olması nedeni ile farklılıkların anlamlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle farklı gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkelerin toplam nüfus, toplam nüfus içinde gençlik oranı, toplam gençlik nüfusunda işsizlik, yüksek öğrenim derecesine sahip nüfus oranı, en az orta öğrenimlerini tamamlayan nüfus oranı ve sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı değişkenleri kapsamında farklılık göstermekte olduğu sonucuna varılmıştır.

Kişi başına düşen GSYİH ve enflasyon değişkenlerinin F istatistikleri incelendiğinde ise $\alpha > 0.05$ olması nedeni ile farklılıkların anlamlı olmadığı gözlenmiştir. Dolayısıyla, farklı gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkelerin bu iki değişken dahilinde farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

5.2. GENÇLİK POLİTİKA MODELLERİNİN FARKLILIKLARI

Tablo 6: Sosyo Ekonomik Değişkenlere Göre Gençlik Politikası Modellerinde Farklılıklar

Evrenselci Model-İsveç ✓ Gençlik Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı En Düşük ✓ En Yüksek Sosyal Kamu Harcamaları ✓ En fazla Orta Öğrenimini Tamamlayan Nüfus	Toplum Tabanlı Model-İrlanda ✓ En Düşük Nüfus ✓ En Düşük Sosyal Kamu Harcamaları ✓ En Fazla Yüksek Öğrenimini Tamamlayan Nüfus ✓ Gençlik Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı En Yüksek
Koruyucu Model-Hollanda ✓ Genç İşsizlik Oranı En Düşük	Merkezi Model-İtalya ✓ En fazla nüfus ✓ Gençlik Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı En Yüksek ✓ Genç İşsizlik Oranı En Fazla ✓ En Az Orta Öğrenimini ve Yüksek Öğrenimini Tamamlayan Nüfus

Yukarıdaki tabloda Schizerotto ve Gasperoni tarafından oluşturulan gençlik politika modellerinin temsilcisi olarak seçilen ülkelerin sosyo ekonomik değişkenlere göre spesifik farklılıkları gösterilmektedir. Tabloya her ülkenin en yüksek ve en düşük değerler aldığı sosyo ekonomik değişkenler dahil edilerek bir önceki bölümdeki değişkenler tablosu özetlenmiştir. F istatistiği sonucunda anlamlı bir sonuca varılamayan enflasyon ve kişi başına düşen GSYİH artışı değişkenleri tablo dışında bırakılmıştır.

SONUÇ

Gençlik kavramı, geniş bir çerçevede tanımlanabilir. Bazı görüşlere göre; gençlik sadece ergenlik dönemi olarak sınırlandırılabileceğimiz yaş aralığıdır. Diğerlerine göre ise gençlik, ekonomik ve sosyal hayata katılma yaşlarına göre farklı ülkelerde farklı kurumlar tarafından değişik bakış açıları ile tanımlanmaktadır. Tanımların ortak noktaları ise, gençliğin sınırlandırılması oldukça güç bir kavram olarak karşımıza çıktığıdır.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, Dünya Bankası ve ILO gibi uluslararası kurumlar ile ülkelerin yasaları, belirli yaş gruplarındaki istatistiklere ulaşmak ve yasaların hedef kitlelerini belirlemek için gençlik kavramını biyolojik olarak değerlendirme eğilimindedir. Akademisyenler ve araştırmacılara göre ise gençlik, biyolojik sınırlandırmanın yanında toplumsal, ekonomik ve siyasi koşullar dahilinde daha kapsamlı bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Belirtilen görüşlere göre kabul edilmesi gereken çıkarım, değişen çağın ve toplumların gerekliliklerine göre gençliğin tanımının da gençliğin kendisi gibi değişime uğramakta olduğudur. Önemli olan ise değişimi fark etmek ve gençlik tanımına dahil olan kesimin talep ve ihtiyaçlarını en doğru şekilde karşılamaktır.

Gençlik döneminde iyi bir yaşama sahip olmak, gençlerin geleceğe umutla bakması açısından oldukça önemlidir. İyi bir yaşam; iyi yaşam standartlarına, eğitim ve istihdam olanaklarına, aile ve arkadaşlar ile iyi ilişkilere ve sağlıklı, huzurlu bir çevreye sahip olmak olarak tanımlanabilir. Gençlik döneminde sahip olunan tüm bu olanaklar, gençlerin hayatta yapabilecekleri seçimleri ve geleceklerini şekillendirmelerini önemli ölçüde etkileyecek etmenlerdir.¹²² Gençlere iyi yaşam standartlarının sağlanması ise; ancak doğru hedef kitleye doğru politikaların uygulanması ile mümkündür.

Gençlik politikasının tanımı ve kapsamı farklılık gösterebilmektedir. Genel bir tanımla, gençlik politikası ülkenin gençlerinin verimli ve sağlıklı bireyler olarak yetişmesi için eğitim, istihdam fırsatları, beslenme, sağlıklı yaşam, insan hakları ve eşit imkanları elde edebilme, karar verme süreçlerine katılım ile kültür ve spor gibi alanlarda oluşturulan uygulamaları kapsamaktadır.

¹²² Ministry of Youth in Egypt, s. 9

Gençlik politikası; insani ve sosyal gelişimin kilit faktörlerinden ve önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilir. Gençlik politikası konusunda tartışılması gereken konu ise; gençlik politikasının oluşturulması ya da oluşturulmaması değil, hangi politikanın nasıl tanımlandığı, uygulandığı, takip edildiği ve ulusal gençlik politikasının nasıl geliştirilebileceği hakkında olmalıdır. Çünkü bir ülkenin; gençlerine uygun ve onların gelişimine yönelik bir gençlik politikası olmadan o ülkenin uzun dönemde kalkınması ve insani gelişimini tamamlaması mümkün değildir.

Gençlik politikasını ülke bazında inceledğimizde devletin; ulusal gençlik politikasının oluşturulmasındaki hayati önemi ortaya çıkmaktadır. Çünkü her ne kadar uluslararası kurum ve kuruluşlar gençlik politikalarına etki etseler ve STK'lar ile diğer paydaşlar gençlerin talep ve ihtiyaçlarını savunsalar da bir devletin gençler üzerinde uyguladığı ulusal politikalar; gençlerin geleceklerini şekillendirmelerindeki en önemli etmendir. Ancak, önemli bir aktör olarak devlet, yeni nesillerin geleceklerini etkileyecek hayati kararlar alma sürecinde tüm paydaşları sürece dahil etmeli ve siyasi çıkarlardan arınmış objektif politikaları uygulamaya koymalıdır.

Her ülkenin sosyo ekonomik şartlarına göre etkin gençlik politikası unsurları değişim gösterebilir ancak; önemli olan husus politika oluşumuna katkıda bulunanların ve gençlik politikasını uygulayanların demokratik bir çerçevede ideal bir gençlik politikası oluşturmak için daha önce uygulanmış ve başarıya ulaşmış iyi uygulamaları göz önünde bulundurmalarıdır.

Ulusal gençlik politikası oluşturmak sadece ülkedeki gençlerin gelecekleri için değil, aynı zamanda ülkenin refah düzeyinin artması, devletin farklı kurumları arasında koordinasyonun sağlanarak verimliliğin yükselmesi ve çeşitli yasal uygulamaların düzenlenmesi açılarından da ülkeye katkılar sağlar. Aynı zamanda bu politikalar sadece gençleri değil aileyi, kurumları ve toplumun tüm fertlerini ilgilendiren, bugünü ve geleceği etkileyen önemli toplumsal değişkenlerdir

Avrupa kıtasında gençlik politikaları genel olarak Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen gençlik politikaları ve öncelikleri çerçevesinde yürütülmekte ve yönlendirilmektedir. Avrupa Konseyi'nin gençlik alanındaki çalışmaları üyelerini (47 üye ülke) ve kısıtlı da olsa Konsey dışındaki ülkeleri hedeflerken, Avrupa Komisyonu'nun çalışmaları öncelikli olarak program ülkelerini (28 üye ülke, AB'ye aday ülkeler ve EFTA ülkeleri) hedeflemektedir. Bunun yanında

komşu ülkeler başta olmak üzere farklı dünya ülkeleri de kısıtlı olmakla beraber programdan yararlanabilmektedir.¹²³

Türkiye’de gençlik ile ilgili mevcut düzenlemelerde göze çarpan başlıca iki etmen bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, gençlerin korunması gerektiği, ikincisi ise gençlerin boş zamanlarının değerlendirilmesi sorununun çözülmesidir. Gençlikle ilgili söylemlerin bu iki konu üzerine odaklanması raslantısal değildir. Bu durumun önemli bir nedeni Türkiye’nin yakın tarihinde yaşanan politik gençlik hareketleri ile yakından ilişkilidir.

Türkiye’de gençlikle ilişkili olarak “Gençlik ve Spor Bakanlığı”nın kurularak GSGM’nin yetkilerinin genişletilmesi umut verici bir gelişmedir. Ancak, bakanlığın çalışmalarının farklı kesimlerdeki daha fazla gence danışılarak oluşturulması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Türkiye’nin gençlik politikalarının oluşturulması aşamısında büyük bir adımdır. Önemli olan ise, yasal dayanağı olan ve dört yıllık dönemler itibarıyla gözden geçirilerek güncellenecek olan bu belgenin, sadece belirli kesimlere danışılarak değil tüm gençlerin fikirleri alınarak güncellenmesidir. Bunun yanında, belgede belirtilen amaç ve ilkelerin sadece kağıt üzerinde kalmaması, gençlerin yaşamlarını pozitif yönde etkileyecek uygulamalar olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Gençlik politikaları, AB’nin sosyal politikaları içerisinde yer alan ve standartlaştırılması zor politika alanlarından biridir. Bununla paralel olarak, gençlik politikaları ile ilişkili teorik çerçeve de oldukça sınırlıdır. Avrupa gençlik politikaları tipolojisi mevcut durumda araştırma aşamasındadır ve ancak hipotez olarak yapılandırılabilir. Bu tarz bir tipoloji, ülkeler arası farklılıklar ve ülkeler içindeki çeşitlilikler göz önünde bulundurularak çapraz ve tüm özellikler açısından soyut bir yapıda sentezlenmiştir. Sonuç olarak; farklı ülke kümelerindeki ana özelliklerin soyut ve sadeleştirilmiş bir özetle anlatılacağı farklı gençlik politika modelleri ortaya çıkmıştır.

Bu tipoloji; Duncan Gallie and Serge Paugam’ın refah rejimleri tipolojisinden esinlenerek araştırma kapsamına alınmıştır. Bu rejimler; İskandinav ülkelerini kapsayan Sosyal Demokratik Refah Modeli; Orta Avrupa ülkeleri için istihdam

¹²³ Kurtaran ve diğerleri, Avrupa, s. 200

odaklı Muhafazakar Model; minimum refah devleti anlayışı ile İngiltere ve İrlanda'yı kapsayan Liberal Model ve Avrupa'nın Akdeniz ülkelerini kapsayan Kısmen Kurumsallaşmış / Kısmen Muhafazakar Model'dir. IARD raporu dâhilinde Schrizotto ve Gasporoni tarafından, 18 ülkenin ulusal politika raporları incelenerek ve gençlik politikalarının temel karakteristik özellikleri göz önünde bulundurularak bu dört model farklı isimlerle etiketlenmiştir.

Farklı gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkelerin sosyo ekonomik değişkenler kapsamında da farklılık gösterip göstermediğini bulmak üzere araştırma sorusu çerçevesinde gerçekleştirilen analizler sonucunda araştırma kapsamındaki sekiz sosyo ekonomik değişken arasından altı değişkenin F istatistikleri incelendiğinde, $\alpha \leq 0.05$ olması nedeni ile farklılıkların anlamlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle farklı gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkelerin toplam nüfus, toplam nüfus içinde gençlik oranı, toplam gençlik nüfusunda işsizlik, yüksek öğrenim derecesine sahip nüfus oranı, en az orta öğrenimlerini tamamlayan nüfus oranı ve sosyal kamu harcamalarının GSYİH'ye oranı değişkenleri kapsamında farklılık göstermekte olduğu sonucuna varılmıştır.

Kişi başına düşen GSYİH ve enflasyon değişkenlerinin F istatistikleri incelendiğinde ise $\alpha > 0.05$ olması nedeni ile farklılıkların anlamlı olmadığı gözlenmiştir. Dolayısıyla, farklı gençlik politikası modelleri ile temsil edilen ülkelerin bu iki değişken dahilinde farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Araştırma kapsamındaki ülkelerin sosyo ekonomik değişkenleri Türkiye açısından incelendiğinde ise Türkiye'nin;

- (i) Genç nüfusun toplam nüfusa oranı açısından İrlanda'nın gençlik politka modeli olan Toplum Tabanlı Model'i örnek alması
- (ii) Toplam gençlik nüfusunda işsizlik oranı açısından en düşük orana sahip Hollanda'nın gençlik politka modeli olan Koruyu Model'i örnek alması
- (iii) Sosyal harcamaların GSYİH'ye oranları açısından en yüksek değerlere sahip Koruyucu ya da Evrenselci Modellerden birisini örnek alması

- (iv) En düşük seviyede yüksek öğrenimini tamamlayan nüfus sahip ülke olarak Toplum Tabanlı Model başta olmak üzere, Koruyucu ya da Evrenselci Modellerden birisini örnek alması
- (v) 25-34 yaş arası toplam nüfus içinde minimumda orta öğrenimini tamamlayan en düşük nüfus oranına sahip olan ülke olarak değişken kapsamındaki en iyi örnek olan Evrenselci Model kapsamındaki İsveç'i örnek alması önerilmektedir.

Türkiye ile araştırma kapsamındaki gençlik politika modellerini temsil eden ülkelerin gençlik nüfus yapılarındaki ve sosyo ekonomik değişkenlerindeki farklılıklar nedeni ile, Türkiye'nin doğrudan bir gençlik modelini örnek alması önerilemez. Ancak Türkiye, araştırma kapsamındaki ülkelerin iyi uygulamalarını örnek alarak bütünlük bir model uygulamalı ve gençlik politikalarını geliştirmek için gerekli adımları atmalıdır.

Sonuç olarak, belirtmek gerekir ki gençler, insan haklarına bağlı, demokratik ve çağdaş bir geleceğin inşası için ülkelerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Gençlerin gelişimi, Türkiye'nin gelişimini ve kalkınmasını sağlayacak en önemli etkidir. Bu nedenle devlet tarafından tüm gençlerin istek ve sorunlarına yanıt verebilecek bütüncül yapıda gençlik politikalarının geliştirilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı , <http://www.ua.gov.tr>, (10.03.2013)

Acar, Hakan, “Türkiye’nin Ulusal Gençlik Politikası Nasıl Yapılandırılmalıdır?”, **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, Cilt:5 Sayı:1 Yıl:2008, ss.5-8

Anderson, Chris, “What's the Difference Between Policies and Procedures?”, **Bizmanualz**, 2005, s 10

Avrupa Komisyonu Gençlik Program Kılavuzu, <http://www.ua.gov.tr/docs/gen%C3%A7lik-program%C4%B1/2013yiaprogramkilavuzu.pdf?sfvrsn=0>, (11.06.2013)

Central Statistics Office <http://www.cso.ie/en/index.html>, (13.05.2013)

Council of Europe Youth, www.coe.int/youth, (10.02.2013)

Council of Europe, **National Policy Reviews**, http://www.coe.int/t/dg4/youth/ig_coop/youth_policy_reviews_en.asp, (10.06.2013)

Council of Europe, European Commission, **Country Sheet On Youth Policy In Sweden**, Strasbourg, 2008

Council of Europe, European Commission, **Country Sheet on Youth Policy in The Netherlands**, Strasbourg, 2009

Council of Europe, European Commission, **Country Sheet on Ireland Youth Policy**, Strasbourg, 2009

Council of Europe, European Commission, **Country Sheet On Youth Policy In Italy**, Strasbourg, 2011

Denstad, Finn Yrjar ,**Youth policy Manual: How to Develop a National Youth Strategy**, Council of Europe Yayınları, Paris, 2009

Department of Children and Youth Affairs of Ireland, **Statement of Strategy 2011-2014**, 2012, ss 2-5

Dış İşleri Bakanlığı, Avrupa Konseyi tanımı: http://www.mfa.gov.tr/avrupa-konseyi_.tr.mfa, (09.06.2013)

Dibou, Tanja, “Towards a Better Understanding of The Model of EU Youth Policy” **Studies of Changing Societies: Youth Under Global Perspective SCS Journal**, Sayı. 1, 2012, ss. 7-8

Emrealp, Sadun, **Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler Elkitabı**, 2.Baskı, IULA-EMME Yayını, 2005

European Commission, **Some Facts About Participation**, http://ec.europa.eu/youth/youth-policies/participation_en.htm, (14.03.2013)

European Commission, **20 Years of European Programmes General Statistics For Youth**, 31.10.2008, http://ec.europa.eu/youth/documents/eac_20years_yia.pdf, (18.06.2013)

European Commission, “Commission Staff Working Document Status of the Situation of Young People in the European Union” , **EU Youth Report** , Brussels, 10.09.2012, ss.9-12

European Commission, “Assessing Practices for Using Indicators In Fields Related to Youth”, **Final Report for the European Commission DG Education and Culture**, 2011, s.24

European Commission, “First cooperation Cycle of the EU Youth Strategy 2010-2012”, **National Report of Italy**, 2012, ss.1-10

European Commission, “Youth In Action Programme Overview of Activities 2007-2010”, **Youth In Action Report**, 2011

European Commission, **Youth Policy**, <http://ec.europa.eu/youth/>, (10.05.2013)

European Commission, **Open Coordination Method in The Youth Field**, http://ec.europa.eu/youth/focus/open-method-of-coordination_en.htm, (10.02.2013)

European Commission, **Youth In Action Programme**, http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/overview_en.htm, (05.02.2013)

European Commission, Council of Europe, “Joint Report of The Council and the Commission on The Implementation of the Renewed Framework For European Cooperation In The Youth Field”, **2012 EU Youth Report**, Strasbourg, 2012, ss. 25-36

Eurostat, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_pjangroup&lang=en, (10.05.2013)

Eurostat, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-11-034/EN/KS-SF-11-034-EN.PDF (10.05.2013)

Eurostat, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>, (20.06.2013)

Eurostat, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do> (20.06.2013)

Eurostat, **Population and Population Change Statistics**, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Population_and_population_change_statistics, (17.04.2013)

Eurostat, **Proportion of Population 15-24 aged**, 2012, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> (13.04.2013)

Eurostat: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do> (30.06.2013)

Gallie, Duncan, Serge Paugam, **Welfare Regimes and the Experience of Unemployment in Europe**, OUP Oxford, 2000 , ss.130-150

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Proje Desteği, <http://www.gsb.gov.tr>, (21.06.2013)

Gençlik ve Spor Bakanlığı, **Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi**, Ankara, 2012

Göksel, Asuman, Studies On Youth Policies in the Mediterranean Partner Countries, **Turkey Report**, 2008

ILO, **Joining Forces With Young People: A Practical Guide To Collaboration For Youth Employment**, A Practical Guide to Collaboration for Youth Employment, Panama, 2009, s.14

Investopedia, <http://www.investopedia.com>, (10.07.2013)

Ireland Department of Children and Youth Affairs, <http://www.dcya.gov.ie/> (20.05.2013)

İçişleri Bakanlığı, 10687 Nolu Kent Konseyi Yönetmeliği, **Kurum ve Kuruluş Yönetmeliği**, Resmi Gazete Tarihi: 08.10.2006, Sayısı: 26313, (24.06.2013)

İçişleri Bakanlığı, 1079 Nolu Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri, **Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**, Tertip: 5, Resmi Gazete Tarihi: 08.06.2011, Sayısı: 27958, (24.06.2013)

İçişleri Bakanlığı, 9521 Nolu İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği, 9521, **Kurum ve Kuruluş Yönetmeliği**, Resmi Gazete Tarihi: 09.10.2005 Sayısı: 25961, (24.06.2013)

Kurtaran, Yörük, “Türkiye’de Gençlik Alanında Devletin Rolü”, **Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları**, (der. Yörük Kurtaran, Gülesin Nemutlu, Nurhan Yentürk) İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008

Kurtaran, Yörük, Eylem Certel, “Avrupa’de Çapında Gençlik Politikaları”, **Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları**, (der. Yörük Kurtaran, Gülesin Nemutlu, Nurhan Yentürk) İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008

Lichfield, John, “Egalité! Liberté! Sexualité!: Paris, May 1968”, **The Independent**, 23.02.2008, <http://www.independent.co.uk/news/world/europe>, (14.05.2013)

Maastricht Criteria, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:Maastricht_criteria, (19.06.2013)

Meydanoğlu, Zeynep, Ahmet İçduygu, Deniz Ş. Sert, “STEP Raporu: Türkiye’de Sivil Toplum: Bir Dönüm Noktası”, **Uluslararası Sivil Toplum Endeksi Projesi Türkiye Ülke Raporu II**, No: 51, TÜSEV Yayınları, 2011, ss.79-80

Ministry of Youth in Egypt, The Council of Europe, “Youth Policy Here and Now!” **Youth Policy Report**, 2005

Netherlands Youth Monitor, **Annual Report**, 2012, <http://jeugdmonitor.cbs.nl/en-GB/menu/publicaties/2012/default.htm>, (01.05.2013)

OECD, “Education at a Glance: OECD Indicators 2012”, **Country Note : Italy**, <http://www.oecd.org/education/>, (10.07.2013)

OECD, http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=SOCX_AGG# (10.05.2013)

OECD, <http://www.oecd.org/employment/emp/onlineoecdemploymentdatabase.htm>, (10.05.2013)

Özer, Yunus Emre, “Gençlerin Toplumsal Yaşama Katılımı ve Yerel Yönetimlerin Rolü”, **Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt:26, Sayı:1, 2011, ss.43-65.

Schizerotto, Antonio, Giancarlo Gasperoni, “Study On The State of Young People and Youth Policy in Europe”, Research Carried Out for the European Commission D.G. Education and Culture, **Final Reports Executive Summary and Comparative Reports**, Milano, 2001

Siurala, Lasse, **A European Framework For Youth Policy**, Directorate of Youth and Sport Council of Europe Yayınları, 2005, ss. 14-25

Social Support Act, <http://english.minvws.nl/en/themes/social-support-act> (23.05.2013)

SPSS Analizi, <http://spssanalizi.com/uygulama/f-testi-varyans-analizi-anova> (13.07.2013)

Statistics Netherlands, <http://statline.cbs.nl>, (15.05.2013)

Statistics Sweden, <http://www.scb.se>, (15.05.2013)

Şentuna, Murat, **Türkiye’deki Gençlik ve Spor ile İlgili Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Gençlik Politikalarının Değerlendirilmesi ve Bir Model Örneği** (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu, 2009

Taştemir, Selim, **Tek Yönlü ve Çok Yönlü Varyans Analizi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2007, s.16

The Italian National Institute of Statistics-<http://www.istat.it>, (18.06.2013)

The Maastricht Treaty, Article 126, 07.02.1992, <http://www.eurotreaties.com/maastrichtec.pdf>, (10.06.2013)

The Treaty of Rome, Article 50, 25.03.1957, http://ec.europa.eu/economy_finance/emu_history/documents/treaties/rometreaty2.pdf, (10.06.2013)

The Lifelong Learning Programme UK, **Erasmus+ Factsheet**, July 2013, <https://www.lifelonglearningprogramme.org.uk/uploads/Factsheet-Erasmus-July-2013.pdf>, (10.07.2013)

The Lifelong Learning Programme UK, **Erasmus+ Frequently Asked Questions**, July 2013, www.lifelonglearningprogramme.org.uk, (10.07.2013)

TÜİK, **Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları**, 2011, <http://www.tuik.gov.tr>, (15.06.2013)

TÜİK, **İstatistiklerle Gençlik**, 2012, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13509>, (12.06.2013)

UNICEF, “Report on State of the World’s Children 2011: Adolescence: An Age of Opportunity Asia-Pacific Interagency Group on Youth”, **Investing in Youth Policy**, 2011, ss. 7-18

Wallace, Claire, Rene Bendit, **European Youth Studies Integrating Research Policy and Practice**, Innsbruck, 2011, ss. 152-154

Walther, Andreas, Gry Moerch Hejl, Torben Bechmann Jensen, Amanda Hayes, Working Paper 1, Youth Transitions, **Youth Policy and Participation State of the Art**, Tübingen, February 2002, ss. 29-32

Williamson, Howard, “A Complex but Increasingly Coherent Journey? The Emergence of ‘Youth Policy’ in Europe”, **Youth & Policy**, Sayı: 95, 2007

Williamson, Howard, **Supporting Young People in Europe: Principles, Policy and Practice**, The Council of Europe International Reviews of National Youth Policy 1997-2001, Council of Europe Yayınları, Strasbourg, 2002

World Bank Database, <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.KD.ZG/countries/IW-XQ-EG-SY-MA-IR-SA?display=graph>, (08.05.2013)

World Bank Database, <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>, (10.05.2013)

Yılmaz, Volkan, “Ulusal Gençlik Politikası Belgesinde Temel Eğilimler”, **Politika Notu**: 18.03.2013 No:1/2013, <http://www.genclikcalismalari.org/politika-notu-ulusal-genclik-politikasi-belgesinde-temel-egilimler-2/>, (25.05.2013)

Youth Care Act, <http://english.minvws.nl/en/folders/djb/2005/youth-care-in-the-netherlands.asp>, (23.05.2013)

Youth Forum, “Youth Must Be The Top Priority in The Next EU Budget”, **Statement on “Erasmus for All” Programme**, 13.03.2013, <http://www.youthforum.org/youth-must-be-the-top-priority-in-the-next-eu-budget/>, (08.06.2013)

Youth Forum, “Concerns Expressed over ERASMUS for All Proposal”, **Youth Policy Newsletter**: <http://intranet.youthforum.org/newsletters/node/26676>, (09.06.2013)

Youth Work Act, 2001, www.irishstatutebook.ie/pdf/2001/en.act.2001.0042.pdf, (23.05.2013)

Youth-Social Policy and Development Division, <http://social.un.org/index/Youth.aspx>, s. 1, (05.02.2013)

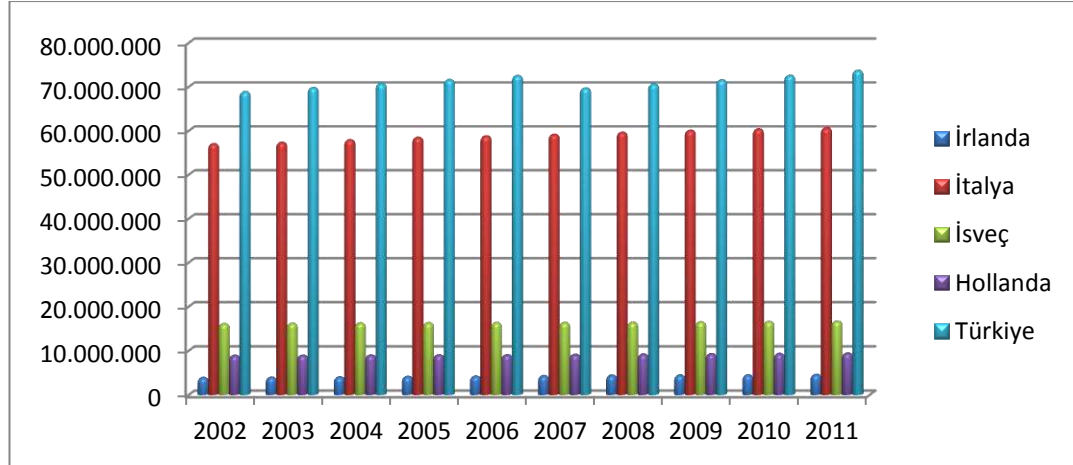
EKLER

Ek 1: Toplam Nüfus Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	3.899.702	56.993.742	16.105.285	8.909.128	68.838.069
2003	3.964.191	57.321.070	16.192.572	8.940.788	69.770.026
2004	4.028.851	57.888.245	16.258.032	8.975.670	70.692.009
2005	4.111.672	58.462.375	16.305.526	9.011.392	71.610.009
2006	4.208.156	58.751.711	16.334.210	9.047.752	72.519.974
2007	4.312.526	59.131.287	16.357.992	9.113.257	69.689.256
2008	4.401.335	59.619.290	16.405.399	9.182.927	70.586.256
2009	4.450.030	60.045.068	16.485.787	9.256.347	71.517.100
2010	4.467.854	60.340.328	16.574.989	9.340.682	72.561.312
2011	4.570.727	60.626.442	16.655.799	9.415.570	73.722.988
Ortalama	4.241.504	58.917.956	16.367.559	9.119.351	71.150.700

Eurostat: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>

(30.06.2013)

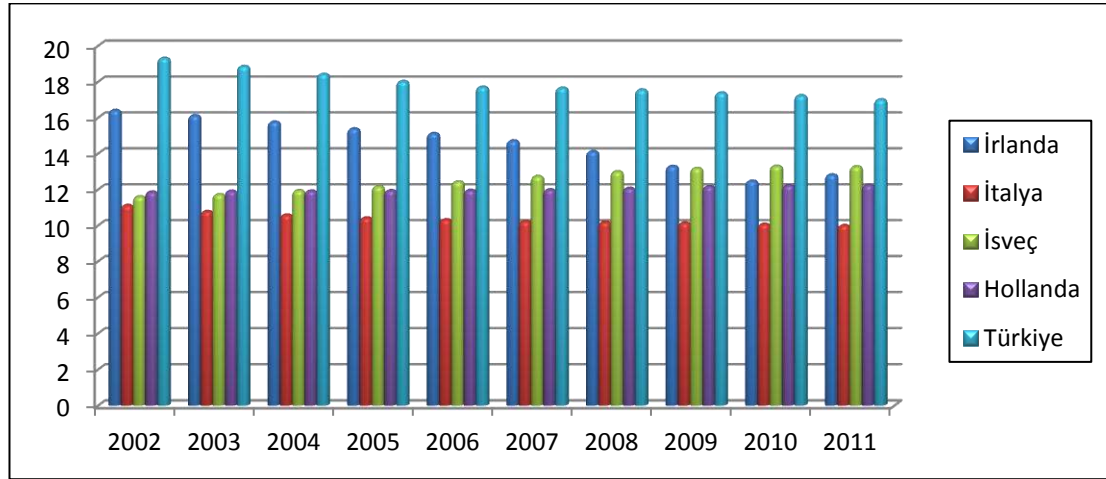

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 2: Genç Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	16,42	11,13	11,61	11,87	19,32
2003	16,12	10,79	11,73	11,92	18,87
2004	15,77	10,59	11,95	11,93	18,43
2005	15,39	10,43	12,17	11,95	18,03
2006	15,13	10,33	12,44	11,97	17,71
2007	14,72	10,23	12,74	12,00	17,66
2008	14,12	10,19	13,00	12,08	17,56
2009	13,30	10,15	13,19	12,17	17,39
2010	12,48	10,08	13,31	12,23	17,24
2011	12,83	10,01	13,28	12,25	17,01
Ortalama	14,63	10,40	12,54	12,04	17,93

Kaynak: Eurostat: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>
(30.06.2013)

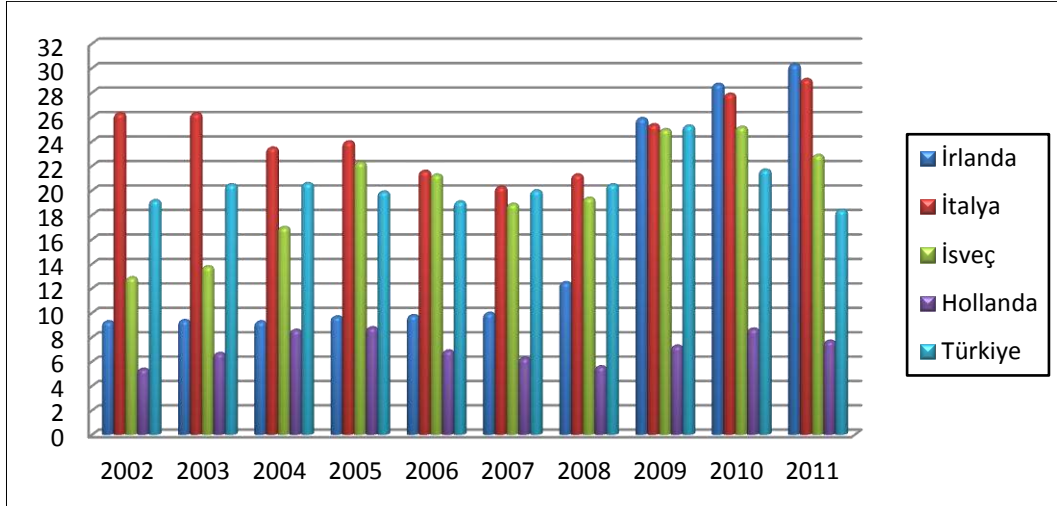

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 3: Toplam Gençlik Nüfusunda İşsizlik Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	9,3	26,3	12,9	5,4	19,2
2003	9,4	26,3	13,8	6,7	20,5
2004	9,3	23,5	17,0	8,6	20,6
2005	9,7	24,0	22,3	8,8	19,9
2006	9,8	21,6	21,3	6,9	19,1
2007	10,0	20,3	18,9	6,3	20,0
2008	12,5	21,3	19,4	5,6	20,5
2009	25,9	25,4	25,0	7,3	25,3
2010	28,7	27,9	25,2	8,7	21,7
2011	30,3	29,1	22,9	7,7	18,4
Ortalama	15,49	24,57	19,87	7,20	20,52

Kaynak: OECD, <http://www.oecd.org/employment/emp/onlineoecdemploymentdatabase.htm>,
(10.05. 2013)

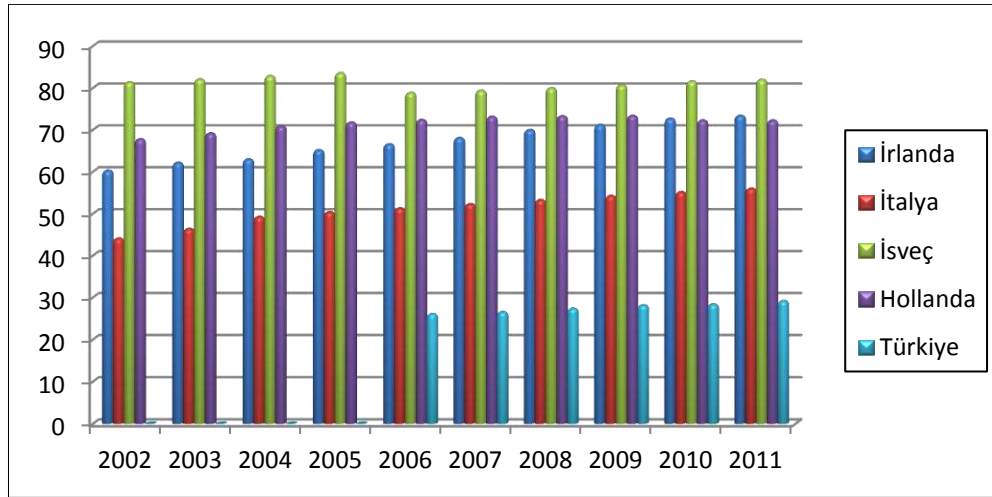

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 4: Yüksek Öğrenim Derecesine Sahip Nüfus Oranı Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	35,5	12,2	30,7	28,3	:
2003	37,7	13,0	32,5	32,1	:
2004	40,1	14,8	34,5	34,5	:
2005	40,9	16,1	37,3	35,4	:
2006	42,9	17,3	39,2	36,0	12,8
2007	44,4	18,9	39,9	36,7	13,5
2008	45,6	19,9	40,9	39,8	14,7
2009	47,5	20,2	42,4	40,1	15,9
2010	48,3	20,7	42,3	40,3	16,8
2011	47,4	21,0	42,8	39,9	18,1
Ortalama	43,03	17,41	38,25	36,31	15,30

Kaynak: Eurostat: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>, (20.06.2013)

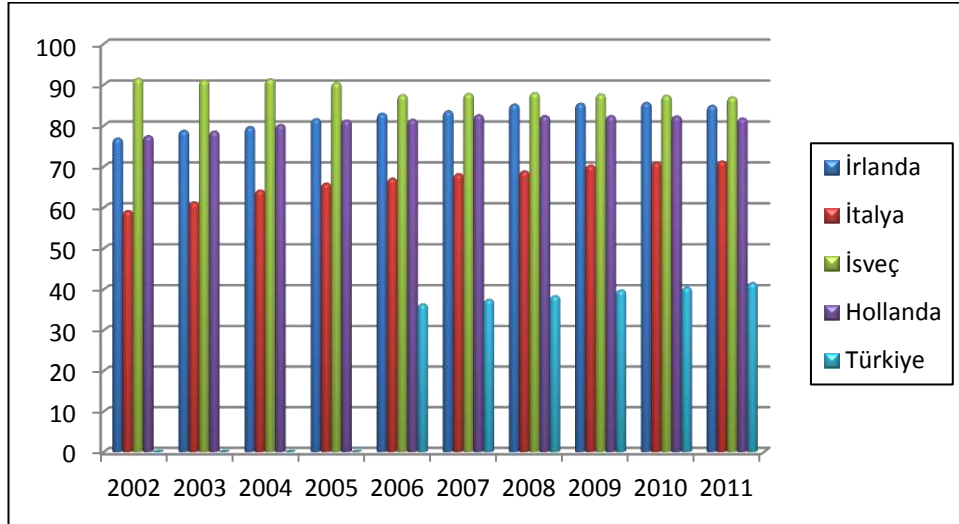

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 5: En Az Orta Öğrenimlerini Tamamlayan Nüfus Oranı Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	Hollanda	İsveç	Türkiye
2002	76,90	59,20	77,50	91,50	:
2003	78,80	61,30	78,60	91,10	:
2004	79,70	64,20	80,20	91,40	:
2005	81,60	65,90	81,30	90,50	:
2006	83,00	67,10	81,50	87,50	36,40
2007	83,60	68,20	82,60	87,80	37,50
2008	85,200	68,90	82,40	88,00	38,40
2009	85,40	70,30	82,40	87,70	39,80
2010	85,60	71,00	82,30	87,40	40,50
2011	84,90	71,30	81,80	87,00	41,60
Ortalama	82,50	66,70	81,10	89,00	39,00

Kaynak: Eurostat <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>
(20.06.2013)

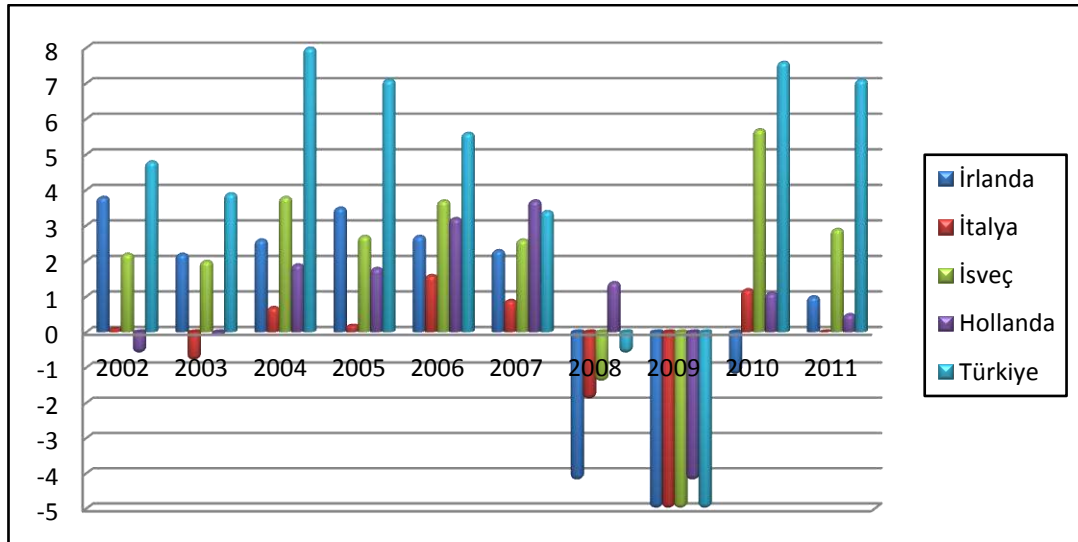

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 6: Kişi Başına Düşen GSYİH Artışı Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	3,8	0,1	2,2	-0,6	4,8
2003	2,2	-0,8	2,0	-0,1	3,9
2004	2,6	0,7	3,8	1,9	8,0
2005	3,5	0,2	2,7	1,8	7,1
2006	2,7	1,6	3,7	3,2	5,6
2007	2,3	0,9	2,6	3,7	3,4
2008	-4,2	-1,9	-1,4	1,4	-0,6
2009	-6,4	-6,1	-5,8	-4,2	-6,1
2010	-1,2	1,2	5,7	1,1	7,6
2011	1,0	0,0	2,9	0,5	7,1
Ortalama	0,63	-0,41	1,84	0,87	4,08

Kaynak: World Bank Database, <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.KD.ZG/countries/1W-XQ-EG-SY-MA-IR-SA?display=graph>, (08.05.2013)

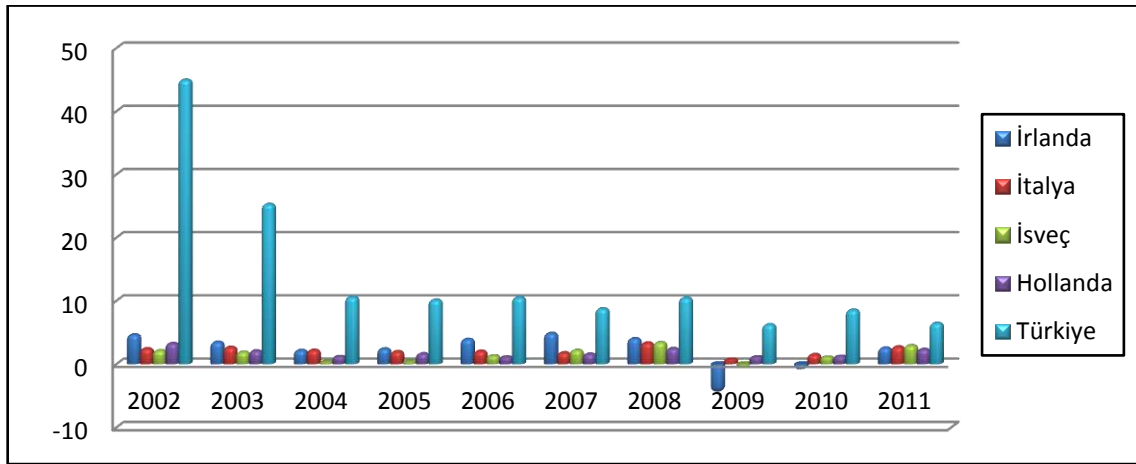

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 7: Enflasyon Oranı Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	4,65	2,46	2,15	3,28	44,96
2003	3,47	2,67	1,92	2,11	25,29
2004	2,19	2,21	0,37	1,23	10,58
2005	2,43	1,99	0,45	1,67	10,13
2006	3,93	2,06	1,36	1,16	10,51
2007	4,87	1,82	2,21	1,61	8,75
2008	4,05	3,37	3,43	2,48	10,44
2009	-4,47	0,75	-0,49	1,18	6,25
2010	-0,94	1,53	1,15	1,27	8,56
2011	2,57	2,74	2,96	2,35	6,47
Ortalama	2,27	2,16	1,55	1,83	14,19

Kaynak: World Bank Database, <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>,
(10.05.2013)

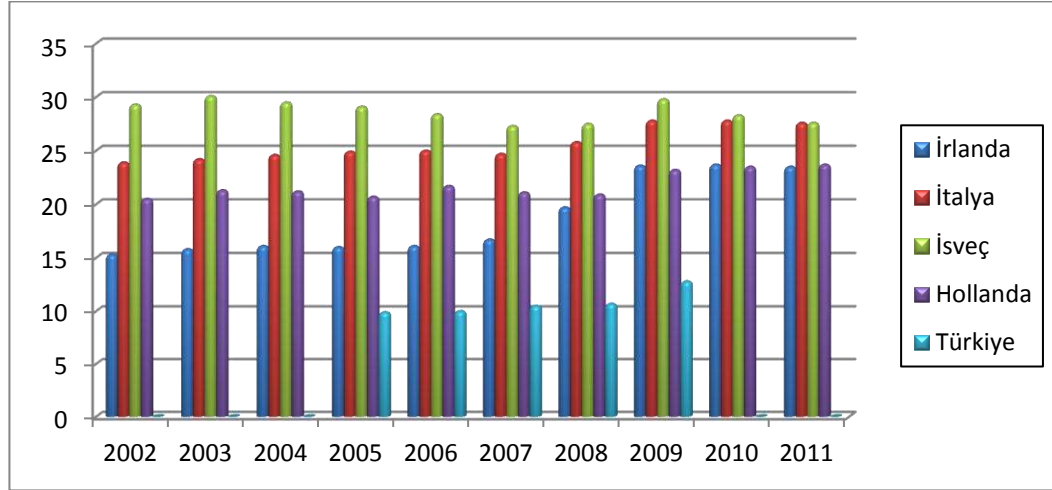

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ek 8: Sosyal Kamu Harcamalarının GSYİH'ye Oranı Tablosu ve Şekli

	İrlanda	İtalya	İsveç	Hollanda	Türkiye
2002	15,3	23,9	29,3	20,5	..
2003	15,8	24,2	30,1	21,3	..
2004	16,1	24,6	29,5	21,2	..
2005	16	24,9	29,1	20,7	9,9
2006	16,1	25	28,4	21,7	10
2007	16,7	24,7	27,3	21,1	10,5
2008	19,7	25,8	27,5	20,9	10,7
2009	23,6	27,8	29,8	23,2	12,8
2010	23,7	27,8	28,3	23,5	..
2011	23,5	27,6	27,6	23,7	..
Ortalama	18,65	25,63	28,69	21,78	10,78

Kaynak: OECD, http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=SOCX_AGG#
(10.05.2013)

Bu grafik yazar tarafından oluşturulmuştur.